

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ
Vedic Literature of Ancient India

ଅଥର୍ବବେଦ

(अथर्ववेद / Atharvaveda)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ
Vedic Literature of Ancient India

ଅଧର୍ବବେଦ

ଶୌନକ ସଂହିତା

(शौनक संहिता)
(Shaunaka Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର ପଣ୍ଡା

ପ୍ରଧାନ ଅଧ୍ୟାପକ,
ନବଜୀବନ ବେଦ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ମଦନମୋହନପୁର
ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

ପୂର୍ବାଭାଷ

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ମାତୃପିତୃଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।

ସର୍ବଭ୍ୟୋ ଗୁରୁଭ୍ୟୋ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ମହାଗଣପତୟେ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ନମଃ ।

ସର୍ବଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ବେଦାୟ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ବେଦପୁରୁଷାୟ ନମଃ ।

୧୩ ଜୁଲାଇ ୨୦୨୨, ବ୍ୟାସ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ବେଦମାନଙ୍କର ରୂପାନ୍ତର ସୃଷ୍ଟିକାରେ ଏହା ମୋର ଷର୍ଥ ପ୍ରକଳ୍ପ । "ଉକ୍-ବେଦ", ଯଜୁର୍ବେଦ, ଓ "୧୦୮ ଉପନିଷଦ" ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର କରିବା ପରେ, ପାଠକ ଓ ଶୁଭେଚ୍ଛୁମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ "ଅଥର୍ବବେଦ" ଓ "ସାମବେଦ"କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର କରିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ହାତକୁ ନେଲି, ଓ ଏହା ଉପରେ ଗବେଷଣା ତଥା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଲାଗିପଡ଼ିଲି । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ "ଅଥର୍ବବେଦ" ସମାପନ କରିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲି । ସେଥିପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ "ଶୌନକ ସଂହିତା"କୁ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ରୂପାନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲି । ଅନେକଦିନ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ପରେ "ଶୌନକ ସଂହିତା"ର ରୂପାନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ୨ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ "ସାମବେଦ"କୁ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ରୂପାନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭକରି, ଏହାର ଉପଲବ୍ଧ "କୌଥୁମ ସଂହିତା"ଙ୍କର ରୂପାନ୍ତର ମଧ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା । ଏହି ସଂସ୍କରଣର ବିଶେଷତ୍ୱ ଏହା ଯେ, ଏଥିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନ୍ତ୍ରର ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ବହୁ ପରିଶ୍ରମପୂର୍ବକ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଅଛି, ତଥା ଅନ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ମାନଙ୍କର ସୂଚନା ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ସଂସ୍କରଣରେ ଯେଉଁ ସବୁ ବିଶେଷତ୍ୱ ରହିଛି, ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱଳ୍ପ ବିବରଣୀ ଆଗାମୀ ପୃଷ୍ଠାରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହି ରୂପାନ୍ତରଣରେ ୧୯୫୪ ମସିହାର ଏକ ପୁରୁଣା ପୁସ୍ତକ "ଅଥର୍ବବେଦ - ଶୌନକ ସଂହିତା"କୁ ଆଧାର ରୂପେ ନିଆଯାଇଛି, ତଥା ଅନ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂତ୍ରମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏହି ସଂସ୍କରଣର ସମାପନ କରାଯାଇଛି । ସମସ୍ତ ସୂତ୍ରର ସୂଚନା ତଳେ "ସୂତ୍ର ସୂଚନା" ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହି ରୂପାନ୍ତରଣରେ "ଅଥର୍ବବେଦ"ର ସ୍ୱର (ଉଦାତ୍ତ, ଅନୁଦାତ୍ତ, ସ୍ୱରିତ ଇତ୍ୟାଦି) ମାନଙ୍କର ଶଂକେତ ବା ଚିହ୍ନ ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ଏହାର କାରଣ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ସେ ପ୍ରକାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ତଥାପି ଏହା ଉପରେ ଗବେଷଣା ଜାରି ରହିଛି, ହୋଇପାରେ ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂସ୍କରଣରେ ଏହା ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଖେବ ସାଇଟରେ ସମସ୍ତ ଶ୍ଳୋକ ବା ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ସ୍ୱରାବୃତ୍ତି ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି, ପାଠକମାନେ ଏହାକୁ ଶୁଣି ପାରିବେ ବା ଅଭ୍ୟାସ କରିପାରିବେ ।

"ଅଥର୍ବବେଦ"ର ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ରୂପାନ୍ତର ସରିବା ପରେ, ଏହା ଠିକ୍ ରେ ରୂପାନ୍ତର ହେଲା କି ନାହିଁ, ତାହାର ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (ପ୍ରୁଫ୍-ରିଡିଙ୍ଗ୍) ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ମୂଳ ଦସ୍ତାବେଜ ସଙ୍ଗରେ ରୂପାନ୍ତରୀତ ଦସ୍ତାବେଜର ଯାଞ୍ଚ କରିବାପାଇଁ, ୨ଜଣ ଅଲଗା ଅଲଗା ଶୁଦ୍ଧିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ "ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର ପଣ୍ଡା (ଅଥର୍ବବେଦୀ)" ଓ "ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋତନ ପଣ୍ଡା" ମୁଖ୍ୟରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ସମସ୍ତ ଯୋଗଦାନକାରୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ କୃତଜ୍ଞତା ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଛି । ତାଙ୍କର ଉପଦେଷ, ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଓ ସୁଧାରୀକରଣ ସର୍ବଦା ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ରହିବ ।

ଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଯୋଗଦାନ ପାଇଁ ଏହି ପବିତ୍ରଗ୍ରନ୍ଥ "ଅଥର୍ବବେଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିଛି । ଆଶାକରୁଛି ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ବେଦଲିପୁ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୩୦.୦୮.୨୦୨୩

ରକ୍ଷାବନ୍ଧନ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ,

ସଂପାଦକ,

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି - ଚେନ୍ନାଇ, ତାମିଲନାଡୁ, ଭାରତ ।

ଉତ୍ସର୍ଗ

ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ "ଅଥର୍ବବେଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ଓଡ଼ିଆ ଭାଷୀ ସମସ୍ତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବାରେ ଓ
ସାର୍ବଜନୀନ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରୁଛି ।

ବଶମ୍ଭଦ

ସଂପାଦକ

ନିବେଦନ

ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ "ଅଥର୍ବବେଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପଠନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତିଆରି କରାଯାଇଛି ଓ ଏହା
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡିଜିଟାଲରୂପରେ ମୁକ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଏହାର କୌଣସି ବ୍ୟାପାରୀକରଣ ନ କରିବାକୁ
ଅନୁରୋଧ । ଯଦି କେହି ଏହାର ପ୍ରକାଶନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ସଂପାଦକଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ
କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଏହି ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତରିତକୁ ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ, ସମସ୍ତ ସାବଧାନ ଓ ଯତ୍ନର
ସହିତ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ତଥାପି, ଏଥିରେ ଭୁଲ ବା ତ୍ରୁଟି ରହିଥାଇ ପାରେ । ତେଣୁ କୃପାଳୁ
ପାଠକ, କ୍ଷମା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ, ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ,

ସଂପାଦକ,

ଅଥର୍ବବେଦ

ଇତିହାସକାରମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦର ବିଭାଜନ ‘ତ୍ରେତୟା ଯୁଗ’ର ଆରମ୍ଭରୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା । ମୁନିଋଷିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଥିବା "ବେଦତ୍ରୟୀ ମନ୍ତ୍ର" ସମୂହ ଅନେକ ଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ତାହାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଓ ମହତ୍ତ୍ୱ ଅନୁସାରେ ବିଭାଜନ କରିବାପାଇଁ ଟଙ୍କଣ "ଋତ୍ବିକ"ଙ୍କୁ ଦାୟୀତ୍ୱ ଦିଆଗଲା । ସେମାନେ ହେଲେ - 'ହୋତା', 'ଅଧ୍ୱର୍ଯୁ', 'ଉଦ୍ୱାତା' ଓ 'ବ୍ରହ୍ମ' । ଏଥିପାଇଁ 'ହୋତା'ଙ୍କୁ ଋକ୍ ମନ୍ତ୍ର, 'ଅଧ୍ୱର୍ଯୁ'ଙ୍କୁ ଯଜୁର୍ ମନ୍ତ୍ର, 'ଉଦ୍ୱାତା'ଙ୍କୁ ସାମନ୍ତ ଋକ୍ ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣର ଦାୟୀତ୍ୱ ଦିଆଗଲା, କିନ୍ତୁ ଚତୁର୍ଥ ଋତ୍ବିକ୍ 'ବ୍ରହ୍ମ' ସିଧା ସଳଖ ଭାବରେ କୌଣସି 'ବେଦତ୍ରୟୀ' ମନ୍ତ୍ର ସହିତ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ନଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ସେହି ଗାନ୍ଧର୍ବ ଋତ୍ବିକ୍ ମାନଙ୍କର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବାର ଦାୟୀତ୍ୱ ଦିଆଗଲା ।

ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲୁଥିବା ବେଳେ, ସେମାନେ କିଛି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ର 'ଅଥର୍ବଣ' ଋଷି ଓ 'ଅଙ୍ଗିରସ' ଋଷିଙ୍କ ଠାରୁ ପାଇଲେ । ସେ ମନ୍ତ୍ରସମୂହ ଶାନ୍ତି ଓ ଅଖଣ୍ଡତା ରଖିବା, ଦୁଷ୍ଟାତ୍ମା ମାନଙ୍କର ଦୁଷ୍ଟ ଶକ୍ତିର ନିବାରଣ, ସାମାଜିକ ରିତି, ଭେଷଜ ବିଦ୍ୟା, ଓ ଶତ୍ରୁ ଜୟ ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା । ସେସବୁ ମନ୍ତ୍ରସମୂହକୁ ନେଇ "ଅଥର୍ବବେଦ"ର ଭିତ୍ତିଭୂମି ସ୍ଥାପନ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଋତ୍ବିକ୍ "ବ୍ରହ୍ମ" ଏହିସବୁ ମନ୍ତ୍ରସମୂହର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବାର ଦାୟୀତ୍ୱ ନେଲେ ଓ ଏହାର ପ୍ରସାର କରିବାରେ ଯୋଗଦାନ ଦେଲେ ।

ଦ୍ୱାପରଯୁଗରେ "ବେଦବ୍ୟାସ" ବେଦ ବିଭାଜନକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥିଲେ । ସେ, ଏହି ବିଭାଜନ ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟତଃ ୨ଟି ପଦ୍ଧତିର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇଥିଲେ, ଯଥା, ସାହିତ୍ୟିକ ଓ ଶ୍ରୌତଯଜ୍ଞକର୍ମ । ତେଣୁ ମନ୍ତ୍ରସମୂହର ଲକ୍ଷଣ ଅନୁସାରେ, ସାହିତ୍ୟିକ (ପଦ୍ୟ, ଗଦ୍ୟ ଓ ସଂଗୀତ) ଓ ଶ୍ରୌତଯଜ୍ଞକର୍ମ (ମୁଖ୍ୟତଃ ବିଷୟବସ୍ତୁ) ପଦ୍ଧତିରେ ବିଭାଜନ କରିଥିଲେ । ପଦ୍ୟରେ 'ଋକ୍-ବେଦ'କୁ, ଗଦ୍ୟରେ 'ଯଜୁର୍ବେଦ'କୁ, ସଂଗୀତରେ 'ସାମବେଦ'କୁ ବିଭକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କୁ କେବଳ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇ ଗୋଟିଏ ଭାଗ କରିଥିଲେ, ଯାହା "ଅଥର୍ବବେଦ" ନାମରେ ପରିଚିତ

ହେଲା । ସେଇଥିପାଇଁ କେବଳ "ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ମନ୍ତ୍ରସମୂହର ୩ ପ୍ରକାରର ଲକ୍ଷଣ, ଅର୍ଥାତ ପଦ୍ୟ, ଗଦ୍ୟ, ଓ ସଂଗୀତ ମିଳିଥାଏ ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଏହି ମନ୍ତ୍ରସମୂହ ମଧ୍ୟରେ ମହର୍ଷି "ଅଥର୍ବଣ"ଙ୍କର ଅଧିକାଂଶ ମନ୍ତ୍ର (୨୭୧୭) ଥିବାରୁ, ଏହାର ନାମ "ଅଥର୍ବବେଦ" ରଖାଯାଇଥିଲା । "ଅଥର୍ବବେଦ" ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ନାମ-ମାନଙ୍କରେ ପରିଚିତ, ଯଥା, - ଅଥର୍ବବେଦ, ଅଥର୍ବାଙ୍ଗିରୋବେଦ, ବ୍ରହ୍ମବେଦ, ଭିଷଗ୍-ବେଦ, ଓ କ୍ଷାତ୍ରବେଦ ।

ଅଥର୍ବବେଦ – ପାଣିନିଙ୍କ ଧାତୁପାଠରେ "ଅର୍ବ"ର ଅର୍ଥ ହିଂସା ବା ହିଂସା ସଂବନ୍ଧୀୟ କର୍ମ । ତେଣୁ ଏହାର ପ୍ରତିକୂଳ ଅର୍ଥରେ ଏହା "ଅଥର୍ବ", ଅର୍ଥାତ ଅହିଂସା ବା ଶାନ୍ତି ଓ ପୌଷ୍ଟିକ କର୍ମ ଅଟେ । "ଅଥର୍ବବେଦ"ର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏହାକୁ ପ୍ରମାଣ କରିଥାଏ, ସେହିଥିପାଇଁ ଏହି ବେଦର ନାମ "ଅଥର୍ବବେଦ" ଅଟେ ।

ଅଥର୍ବାଙ୍ଗିରୋବେଦ – "ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ଅଧିକାଂଶ ମନ୍ତ୍ର ମହର୍ଷି "ଅଥର୍ବଣ" ଓ "ଅଙ୍ଗିରସ"ଙ୍କର ଥିବାରୁ, ଏହାକୁ "ଅଥର୍ବାଙ୍ଗିରୋବେଦ" କୁହାଯାଏ । ଏହାର ଉଲ୍ଲେଖ୍ୟ "ଅଥର୍ବବେଦ", "ମହାଭାରତ", "ମନୁସ୍ମୃତି", "ଯଜୁର୍ବିଜ୍ଞାନସ୍ମୃତି" ଓ "ଐଶାନସସ୍ମୃତି" ଇତ୍ୟାଦି ଗ୍ରନ୍ଥ ମାନଙ୍କରେ ରହିଅଛି ।

ବ୍ରହ୍ମବେଦ – "ବ୍ରହ୍ମା" ନାମକ 'ଉଦ୍ଭିକ' (ଉପରେ ଆଲୋଚିତ) ଏହାର 'ଶ୍ରୌତଯଜ୍ଞକର୍ମ' ପ୍ରତିପାଦନ କରିଥିଲେ ବୋଲି ଏହାକୁ "ବ୍ରହ୍ମବେଦ" କୁହାଯାଏ । ଆଉଏକ କାରଣ, ଏଥିରେ ଅଧିକାଂଶ ମନ୍ତ୍ର "ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚିନ୍ତନ" ବିଷୟରେ ଥିବାରୁ, ଏହା "ବ୍ରହ୍ମବେଦ" ନାମରେ ଜଣା ।

ଭିଷଗ୍-ବେଦ – "ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ଅନେକ ରୋଗ ଓ ତାହାର ଔଷଧ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ୍ୟ ରହିଅଛି, ସେଥିପାଇଁ ଏହା "ଭିଷଗ୍-ବେଦ" ନାମରେ ମଧ୍ୟ ଜଣା ।

କ୍ଷାତ୍ରବେଦ – "ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ରାଜକର୍ମ ସଂବନ୍ଧୀତ ଅନେକ ସୁକ୍ତ ସମୂହ ରହିଅଛି, ତଥା ଏଥିରୁ ରାଜନୈତିକ ଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟ ମିଳିଥାଏ, ସେଇଥିପାଇଁ ଏହା "କ୍ଷାତ୍ରବେଦ" ନାମରେ ମଧ୍ୟ ଜଣା ।

ଅଥର୍ବବେଦ ବିଷୟବସ୍ତୁ

"ଅଥର୍ବବେଦ"କୁ ସାମାଜିକରୀତି କାଣ୍ଡ କୁହାଯାଏ, ତେଣୁ ଏଥିରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ସାମାଜିକ ଶାନ୍ତି ତଥା ରକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନେକ ମନ୍ତ୍ର ଓ କର୍ମ ରହିଅଛି । ତେଣୁ ଏହାର ବିଷୟବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ, ବ୍ରହ୍ମ ତଥା ଦାର୍ଶନୀକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ, ଭୈଷଜ୍ୟ କର୍ମ, ଶାନ୍ତି ତଥା ପୌଷ୍ଟିକ କର୍ମ, ରାଜକର୍ମ, ସାଂମନସ୍ୟକର୍ମ, ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଆୟୁଷ୍ୟକର୍ମ ଓ ଅଭିଚାର କର୍ମ ଇତ୍ୟାଦି ।

ବ୍ରହ୍ମ ଓ ଦାର୍ଶନୀକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

"ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ବିଶେଷରୂପରେ 'ବ୍ରହ୍ମ'ର ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଏହି ବେଦରେ ବ୍ରହ୍ମର ବର୍ଣ୍ଣନା ଯେତେ ବିସ୍ତାର ଓ ସୁସ୍ଥୁତାର ସହିତ କରାଯାଇଛି, ତାହା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବେଦରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ନାହିଁ । ଏହା କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ ଯେ, 'ଉପନିଷଦ'ରେ ଯେଉଁ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାର ବିକସିତ ରୂପ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ, ତାହାର ମୂଳ ଏହି "ଅଥର୍ବବେଦ" । ଏହି ବେଦରେ ବିଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବ୍ରହ୍ମତ୍ୱର ବିବେଚନା କରାଯାଇଛି, ଯଥା, ବ୍ରହ୍ମ କ'ଣ?, ତାହାର ସ୍ୱରୂପ କ'ଣ?, ତାହାକୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାର ସାଧନ କ'ଣ?, ସିଏ ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଅନେକ?, ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଦେବତାମାନଙ୍କ ସହିତ ସଂବନ୍ଧ କ'ଣ?, ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟ ସହିତ ଜୀବାତ୍ମା ଓ ପ୍ରକୃତିର ମଧ୍ୟ ବିବେଚନା କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ବିରାଟ, ବ୍ରହ୍ମ, ସ୍କନ୍ଦ, ରୋହିତ, ବ୍ରାତ୍ୟ, ଉଲ୍ଲିଷ୍ଠ, ପ୍ରାଣ, ସ୍ୱର୍ଗୋଦନ, ଆଦି ବ୍ରହ୍ମର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ୱରୂପମାନଙ୍କର ବିସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା ମିଳିଥାଏ ।

ଏଥିରେ ସଂସାର 'ଜଳ'ରୁ ସୃଷ୍ଟି ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଇଶ୍ୱର ଜଳରେ ମଞ୍ଜି ପକାଇଲେ, ସେଥିରୁ 'ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭ'ର ଉତ୍ପତ୍ତି ହେଲା, ଓ ସେଥିରୁ ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରାରମ୍ଭ ହେଲା । (ଅ.ବେ - ୪.୨.୬.୮)

ଭୈଷଜ୍ୟକର୍ମ

"ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ବିଭିନ୍ନ ରୋଗର ଉପଚାର ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଥିବା ସୂକ୍ଷ୍ମ ସମୁହ ରହିଅଛି । ସେଥିରେ ଥିବା ମନ୍ତ୍ର ସମୁହ ଦ୍ଵାରା ଦେବତାମାନଙ୍କର ଆବାହନ ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଏ । ଏହି ସୂକ୍ଷ୍ମରେ, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ରୋଗର ନାମ ଓ ତାହାର ନିରାକରଣ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଔଷଧର ନାମ ମିଳିଥାଏ । ଜଳଚିକିତ୍ସା, ସୂର୍ଯ୍ୟଚିରଣ ଚିକିତ୍ସା, ଓ ମାନସିକ ଚିକିତ୍ସା ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟର ବିସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା, ଏହି ବେଦରେ ମିଳିଥାଏ ।

ଶାନ୍ତି ଓ ପୌଷ୍ଟିକ କର୍ମ

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କ୍ଷତି, ଆପତ୍ତି ବା ଅବାଞ୍ଛିତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରୁ ମୁକ୍ତିପାଇବା ପାଇଁ କରାଯାଉଥିବା କର୍ମରୁତିକୁ ଶାନ୍ତିକ-କର୍ମ କୁହନ୍ତି । ଦୁଃସ୍ଵପ୍ନ-ନାସନ, ଦୁଃଶକୁନ-ନିବାରଣ (ମଙ୍ଗଳ) ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ କରାଯାଉଥିବା ଦେବପ୍ରାର୍ଥନା ଆଦି ସୂକ୍ଷ୍ମ ସମୁହ ଏହି ବେଦର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଟେ । ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ-ପ୍ରାପ୍ତି, ଓ ବିପନ୍ନବୃତ୍ତି (ବିପଦର ଶାନ୍ତି) ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଥିବା ସୂକ୍ଷ୍ମ, ପୌଷ୍ଟିକ କର୍ମର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଟନ୍ତି, ଯେପରିକି ପୁଷ୍ଟିବର୍ଦ୍ଧକ, ମଣିବନ୍ଧନ, ଓ ଦେବ-ପ୍ରାର୍ଥନା ଇତ୍ୟାଦି ।

ରାଜକର୍ମ (ରାଜନୀତି)

"ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ରାଜନୈତିକ ବିଷୟର ବିସ୍ତାର ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ୍ୟ ରହିଅଛି । ରାଜା କିଭଳି ହେବା ଦରକାର ?, ରାଜା ଓ ପ୍ରଜାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଶାସନର ପ୍ରକାର, ରାଜାଙ୍କର ନିର୍ବାଚନ ଓ ରାଜାଭିଷେକ, ରାଜାଙ୍କର ଅଧିକାର ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ସଭା ଓ ସମିତି ତଥା ତା'ର ସ୍ଵରୂପ, ନ୍ୟାୟ ଓ ଦଣ୍ଡବିଧାନ, ସେନା ଓ ସେନାପତି, ସୈନିକର ପ୍ରକାର ଓ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ, ସୈନିକର ଶିକ୍ଷା, ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର, ଯୁଦ୍ଧର ସ୍ଵରୂପ, ଶତ୍ରୁ-ନାଶନ, ଓ ବିଜୟ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାର ସାଧନ ଇତ୍ୟାଦି ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ, ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଟେ ।

ସାଂମନସ୍ୟକର୍ମ

"ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ, ସାମାଜିକ, ପାରିବାରିକ, ରାଜନୀତିକ, ତଥା ଧାର୍ମିକ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଶେଷ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି, ଓ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସୁକ୍ତ ସ୍ମରଣ କରିବାର ବିଧାନ ରହିଅଛି ।

ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ (ଆତ୍ମାଲୋଚନା)

ଜ୍ଞାତ-ଅଜ୍ଞାତ ଅବସ୍ଥାରେ ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ତୃଟିପୂର୍ଣ୍ଣ-କର୍ମ କାରାଣରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା ସଂଭାବିତ ଅନିଷ୍ଟକୁ ଦୂରକରିବା ପାଇଁ କ୍ଷମା-ଅର୍ଚନା, ଦେବ-ପ୍ରାର୍ଥନା, ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ-ହୋମ, ଚାରିତ୍ରିକ ବଦନାମର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ, ଓ ଅଶୁଭ ନକ୍ଷତ୍ରରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ପିଲାଙ୍କର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ, ଇତ୍ୟାଦି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଗୁଡିକର ଉଲ୍ଲେଖ "ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ମିଳିଥାଏ ।

ଆୟୁଷ୍ୟକର୍ମ

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ଦୀର୍ଘାୟୁ ପାଇଁ, ଦେବତାଙ୍କ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସରଖି ବିଭିନ୍ନ ସୁକ୍ତ ଦ୍ୱାରା ଦୀର୍ଘାୟୁଷ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଅତିରିକ୍ତ, ଦୀର୍ଘାୟୁ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ହସ୍ତ ତଥା ଗଳାରେ ରକ୍ଷାସୂତ୍ର ଓ ମଣି ବାନ୍ଧିବାର ବିଧାନ "ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ମିଳିଥାଏ ।

ଅଭିଚାର କର୍ମ

ଦୈତ୍ୟ-ରାକ୍ଷସ ଓ ଶତ୍ରୁ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କରାଯାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରୟୋଗ ଓ ବିଧିଗୁଡିକ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଟେ । ମାରଣ, ମୋହନ, ଉଚ୍ଚାଟନ, ବଶୀକରଣ, ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଅଭିଚାର କୁହାଯାଏ । "ଅଥର୍ବବେଦ"ରେ ଅଭିଚାରିକ ମନ୍ତ୍ର ବହୁତ କମ ମିଳିଥାଏ ।

"ଅଥର୍ବବେଦ"ର ବିଷୟ ବିବେଚନାରୁ, ଏହା ଜଣାପଡିଥାଏ ଯେ, ଏଥିରେ ଧର୍ମ, ଅର୍ଥ, କାମ ଓ ମୋକ୍ଷ ରୂପରେ "ପୁରୁଷାର୍ଥଚତୁଷ୍ଟୟ"ର ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଅଛି । ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଧର୍ମଦର୍ଶନ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମ, ଓ ତତ୍ତ୍ୱମିମାଂସାର ସଂବନ୍ଧୀତ ସମସ୍ତ ତତ୍ତ୍ୱ ଏଥିରେ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଅଛି ।

ସମାଜଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ରାଜନୀତି, ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର, ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର, ଓ ଜ୍ଞାନ-ବିଜ୍ଞାନର ଏହା ଏକ ଭଣ୍ଡାର । ସାହିତ୍ୟିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ରସ, ଅଳଂକାର, ଛନ୍ଦ, ଭାବ ଓ ଭଷାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଏଥିରେ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଅଛି । ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗିତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଭାବାତ୍ମକ ପ୍ରେରଣା, ମନନ-ଚିନ୍ତନ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଉପଦେଶ, ଆଚାରଶିକ୍ଷା, ଓ ନୀତିଶିକ୍ଷା, ଏଥିରେ ଭରିରହିଛି । ସାଂସ୍କୃତିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଏଥିରେ ଭଜ, ମଧ୍ୟମ ଓ ନିମ୍ନ - ଏହି ତିନୋଟି ସ୍ତରର ସ୍ୱରୂପ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଅତଃ, ବିଷୟର ବିବିଧତା, ସ୍ଥୂଳରୁ ସୂକ୍ଷ୍ମତମ ତତ୍ତ୍ୱର ପ୍ରତିପାଦନ, ଓ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟତା ସହିତ ବ୍ୟବହାରିକତାର ସମିଶ୍ରଣ "ଅଥର୍ବବେଦ"ର ମୁଖ୍ୟ ବିଶେଷତା ଅଟେ ।

ଅଥର୍ବବେଦ ଶାଖା

ପତଞ୍ଜଳି ମହାଭାଷ୍ୟ ଓ ପୁରାଣ ଅନୁସାରେ "ଅଥର୍ବବେଦ"ର ୯ଟି ଶାଖା ଥିଲା । ସେମାନେ ହେଲେ, (୧) - ପୈଘ୍ଲାଲଦ, (୨) - ତୌଦ, (୩) - ମୌଦ, (୪) - ଶୌନକ, (୫) - ଜାଜଲ, (୬) - ଜଲଦ, (୭) - ବ୍ରହ୍ମବଦ, (୮) - ଦେବଦର୍ଶ, ଓ (୯) - ଚାରଣବୈଦ୍ୟ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ୨ଟି ଶାଖାର ଉଦ୍ଧାର ହୋଇପାରିଛି, ଯଥା ଶୌନକ ଓ ପୈଘ୍ଲାଲଦ । ଅନ୍ୟ ଶାଖା ଗୁଡିକ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇଯାଇଛି ।

୧ - ଶୌନକ ଶାଖା ସଂହିତା

"ଶୌନକ ଶାଖା" ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇପାରିଛି । ଏହା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ଅଦ୍ୟାବଧି ପ୍ରଚଳିତ । ଏଥିରେ ସମୁଦାୟ ୨୦ଟି କାଣ୍ଡ, ୩୨ଟି ପ୍ରପାଠକ, ୭୩୦ଟି ସୂକ୍ତ ଓ ୫୯୮୭ ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ, ୧ମ ରୁ ୭ମ କାଣ୍ଡରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ମନ୍ତ୍ର ବିଶିଷ୍ଟ ସୂକ୍ତ ସମୂହ ରହିଅଛି । ୮ମ ରୁ ୧୨ଶ କାଣ୍ଡରେ ବଡ଼ ଓ ବିବିଧ ବିଷୟର ସୂକ୍ତ ରହିଅଛି । ୧୩ଶ ରୁ ୨୦ଶ କାଣ୍ଡରେ ଏକରୂପ ବିଷୟ ଓ ବଡ଼ ସୂକ୍ତ ସମୂହ ରହିଅଛି ।

ତଳେ କାଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ ସୂକ୍ତ ଓ ବିଷୟର ବିବରଣ, ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

କାଣ୍ଡ	ସୂକ୍ତ	ବିଷୟ	ମନ୍ତବ୍ୟ
୧-୭	୪୩୩	ବିଭିନ୍ନ	ସୁଦ୍ରସୂକ୍ତ
୮-୧୧	୩୦	ବିଭିନ୍ନ	ବଡ଼ସୂକ୍ତ
୧୨	୧୨	ପୃଥିବୀ ସୂକ୍ତ, ରାଜନୈତିକ, ଭୌଗଳିକ	ବଡ଼ସୂକ୍ତ
୧୩ ୧୫	୨୪	ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ	ବଡ଼ସୂକ୍ତ
୧୪	୨	ବିବାହ	ବଡ଼ସୂକ୍ତ
୧୬	୯	ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ-ନାଶନ	ବଡ଼ସୂକ୍ତ
୧୭	୧	ଅଭ୍ୟୁଦୟ ପ୍ରାର୍ଥନା	ବଡ଼ସୂକ୍ତ
୧୮	୪	ପିତୃମେଧ	ବଡ଼ସୂକ୍ତ
୧୯	୭୨	ଭେଷଜ୍ୟ, ରାଷ୍ଟ୍ରବୃଦ୍ଧି, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ	ବଡ଼ସୂକ୍ତ
୨୦	୧୪୩	ସୋମଯଜ୍ଞ, ଇନ୍ଦ୍ର ବୈଷୟିକ	ବଡ଼ସୂକ୍ତ

୨ - ପୈତୃଲୋଦ ଶାଖା ସଂହିତା

ଯଦିଓ "ପୈତୃଲୋଦ ଶାଖା"ର ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଉଦ୍ଧାର ହୋଇପାରିଛି (ସୁରକ୍ଷିତ ତାଳପତ୍ର ପାଣ୍ଡୁଲିପି, ଓଡ଼ିଶାରୁ ମିଳିଛି), କିନ୍ତୁ ଏହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରଚନା ଲୋକ-ଲୋଚନକୁ ଆସିପାରିନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହାର ଆଂଶିକ ବା କିଛି କାଣ୍ଡ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି, ଏହା ଉପରେ ଅନେକ ବିଦ୍ୱାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି, ଆଶା କରାଯାଏ, ଏହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରଚନା ଲୋକ-ଲୋଚନକୁ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଆସିବ । "ଶୌନକ ଶାଖା" ଓ "ପୈତୃଲୋଦ ଶାଖା"ର ବିଷୟବସ୍ତୁ ସମାନ । ଦୁଇଟି ଭିତରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କହିଲେ, ବିଷୟ, ମନ୍ତ୍ର, ଓ କାଣ୍ଡର କ୍ରମ ପ୍ରବନ୍ଧନ, ଆଉ ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ଯେ, "ପୈତୃଲୋଦ ଶାଖା"ର ବୈଷୟିକ ବର୍ଣ୍ଣନା, "ଶୌନକ ଶାଖା" ଠାରୁ ତୁଳନାତ୍ମକ ବିସ୍ତୃତ ଓ ନିପୁଣ, ତଥା ବୟସରେ ପୁରୁଣା ।

ଅଧର୍ବବେଦ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ, ଉପନିଷଦ, କଳ୍ପସୂତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ

ଉଭୟ ଅଧର୍ବବେଦୀୟ ଶାଖାମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଛି, ଯାହା "ଗୋପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ" ନାମରେ ପରିଚିତ । ଏଥିରେ ୨ଟି ଭାଗ ଅଛି, ଯଥା, ପୂର୍ବଭାଗ ଓ ଉତ୍ତରଭାଗ । ଏହାର ପୂର୍ବଭାଗରେ ୫ଟି ପ୍ରପାଠକ ଓ ସେଥିରେ ୧୩୫ କଣ୍ଠିକା ସମୂହ ରହିଅଛି, ସେହିପରି ଏହାର

ଉତ୍ତରଭାଗରେ ୨ଟି ପ୍ରସାଂକ ଓ ସେଥିରେ ୧୨୩ଟି କଣ୍ଠିକା ରହିଅଛି । ଏହି "ଗୋପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ" ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ "ଶୌଚଯଜ୍ଞ" ଅଟେ, ତଥା ଏଥିରେ ପ୍ରତିପାଦିତ ନିର୍ବଚନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅତ୍ୟନ୍ତ ରୋଚକ ବିଷୟ ଅଟେ ।

"ଅଥର୍ବବେଦ"ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆରଣ୍ୟକ ନୀହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏହାର ବ୍ରାହ୍ମଣର ଶେଷଭାଗରେ ଆରଣ୍ୟକର ରଚନା ରହିଅଛି ।

"ଅଥର୍ବବେଦ"ର ୩୨ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ "ପୈଘ୍ନିକାଦ ଶାଖା"ର "ପ୍ରଶ୍ନ ଉପନିଷଦ" ତଥା "ଶୌନକ ଶାଖା"ର "ମଣ୍ଡୁକ ଉପନିଷଦ" ଓ "ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ ଉପନିଷଦ" ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦରେ ଗଣାଯାଆନ୍ତି । ଏହାର ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବିଷୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ।

"ଅଥର୍ବବେଦ"ର କଳ୍ପସୂତ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଶୌଚସୂତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ ଓ ଗୋଟିଏ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଛି । ଶୌଚସୂତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ, "ବୈତାନା ଶୌଚସୂତ୍ର" ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ସେଥିରେ ୮ଟି ଅଧ୍ୟାୟ ଅଛି ଓ ଏହାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଶୌଚକର୍ମ ବିନିଯୋଗ ଅଟେ । ସେହିପରି ଏହାର "କୌଶିକ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର", ୧୪ଟି ଅଧ୍ୟାୟ, ତଥା ୧୪୧ଟି କଣ୍ଠିକାରେ ବିଭକ୍ତ, ଓ ଏହା ଅଥର୍ବଣ ସାହିତ୍ୟର ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଟେ ।

ସେହିପରି ଶିକ୍ଷା-ଗ୍ରନ୍ଥ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, "ଅଥର୍ବବେଦ"ର ୨ଟି ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ, ଯଥା "ଅଥର୍ବ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ" ଓ "ଶୌନକୀୟ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ" ଅଛି । ଏଥିରୁ "ଅଥର୍ବବେଦ"ର ପଦପାଠର ସ୍ୱରୂପ ଓ ଲକ୍ଷଣ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ସେହିପରି, ଏହାର ଶିକ୍ଷା-ଗ୍ରନ୍ଥ ୩ଟି ଅଛି, ଯଥା, ମାଣ୍ଡୁକୀ ଶିକ୍ଷା, ବର୍ଣ୍ଣପଟଳ ଶିକ୍ଷା, ଓ ଦନ୍ତୋଷ୍ଠବିଧୀ ଶିକ୍ଷା । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ "ମାଣ୍ଡୁକୀ ଶିକ୍ଷା" ୧୭୧ ଶ୍ଳୋକଯୁକ୍ତ ଅଟେ, ଓ ଏଥିରୁ "ଅଥର୍ବବେଦ"ର ବର୍ଣ୍ଣ, ସ୍ୱର, ଓ ସନ୍ଧି ଇତ୍ୟାଦିର ଜ୍ଞାନ ମିଳିଥାଏ ।

ତଳ ଟେବୁଲରେ "ଅଥର୍ବବେଦ"ର ସମସ୍ତ ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ, କଳ୍ପସୂତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥମାନଙ୍କର ତାଲିକା ଦିଆଯାଇଛି ।

ଅଥର୍ବବେଦ ସଙ୍ଗଠନ

ବେଦ	ସଂହିତା	ବ୍ରାହ୍ମଣ	ଆରଣ୍ୟକ	ଉପନିଷଦ
ଅଥର୍ବବେଦ	ଶୌନକ, ପୈଘ୍ଲାଇଦ	ଗୋପଥ	-	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ, ଆତ୍ମା, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର, ଆଶ୍ରମ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରବ୍ରହ୍ମ, ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ, ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ- ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼, ଅଥର୍ବସିରସ୍, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଲ, ଶରତ, ଭସ୍ମଜାବାଲ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବଶୀର୍ଷ, ଶାଣ୍ଡିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ

ଅଥର୍ବବେଦ କଳ୍ପସୂତ୍ର ସଙ୍ଗଠନ

ବେଦ	ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର	ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର	ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର	ଧର୍ମସୂତ୍ର
ଅଥର୍ବବେଦ	ବୈତାନା ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର,		କୌଶିକ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର,	

ଅଥର୍ବବେଦ ଶିକ୍ଷା ଓ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ ସଙ୍ଗଠନ

ବେଦ	ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ	ଶିକ୍ଷା
ଅଥର୍ବବେଦ	ଅଥର୍ବ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ ଶୌନକୀୟ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ	ମାଣ୍ଡୁକୀ ଶିକ୍ଷା (ମୁଖ୍ୟ), ବର୍ଣ୍ଣପଟଳ ଶିକ୍ଷା, ଦତ୍ତୋଷ୍ଠବିଧୀ ଶିକ୍ଷା

ଅଥର୍ବବେଦ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଓ ଅନୁବାଦ

"ଅଥର୍ବବେଦ"ର ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଭାରତର ଅନେକ ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରେ ମିଳିଛି । ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟ ସଂଗ୍ରହାଳୟରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ସଂରକ୍ଷିତ ଅଛି । ଖୁସିର ବିଷୟ ଯେ, ବହୁ ଚର୍ଚ୍ଚିତ "ପୈଞ୍ଜାଲଦ ଶାଖା" ଓଡ଼ିଶାରେ ମିଳିଛି, ଏହାର ଅନୁବାଦ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁଅଛି, ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଲୋକ ଲୋଚନକୁ ଆସିବ । ଆଉ କିଛି ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି, ଯହା IGNCA ରେ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖାଯାଇଛି । ତାମିଲନାଡୁ ଓ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରୁ ମଧ୍ୟ କିଛି ପାଣ୍ଡୁଲିପି ମିଳିଛି । ଏହା ସହିତ "ଜର୍ମାନୀ"ର ସଂସ୍କୃତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ କିଛି ପାଣ୍ଡୁଲିପି ରହିଅଛି ।

"ଅଥର୍ବବେଦ"ର ଅନୁବାଦ ଅନେକ ବିଦେଶୀ ଭାଷାରେ ଉପଲବ୍ଧ ରହିଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଇଂରାଜୀ, ଜର୍ମାନୀ ଓ ରୁଷି ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ଭାରତୀୟ ଭାଷାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଂସ୍କୃତ, ହିନ୍ଦି, ତାମିଲ, ତେଲୁଗୁ, କନ୍ନଡ଼ ଓ ମାଲାୟଲମ ଭାଷାରେ ଏହାର ଅନୁବାଦ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି ।

ଠଟି ବେଦ ମଧ୍ୟରୁ, "ଅଥର୍ବବେଦ" ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ରୂପେ ମାନବ ଜୀବନ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଅଛି । ମାନବ ଜୀବନରେ ଏହା ଜନ୍ମ ଠାରୁ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରିଆସୁଅଛି । ଏହା ଦର୍ଶନତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ-ତତ୍ତ୍ୱରେ ମଧ୍ୟ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କର ପ୍ରେରଣା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । "ଅଥର୍ବବେଦ", ଏକମାତ୍ର ବେଦ, ଯାହା ସର୍ବାଧିକ "ଉପବେଦ" ଓ "ଶାସ୍ତ୍ର" ମାନଙ୍କର ଜନକ । "ଆୟୁର୍ବେଦ", "ଧନୁର୍ବେଦ", "ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର", "ନୀତିଶାସ୍ତ୍ର", "ରାଜନୀତି ଶାସ୍ତ୍ର", "ନ୍ୟାୟଶାସ୍ତ୍ର", "ଆଶୁଶାସ୍ତ୍ର", "ଚରକ ସଂହିତା", "ସୁଶ୍ରୁତ ସଂହିତା", "ଭେଷଜ ବିଜ୍ଞାନ", "ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନ", "ଦର୍ଶନିକ ବିଜ୍ଞାନ", " ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ତତ୍ତ୍ୱ", ଏହିପରି ଅନେକ ଶାସ୍ତ୍ର ଓ ଗ୍ରନ୍ଥ ର ପ୍ରେରଣାର ସୂତ୍ର "ଅଥର୍ବବେଦ" ଅଟେ ।

॥ ଇତି ଅଥର୍ବବେଦ ॥

ଅଥର୍ବବେଦର ସୂକ୍ତ ଓ ମନ୍ତ୍ର ସଂଖ୍ୟା

କାଣ୍ଡ	ଅନୁବାକ	ସୂକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର
୧	୬	୩୫	୧୫୩
୨	୬	୩୬	୨୦୭
୩	୬	୩୧	୨୩୦
୪	୮	୪୦	୩୨୪
୫	୬	୩୧	୩୭୬
୬	୧୩	୧୪୨	୪୫୪
୭	୧୦	୧୧୮	୨୮୬
୮	୫	୧୦	୨୯୩
୯	୫	୧୦	୩୧୩
୧୦	୫	୧୦	୩୫୦
୧୧	୫	୧୦	୩୧୩
୧୨	୫	୫	୩୦୪
୧୩	୪	୯	୧୮୮
୧୪	୨	୨	୧୩୯
୧୫	୨	୧୮	୨୩୦
୧୬	୨	୯	୧୦୩
୧୭	୧	୧	୩୦
୧୮	୪	୪	୨୮୩
୧୯	୭	୭୨	୪୫୩
୨୦	୯	୧୪୩	୯୫୮
ସମୁଦାୟ	୧୧୧	୭୩୬	୫୯୮୭

ଯଦକ୍ଷରପଦଭ୍ରଷ୍ଟଂ ମାତ୍ରାହିନଂ ତୁ ଯଦ୍-ଭବେତ୍ ।
 ତତ୍-ସର୍ବ ସମତାଂ ଦେବ ନରାୟଣ ନମୋଽସ୍ତୁତେ ॥
 ବିସର୍ଗବିନ୍ଦୁମାତ୍ରାଣି ପଦପାଦାକ୍ଷରାଣି ଚ ।
 ନ୍ୟୁନାନି ଚାତିରିକ୍ରାନ୍ତି ସମସ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ॥
 ଓମ୍ ତତ୍ ସତ୍ । ସର୍ବମ୍ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାର୍ପଣାମସ୍ତୁ ।
 ଓମ୍ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।

Sources ସୂତ୍ର	• www.archive.org • www.vedicheritage.gov.in • www.academia.edu • IISH Global (Indian Institute of Scientific Heritage) • www.sanskritweb.net/samveda/ • Vedanta Spiritual Library – www.celextel.org • www.wikipedia.org
Send Corrections to ଭୁଲ ସୁଧାର ପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ	prakash@scholarshoppe.com
Site access ଞ୍ଜେର ସାଇଟ୍	www.scholarshoppe.com/veda-odia/

ଏହି ‘ପୁସ୍ତକ’ ଟି ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ ଡିଜିଟାଲ୍ ରୂପାଙ୍କର ଅଟେ ।

ଅଧର୍ବବେଦ - ଶୌନକ ସଂହିତା

ବିଂଶ କାଣ୍ଡ

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ
ଅଥର୍ବବେଦ - ଶୌନକ ସଂହିତା

[ଅଥଃ ବିଂଶଂ କାଣ୍ଡମ୍]

(୨୦|୧) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୧), ଗୋତମ (୨), ବିରୂପ (୩) | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) |
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧), ମରୁତଃ (୨), ଅଗ୍ନିଃ (୩)

ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱା ବୃଷଭଂ ବୟଂ ସୁତେ ସୋମେ ହବାମହେ |
ସ ପାହି ମଧ୍ୱୋ ଅନ୍ଧସଃ ||୧||

ମରୁତୋ ଯସ୍ୟା ହି କ୍ଷୟେ ପାଥା ଦିବୋ ବିମହସଃ |
ସ ସୁଗୋପାତମୋ ଜନଃ ||୨||

ଭକ୍ଷାନ୍ନାୟ ବଶାନ୍ନାୟ ସୋମପୃଷ୍ଠାୟ ବେଧସେ |
ସ୍ତୋମୈର୍ବିଧେମାଗ୍ନୟେ ||୩||

(୨୦|୨) ଋଷିଃ - ଗୃହ୍ୟମଦୋ ମେଧାତିଥିର୍ବା | ଛନ୍ଦ - ଏକାବସାନା ବିରାଟ୍ ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୨),
ଏକାବସାନା ଆର୍ତ୍ତୀ ଉଷ୍ଠିକ୍ (୩), ଏକାବସାନା ସାମ୍ନୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୪) |
ଦେବତା - ମରୁତଃ (୧), ଅଗ୍ନିଃ (୨), ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୩), ଦ୍ରବିଶୋଦାଃ (୪)

ମରୁତଃ ପୋତ୍ରାସୁଷୁଭଃ ସ୍ୱର୍କାଦୃତୁନା ସୋମଂ ପିବନ୍ତୁ ||୧||

ଅଗ୍ନିରାଗ୍ନୀଧ୍ରାସୁଷୁଭଃ ସ୍ୱର୍କାଦୃତୁନା ସୋମଂ ପିବନ୍ତୁ ||୨||

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବ୍ରହ୍ମା ବ୍ରାହ୍ମଣାସୁଷୁଭଃ ସ୍ୱର୍କାଦୃତୁନା ସୋମଂ ପିବନ୍ତୁ ||୩||

ଦେବୋ ଦ୍ରବିଣୋଦାଃ ପୋତ୍ରାସୁଷୁଭଃ ସ୍ୱର୍କାଦୃତୁନା ସୋମଂ ପିବତୁ ॥୪॥

(୨୦|୩) ଋଷିଃ - ଇରିମ୍ବିଠି | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

ଆ ଯାହି ସୁଷୁମା ହି ତ ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମଂ ପିବା ଇମମ୍ ।

ଏଦଂ ବର୍ହିଃ ସଦୋ ମମ ॥୧॥

ଆ ତ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମଯୁଜା ହରୀ ବହତାମିନ୍ଦ୍ର କେଶିନା ।

ଉପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ନଃ ଶୃଣୁ ॥୨॥

ବ୍ରହ୍ମାଣସ୍ତ୍ୱା ବୟଂ ଯୁଜା ସୋମପାମିନ୍ଦ୍ର ସୋମିନଃ ।

ସୁତାବନ୍ତୋ ହବାମହେ ॥୩॥

(୨୦|୪) ଋଷିଃ - ଇରିମ୍ବିଠି | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

ଆ ନୋ ଯାହି ସୁତାବତୋଽସ୍ମାକଂ ସୁଷୁତୀରୂପ ।

ପିବା ସୁ ଶିପ୍ତିନୁନ୍ନସଃ ॥୧॥

ଆ ତେ ସିଞ୍ଚାମି କୁକ୍ଷୋରନ୍ତୁ ଗାତ୍ରା ବି ଧାବତୁ ।

ଗୃଭାୟ ଜିହ୍ୱାୟା ମଧୁ ॥୨॥

ସ୍ୱାଦୁଷ୍ଟେ ଅସ୍ତୁ ସଂସୁଦେ ମଧୁମାନ୍ତନ୍ତେ ତବ ।

ସୋମଃ ଶମସ୍ତୁ ତେ ହୃଦେ ॥୩॥

(୨୦|୫) ରକ୍ଷିଃ - ଇରିମ୍ବିଠି | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୭) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

ଅୟମ୍ନୁ ତ୍ବା ବିଚର୍ଷଣେ ଜନୀରିବାତି ସଂବୃତଃ ।

ପ୍ର ସୋମ ଇନ୍ଦ୍ର ସର୍ପତୁ ॥୧॥

ତୁବିଗ୍ରୀବୋ ବପୋଦରଃ ସୁବାହୁରନ୍ଧ୍ରସୋ ସଦେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃତ୍ରାଣି ଜିହ୍ମତେ ॥୨॥

ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରେହି ପୁରସ୍ତଂ ବିଶ୍ୱସ୍ୟେଶାନ ଓଜସ୍ବା ।

ବୃତ୍ରାଣି ବୃତ୍ରହଂ ଜହି ॥୩॥

ଦୀର୍ଘସ୍ତେ ଅସ୍ତ୍ରଞ୍ଜୁଶୋ ଯେନା ବସୁ ପ୍ରୟଜ୍ଞସି ।

ୟଜମାନାୟ ସୁନ୍ଦତେ ॥୪॥

ଅୟଂ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମୋ ନିପୁତୋ ଅଧି ବହିଷି ।

ଏହୀମସ୍ୟ ଦ୍ରବା ପିବ ॥୫॥

ଶାଚିଗୋ ଶାଚିପୁଜନାୟଂ ରଶାୟ ତେ ସୁତଃ ।

ଆଖଣ୍ଡଲ ପ୍ର ହୁୟସେ ॥୬॥

ୟସ୍ତେ ଶୃଙ୍ଗବୃଷୋ ନପାତ୍-ପ୍ରଶପାକୁଶ୍ଟପାୟଃ ।

ନ୍ୟସ୍ମିନ୍ନପ୍ର ଆ ମନଃ ॥୭॥

(୨୦|୬) ରକ୍ଷିଃ - ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୯) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୯)

ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ବା ବୃଷଭଂ ବୟଂ ସୁତେ ସୋମେ ହବାମହେ ।

ସ ପାହି ମଧ୍ନୋ ଅନ୍ଧସଃ ॥୧॥

ଇନ୍ଦ୍ର କ୍ରତୁବିଦଂ ସୁତଂ ସୋମଂ ହର୍ଯ୍ୟ ପୁରୁଷୁତ ।
ପିବା ବୃଷସ୍ତୁ ତାତୃପିମ୍ ॥୨॥

ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ର ଶୋ ପିତାବାନଂ ଯଜ୍ଞଂ ବିଶ୍ୱେଭିର୍ଦେବେଭିଃ ।
ତିର ସ୍ତ୍ରବାନ ବିଶ୍ୱ-ପତେ ॥୩॥

ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମାଃ ସୁତା ଇମେ ତବ ପ୍ର ଯୁକ୍ତି ସପ୍ତତେ ।
କ୍ଷୟଂ ଚନ୍ଦ୍ରାସ ଇନ୍ଦବଃ ॥୪॥

ଦଧିଷ୍ଠା ଜଠରେ ସୁତଂ ସୋମମିନ୍ଦ୍ର ବରେଣ୍ୟମ୍ ।
ତବ ଦ୍ୟୁକ୍ଷାସ ଇନ୍ଦବଃ ॥୫॥

ଗିର୍ବଣଃ ପାହି ନଃ ସୁତଂ ମଧୋର୍ଧାରାଭିରଜ୍ୟସେ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱାଦାତମିଦ୍ୟଶଃ ॥୬॥

ଅଭି ଦ୍ୟୁମ୍ନାନି ବନିନ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସଚନ୍ତେ ଅକ୍ଷିତା ।
ପୀତ୍ୱୀ ସୋମସ୍ୟ ବାବୃଧେ ॥୭॥

ଅର୍ବାବତୋ ନ ଆ ଗହି ପରାବତଶ୍ଚ ବୃତ୍ରହନ୍ ।
ଇମା ଭୁଷସ୍ତୁ ନୋ ଗିରଃ ॥୮॥

ୟଦନ୍ତରା ପରାବତମର୍ବାବତଂ ତ ହୂୟସେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରେହ ତତ ଆ ଗହି ॥୯॥

=====

(୨୦|୭) ଋଷିଃ - ସୁକ୍ଷୟ (୧-୩), ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୪) । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୪) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୪)

=====

ଉଦ୍-ଘେଦଭି ଶୁତାମଘଂ ବୃଷଭଂ ନୟାପସମ୍ ।
ଅସ୍ତ୍ରାରମେଷି ସୂର୍ଯ୍ୟ ॥୧॥

ନବ ଯୋ ନବତିଂ ପୁରୋ ବିଭେଦ ବାହ୍ନୋଜସ୍ରା ।
ଅହିଂ ଚ ବୃତ୍ରହାବଧୀତ୍ ॥୨॥

ସ ନ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ଶିବଃ ସଖାଶ୍ଚାବଢ୍ଫୋମଦ୍ୟବମତ୍ ।
ଉରୁଧାରେବ ଦୋହତେ ॥୩॥

ଇନ୍ଦ୍ର କ୍ରତୁବିଦଂ ସୁତଂ ସୋମଂ ହର୍ଯ୍ୟ ପୁରୁଷ୍ଠତ ।
ପିବା ବୃଷସ୍ତୁ ତାତୃପିମ୍ ॥୪॥

=====

(୨୦।୮) ଋଷିଃ - ଭରଦ୍ବାଜ (୧), କୁସ୍ତ୍ର (୨) ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୩) । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୩) ।
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ଏବା ପାହି ପ୍ରତ୍ନଥା ମନ୍ତୁ ତ୍ୱା ଶୁପି ବ୍ରହ୍ମ ବାବୃଧସ୍ତୋତ ଗୀର୍ଭିଃ ।
ଆବିଃ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ କୃଶୁହି ପୀପିହୀଷୋ ଜହି ଶତ୍ରୁରଭି ଗା ଇନ୍ଦ୍ର ତୃଷ୍ଣି ॥୧॥

ଅର୍ବାତେହି ସୋମକାମଂ ତ୍ୱାହୁରୟଂ ସୁତସ୍ତସ୍ୟ ପିବା ମଦାୟ ।
ଉରୁବ୍ୟତା ଜଠର ଆ ବୃଷସ୍ତୁ ପିତେବ ନଃ ଶୃଶୁହି ହୃୟମାନଃ ॥୨॥

ଆପୂର୍ଣ୍ଣୋ ଅସ୍ୟ କଲଶଃ ସ୍ୱାହା ସେକ୍ତେବ କୋଶଂ ସିଷିରେ ପିବଧୈ ।
ସମୁ ପ୍ରିୟା ଆବବୃତ୍ରନ୍ନଦାୟ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣିଦତି ସୋମାସ ଇନ୍ଦ୍ରମ୍ ॥୩॥

=====

(୨୦।୯) ଋଷିଃ - ନୋଧାଃ (୧-୨), ମେଧ୍ୟାତିଥି (୩-୪) । ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଧଃ (୧-୪) ।
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୪)

=====

ତଂ ବୋ ଦସ୍ତମୃତୀଷହଂ ବସୋର୍ମନ୍ଦାନମନ୍ତସଃ ।
ଅଭି ବସ୍ରଂ ନ ସ୍ୱସରେଷୁ ଧେନବ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଗୀର୍ଭିର୍ନବାମହେ ॥୧॥

ଦୁଃକ୍ଷଂ ସୁଦାନୁଂ ତବିଷୀଭିରାବୃତଂ ଗିରିଂ ନ ପୁରୁଷୋଜସମ୍ ।
କ୍ଷୁମନ୍ତଂ ବାଜଂ ଶତିନଂ ସହସ୍ରିଣଂ ମକ୍ଷୁ ଗୋମନ୍ତମୀମହେ ॥୨॥

ତତ୍ତ୍ୱା ଯାମି ସୁବୀର୍ଯ୍ୟଂ ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ ପୂର୍ବଚିତ୍ତୟେ ।
ୟେନା ଯତିଭ୍ୟୋ ଭୃଗବେ ଧନେ ହିତେ ଯେନ ପ୍ରସ୍ନଶ୍ଚମାବିଧ ॥୩॥

ୟେନା ସମୁଦ୍ରମସୃଜୋ ମହୀରପସ୍ତଦିନ୍ଦ୍ର ବୃଷ୍ଟି ତେ ଶବଃ ।
ସଦ୍ୟଃ ସୋ ଅସ୍ୟ ମହିମା ନ ସଂନଶେ ଯଂ କ୍ଷୋଣୀରନୁଚକ୍ରଦେ ॥୪॥

=====

(୨୦|୧୦) ଋଷିଃ - ମେଧ୍ୟାତିଥି । ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୨) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ଉଦୁ ତେ୍ୟ ମଧୁମଞ୍ଜମା ଗିର ସ୍ତ୍ରୋମାସ ଇରତେ ।
ସତ୍ରାଜିତୋ ଧନସା ଅକ୍ଷିତୋତୟୋ ବାଜୟନ୍ତୋ ରଥା ଇବ ॥୧॥

କଶ୍ମା ଇବ ଭୃଗବଃ ସୂର୍ଯ୍ୟା ଇବ ବିଶ୍ୱମିକୀତମାନଶୁଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସ୍ତ୍ରୋମେଭିର୍ମହୟନ୍ତ ଆୟବଃ ପ୍ରିୟମେଧାସୋ ଅସ୍ୱରନ୍ ॥୨॥

=====

(୨୦|୧୧) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୧୧) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୧)

=====

ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପୂର୍ଭିଦାତିରଦାସମକୈର୍ବିଦଦ୍ବସୁର୍ଦୟମାନୋ ବି ଶତ୍ରୁନ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମଜୁତସ୍ତନ୍ଦା ବାବୃଧାନୋ ଭୁରିଦାତ୍ର ଆପୃଣଦ୍ରୋଦସୀ ଉଭେ ॥୧॥

ମଖସ୍ୟ ତେ ତବିଷସ୍ୟ ପ୍ର ଜୁତିମିୟର୍ମି ବାଚମମୃତାୟ ଭୂଷନ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ର କ୍ଷିତୀନାମସି ମାନୁଷୀଣାଂ ବିଶାଂ ଦୈବୀନାମୁତ ପୂର୍ବୟାବା ॥୨॥

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃତ୍ରମବୃଣୋଛଧନୀତିଃ ପ୍ର ମାୟିନାମମିନାଦୃପଣୀତିଃ ।
ଅହନ୍ୟଂସମୁଶଧଗ୍ନେଷ୍ଟାବିଧେନା ଅକୃଣୋଦ୍ରାମ୍ୟାଣାମ୍ ॥୩॥

ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସ୍ୱର୍ଷା ଜନୟନ୍ନହାନି ଜିଗାୟୋଶିଗ୍ଭିଃ ପୃତନା ଅଭିଷ୍ଠିଃ ।
ପ୍ରାରୋଚୟନ୍ନନବେ କେତୁମହ୍ନାମବିନ୍ଧଜ୍ୟୋତିର୍ବୃହତେ ରଣାୟ ॥୪॥

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତୁଜୋ ବର୍ହଣା ଆ ବିବେଶ ନୃବଘଧାନୋ ନୟା ପୁରୁଶି ।
ଅଚେତୟନ୍ନିୟ ଇମା ଜରିତ୍ରେ ପ୍ରେମଂ ବର୍ଣ୍ଣମତିରଞ୍ଛକ୍ରମାସାମ୍ ॥୫॥

ମହୋ ମହାନି ପନୟନ୍ତ୍ୟସ୍ୟୋନ୍ନସ୍ୟ କର୍ମ ସୁକୃତା ପୁରୁଶି ।
ବୃଜନେନ ବୃଜିନାନ୍ନସଂ ପିପେଷ ମାୟାଭିର୍ଦସ୍ୟୁରଭିଭୂତୋଽଜାଃ ॥୬॥

ୟୁଧେନ୍ଦ୍ରୋ ମହ୍ନା ବରିବଶ୍ଚକାର ଦେବେଭ୍ୟଃ ସପୃତିଶ୍ଚର୍ଷଣିପ୍ରାଃ ।
ବିବସ୍ୱତଃ ସଦନେ ଅସ୍ୟ ତାନି ବିପ୍ରା ଉକ୍-ଥେଭିଃ କବୟୋ ଗୃଣନ୍ତି ॥୭॥

ସତ୍ରାସାହଂ ବରେଣ୍ୟଂ ସହୋଦାଂ ସସବାଂସଂ ସ୍ୱରପଶ୍ଚ ଦେବୀଃ ।
ସସାନ ଯଃ ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମୁତେମାମିନ୍ଦ୍ରଂ ମଦନ୍ତ୍ୟନ୍ତୁ ଧୀରଣାସଃ ॥୮॥

ସସାନାତ୍ୟା ଉତ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ସସାନେନ୍ଦ୍ରଃ ସସାନ ପୁରୁଷୋଽଜସଂ ଗାମ୍ ।
ହିରଣ୍ୟୟମୁତ ଭୋଗଂ ସସାନ ହୃଦ୍ୱୀ ଦସ୍ୟୁନ୍-ପ୍ରାୟଂ ବର୍ଣ୍ଣମାବତ୍ ॥୯॥

ଇନ୍ଦ୍ର ଓଷଧୀରସନୋଦହାନି ବନୟନ୍ତୀରସନୋଦନ୍ତରିକ୍ଷମ୍ ।
ବିଭେଦ ବଲଂ ନୁନୁଦେ ବିବାଚୋଽଥାଭବଘମିତାଭିକ୍ରତୁନାମ୍ ॥୧୦॥

ଶୁନଂ ହୁବେମ ମଘବାନମିନ୍ଦ୍ରମସ୍ମିନ୍ଭରେ ନୃତମଂ ବାଜସାତୌ ।
ଶୃଣ୍ଠମୁଗ୍ରମୁତୟେ ସମସ୍ତୁ ଘ୍ନନ୍ତଂ ବୃତ୍ରାଣି ସଂଜିତଂ ଧନାନାମ୍ ॥୧୧॥

=====

(୨୦|୧୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ (୧-୭), ଅତ୍ରି (୭) | ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ (୧-୭) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

=====

ଉଦୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ୟୋରତ ଶ୍ରବସ୍ୟୋନ୍ନଂ ସମର୍ଯ୍ୟେ ମହୟା ବସିଷ୍ଠ ।

ଆ ଯୋ ବିଶ୍ୱାନି ଶବସା ତତାନୋପଶ୍ରୋତା ମ ଇବତୋ ବଚାଂସି ॥୧॥

ଅୟାମି ଘୋଷ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବଜାମିରିରଜ୍ୟନ୍ତ ଯଜ୍ଞରୂପୋ ବିବାତି ।

ନହି ସ୍ୱମାୟୁଷ୍ଟିକିତେ ଜନେଷୁ ତାନୀଦଂହାଂସ୍ୟତି ପର୍ଯ୍ୟସ୍ଥାନ ॥୨॥

ୟୁଜେ ରଥଂ ଗବେଷଣଂ ହରିତ୍ୟାମୁପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ଭୁଭୁଷାଣମସ୍ତୁଃ ।

ବି ବାପିଷ୍ଠ ସ୍ୟ ରୋଦସୀ ମହିତ୍ୱେନ୍ଦ୍ରୋ ବୃତ୍ରାଣ୍ୟପ୍ରତୀ ଜଘନ୍ନାନ ॥୩॥

ଆପଷ୍ଟିପ୍ତିପ୍ୟ ସ୍ତର୍ଯ୍ୟୋ ନ ଗାବୋ ନକ୍ଷନ୍ତଂ ଜରିତାରସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ର ।

ୟାହି ବାୟୁର୍ନ ନିୟୁତୋ ନୋ ଅଜ୍ଞା ତ୍ୱଂ ହି ଧୀଭିର୍ଦୟସେ ବି ବାଜାନ ॥୪॥

ତେ ତ୍ୱା ମଦା ଇନ୍ଦ୍ର ମାଦୟନ୍ତୁ ଶୁଷ୍ଟିଣଂ ତୁବିରାଧସଂ ଜରିତ୍ରେ ।

ଏକୋ ଦେବତ୍ରା ଦୟସେ ହି ମର୍ତ୍ତାନସ୍ମିନ୍-ଛୁର ସବନେ ମାଦୟସ୍ତୁ ॥୫॥

ଏବେଦିନ୍ନଂ ବୃଷଣଂ ବଜ୍ରବାହୁଂ ବସିଷ୍ଠାସୋ ଅଭ୍ୟର୍ଚନ୍ତ୍ୟକ୍ୱେଃ ।

ସ ନ ସ୍ତୁତୋ ବୀରବଜ୍ରାତୁ ଗୋମଦ୍ୟାୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

ରଜୀଷୀ ବଜ୍ରୀ ବୃଷଭସ୍ତୁରାଷାଗ୍ଛୁଷ୍ଣୀ ରାଜା ବୃତ୍ରହା ସୋମପାବା ।

ୟୁକ୍ତା ହରିତ୍ୟାମୁପ ଯାସଦର୍ବାତ୍-ମାଧ୍ୟଂଦିନେ ସବନେ ମସ୍ତଦିନ୍ଦ୍ରଃ ॥୭॥

=====

(୨୦|୧୩) ଋଷିଃ - ବାମଦେବ (୧), ଗୋତମ (୨), କୁସ୍ତ୍ର (୩), ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୪) | ଛନ୍ଦ -
ଜଗତୀ (୧-୩), ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ (୪) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରାବୃହସ୍ପତି (୧), ମରୁତଃ (୨), ଅଗ୍ନିଃ (୩-୪)

=====

ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ସୋମଂ ପିବତଂ ବୃହସ୍ପତେଽସ୍ମିନ୍ୟଜ୍ଞେ ମନ୍ଦସାନା ବୃଷଶ୍ଚସୁ ।
ଆ ବାଂ ବିଶନ୍ତିନ୍ଦବଃ ସ୍ୱାଭୁବୋଽସ୍ମେ ରୟିଂ ସର୍ବବୀରଂ ନି ଯଜ୍ଞତମ୍ ॥୧॥

ଆ ବୋ ବହନ୍ତୁ ସପ୍ତୟୋ ରଘୁଷ୍ୟଦୋ ରଘୁପତ୍ନାନଃ ପ୍ର ଜିଗାତ ବାହୁଭିଃ ।
ସୀଦତା ବର୍ହିରୁରୁ ବଃ ସଦସ୍ତୃତଂ ମାଦୟଧ୍ୱଂ ମରୁତୋ ମଧ୍ୟୋ ଅନ୍ଧସଃ ॥୨॥

ଇମଂ ସ୍ତୋମମର୍ହତେ ଜାତବେଦସେ ରଥମିବ ସଂ ମହେମା ମନୀଷୟା ।
ଭଦ୍ରା ହି ନଃ ପ୍ରମତିରସ୍ୟ ସଂସଦ୍ୟଗ୍ନେ ସଖ୍ୟେ ମା ରିଷାମା ବୟଂ ତବ ॥୩॥

ଐତିରଗ୍ନେ ସରଥଂ ଯାହ୍ୟର୍ବାତ୍-ନାନାରଥଂ ବା ବିଭବୋ ହ୍ୟଶ୍ୱାଃ ।
ପତ୍ନୀବତସ୍ତ୍ରିଂଶତଂ ତ୍ରୀଂଶ୍ଚ ଦେବାନନୁଷ୍ପଧମା ବହ ମାଦୟସ୍ୱ ॥୪॥

॥ ଇତି ପ୍ରଥମୋଽନୁବାକଃ ॥

=====

(୨୦|୧୪) ଋଷିଃ - ସୌଭରି | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥ (୧-୪) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୪)

=====

ବୟମ୍ନୁ ତ୍ୱାମପୂର୍ବ୍ୟ ସ୍ମୂରଂ ନ କଳିଦ୍-ଭରତ୍ରୋଽବସ୍ୟବଃ ।
ବାଜେ ଚିତ୍ରଂ ହବାମହେ ॥୧॥

ଭପ ତ୍ୱା କର୍ମନ୍ମୂତୟେ ସ ନୋ ଯୁବୋଗ୍ରଶ୍ଚକ୍ରାମ ଯୋ ଧୃଷତ୍ ।
ତ୍ୱାମିଜ୍ୟାବିତାରଂ ବବୃମହେ ସଖାୟ ଇନ୍ଦ୍ର ସାନସିମ୍ ॥୨॥

ୟୋ ନ ଇଦମିଦଂ ପୁରା ପ୍ର ବସ୍ୟ ଆନିନାୟ ତମୁ ବ ସୁଷେ ।
ସଖାୟ ଇନ୍ଦ୍ରମୂତୟେ ॥୩॥

ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ସପ୍ତତିଂ ଚର୍ଷଣୀସହଂ ସ ହି ଶ୍ଳା ଯୋ ଅମନ୍ତତ ।

ଆ ତୁ ନଃ ସ ବନ୍ଧୁତି ଗବ୍ୟମଶ୍ୟଂ ସ୍ରୋତୃତ୍ବୋ ମଘବା ଶତମ୍ ॥୪॥

(୨୦|୧୫) ଋଷିଃ - ଗୋତମ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୬) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୬)

ପ୍ର ମଂହିଷ୍ଟାୟ ବୃହତେ ବୃହଦ୍ରୟେ ସତ୍ୟଶୁଷ୍ଟାୟ ତବସେ ମତିଂ ଭରେ ।

ଅପାମିବ ପ୍ରବଣେ ଯୁସ୍ୟ ଦୁର୍ଧରଂ ରାଧୋ ବିଶ୍ୱାୟୁ ଶବସେ ଅପାବୃତମ୍ ॥୧॥

ଅଧ ତେ ବିଶ୍ୱମନୁ ହାସଦିଷ୍ଟୟ ଆପୋ ନିମ୍ନେବ ସବନା ହବିଷ୍ମତଃ ।

ୟୁର୍ବତେ ନ ସମଶୀତ ହର୍ଯ୍ୟତ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବଜ୍ରଃ ଶ୍ମଧିତା ହିରଣ୍ୟୟଃ ॥୨॥

ଅସ୍ତୈ ଭୀମାୟ ନମସା ସମଧ୍ୱର ଉଷୋ ନ ଶୁଭ୍ର ଆ ଭରା ପନୀୟସେ ।

ୟୁସ୍ୟ ଧାମ ଶ୍ରବସେ ନାମେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଜ୍ୟୋତିରକାରି ହରିତୋ ନାୟସେ ॥୩॥

ଇମେ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ତେ ବୟଂ ପୁରୁଷୁତ ଯେ ତ୍ୱାରଭ୍ୟ ଚରାମସି ପ୍ରଭୁବସୋ ।

ନହି ତ୍ୱଦନ୍ୟୋ ଗିର୍ବଣୋ ଗିରଃ ସଧତ୍ସୋଶୀରିବ ପ୍ରତି ନୋ ହର୍ଯ୍ୟ ତଦ୍ୱତଃ ॥୪॥

ଭୂରି ତ ଇନ୍ଦ୍ର ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ତବ ସ୍ଥୁସ୍ୟସ୍ୟ ସ୍ରୋତୁର୍ମଘବନ୍-କାମମା ପୃଣ ।

ଅନୁ ତେ ଦ୍ୟୌର୍ବୃହତୀ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ମମ ଇୟଂ ତ ତେ ପୃଥିବୀ ନେମ ଓଜସେ ॥୫॥

ତ୍ୱଂ ତମିନ୍ଦ୍ର ପର୍ବତଂ ମହାମୁରୁଂ ବଜ୍ରେଣ ବଜ୍ଜିନ୍-ପର୍ବଶଶ୍ମକର୍ତ୍ତିଥ ।

ଅବାସୃଜୋ ନିବୃତାଃ ସର୍ତ୍ତବା ଅପଃ ସତ୍ରା ବିଶ୍ୱଂ ଦଧିଷେ କେବଲଂ ସହଃ ॥୬॥

(୨୦|୧୬) ଋଷିଃ - ଅୟାସ୍ୟ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୧୨) । ଦେବତା - ବୃହସ୍ପତିଃ (୧-୧୨)

ଉଦପୁତୋ ନ ବୟୋ ରକ୍ଷମାଶା ବାବଦତୋ ଅଭ୍ରିୟସ୍ୟେବ ଘୋଷାଃ ।

ଗିରିଭ୍ରଜୋ ନୋର୍ମୟୋ ମଦନ୍ତୋ ବୃହସ୍ପତିମଭ୍ୟର୍କା ଅନାବନ୍ ॥୧॥

ସଂ ଗୋଭିରଙ୍ଗିରସୋ ନକ୍ଷମାଣୋ ଭଗ ଇବେଦର୍ଯ୍ୟମଣଂ ନିନାୟ ।
ଜନେ ମିତ୍ରୋ ନ ଦମ୍ପତୀ ଅନକ୍ତି ବୃହସ୍ପତି ଚାଜୟାଶୁରିବାଜୈ ॥୨॥

ସାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଅତିଥିନୀରିଷିରା ସ୍ୱାର୍ହାଃ ସୁବର୍ଣ୍ଣା ଅନବଦ୍ୟରୂପାଃ ।
ବୃହସ୍ପତିଃ ପର୍ବତେଭ୍ୟା ବିତୁର୍ଯ୍ୟା ନିର୍ଗା ଉପେ ଯୁବମିବ ସ୍ଥିବିଭ୍ୟଃ ॥୩॥

ଆପୁଷ୍ପାୟନ୍ତୁଧୁନା ଋତସ୍ୟ ଯୋନିମବକ୍ଷିପନ୍ନକ୍ ଉଲ୍ଲାମିବ ଦେ୍ୟାଃ ।
ବୃହସ୍ପତିରୁଦ୍ଧରନ୍ନଶ୍ଚନୋ ଗା ଭୂମ୍ୟା ଉଦ୍ମେବ ବି ତ୍ୱଚଂ ବିଭେଦ ॥୪॥

ଅପ ଜ୍ୟୋତିଷା ତମୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷଦୁଃ ଶୀଘାଲମିବ ବାତ ଆଜତ୍ ।
ବୃହସ୍ପତିରନ୍ନୁମୃଶ୍ୟା ବଲସ୍ୟାଭ୍ରମିବ ବାତ ଆ ତକ୍ର ଆ ଗାଃ ॥୫॥

ୟଦା ବଲସ୍ୟ ପୀୟତୋ ଜସୁଂ ଭେଦ୍-ବୃହସ୍ପତିରଗ୍ନିତପୋଭିରକ୍ୱେଃ ।
ଦଦ୍-ଭିର୍ନ ଜିହ୍ୱା ପରିବିଷ୍ଟମାଦଦାବିର୍ନିଧୀଂ ରକ୍ତଶୋଦୁସ୍ତ୍ରୟାଶାମ୍ ॥୬॥

ବୃହସ୍ପତିରମତ ହି ତ୍ୟଦାସାଂ ନାମ ସ୍ୱରୀଣାଂ ସଦନେ ଗୁହା ଯତ୍ ।
ଆଶ୍ରେବ ଭିତ୍ତା ଶକୁନସ୍ୟ ଗର୍ଭମୁଦୁସ୍ତ୍ରୟାଃ ପର୍ବତସ୍ୟ ତୁନାଜତ୍ ॥୭॥

ଅଶ୍ମାପିନକ୍ ମଧୁ ପର୍ଯ୍ୟପଶ୍ୟନ୍ତୁସ୍ୟଂ ନ ଦୀନ ଉଦନି କ୍ଷିୟନ୍ତମ୍ ।
ନିଷ୍ଠୁଞ୍ଜଭାର ତମସଂ ନ ବୃକ୍ଷାଦ୍-ବୃହସ୍ପତିର୍ବିରବେଶା ବିକୃତ୍ୟ ॥୮॥

ସୋଷାମବିନ୍ଦସ୍ତ ସ୍ତଃ ସୋ ଅଗ୍ନିଂ ସୋ ଅର୍କେଶ ବି ବବାଧେ ତମାଂସି ।
ବୃହସ୍ପତିର୍ଗୋବପୁଷୋ ବଲସ୍ୟ ନିର୍ମଞ୍ଜାନଂ ନ ପର୍ବଣୋ ଜଭାର ॥୯॥

ହିମେବ ପର୍ଣ୍ଣା ମୁଷିତା ବନାନି ବୃହସ୍ପତିନାକୃପୟଦ୍ୱଲୋ ଗାଃ ।
ଅନାନୁକୃତ୍ୟମପୁନଶ୍ଚକାର ଯାସୁର୍ଯ୍ୟମାସା ମିଥ ଉଚ୍ଚରାତଃ ॥୧୦॥

ଅଭି ଶ୍ୟାବଂ ନ କୃଶନେଭିରଶ୍ୱଂ ନକ୍ଷତ୍ରେଭିଃ ପିତରୋ ଦ୍ୟାମପିଂଶନ୍ ।
ରାତ୍ର୍ୟାଂ ତମୋ ଅଦଧୁର୍ଜ୍ୟୋତିରହନ୍-ବୃହସ୍ପତିର୍ଭିନଦଦ୍ରିଂ ବିଦଢ୍ଵାଃ ॥୧୧॥

ଇଦମକର୍ମ ନମୋ ଅଭିୟାୟ ଯଃ ପୂର୍ବୀରନ୍ଧ୍ରାନୋନବୀତି ।
ବୃହସ୍ପତିଃ ସ ହି ଗୋଭିଃ ସୋ ଅଶ୍ୱୈଃ ସ ବୀରେଭିଃ ସ ନୃଭିର୍ନୌ ବୟୋ ଧାତ୍ ॥୧୭॥

=====

(୨୦।୧୭) ଋଷିଃ - କୃଷ୍ଣଃ | ଛନ୍ଦ - ଜଗତୀ (୧-୧୦), ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ (୧୧-୧୨) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୨)

=====

ଅଛା ମ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ମତୟଃ ସ୍ୱର୍ବିଦଃ ସପ୍ରୀତୀର୍ବିଶ୍ୱା ଉଗତୀରନୁଷତ ।
ପରି ଷ୍ଟଜନ୍ତେ ଜନୟୋ ଯଥା ପତିଂ ମର୍ଯ୍ୟୁଂ ନ ଶୁକ୍ଷ୍ମଂ ମଘବାନମୃତୟେ ॥୧॥

ନ ଘା ତ୍ୱଦ୍ରିଗପ ବେତି ମେ ମନସ୍ତେ ଇକ୍ରାମଂ ପୁରୁହୂତ ଶିଶ୍ରୟ ।
ରାଜେବ ଦସ୍ତ ନି ଷଦୋଽପି ବର୍ହିଷ୍ୟସ୍ଥିତ୍ୱସୁ ସୋମେଽବପାନମସୁ ତେ ॥୨॥

ବିଷ୍ମବୃଦିନ୍ଦ୍ରୋ ଅମତେରୁତ କ୍ଷୁଧଃ ସ ଇଦ୍ରାୟୋ ମଘବା ବସ୍ତ ଇଶତେ ।
ତସ୍ୟୋଦିମେ ପ୍ରବଣେ ସପ୍ତ ସିନ୍ଧବୋ ବୟୋ ବର୍ଧନ୍ତି ବୃଷଭସ୍ୟ ଶୁଷ୍ମିଣଃ ॥୩॥

ବୟୋ ନ ବୃକ୍ଷଂ ସୁପଲ୍ଲାଶମାସଦନ୍ତସୋମାସ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ମନ୍ଦିନଶ୍ଚମୁଷଦଃ ।
ପ୍ରେଷାମନୀକଂ ଶବସା ଦବିଦ୍ୟୁତଦ୍ୱିଦସ୍ତର୍ମନବେ ଜ୍ୟୋତିରାୟମ୍ ॥୪॥

କୃତଂ ନ ଶ୍ୱୟାଂ ବି ଚିନୋତି ଦେବନେ ସଂବର୍ଗଂ ଯନ୍ତୁଘବା ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଜୟତ୍ ।
ନ ତତ୍ତେ ଅନ୍ୟା ଅନ୍ତୁ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ଶକନ୍ତୁ ପୁରାଣୋ ମଘବନ୍ନୋତ ନୂତନଃ ॥୫॥

ବିଶଂବିଶଂ ମଘବା ପର୍ଯ୍ୟଶାୟତ ଜନାନାଂ ଧେନା ଅବତାକଶଦୃଷା ।
ୟସ୍ୟାହ ଶକ୍ରଃ ସବନେଷୁ ରଣ୍ୟତି ସ ତୀକ୍ରେଃ ସୋମୈଃ ସହତେ ପୃତନ୍ୟତଃ ॥୬॥

ଆପୋ ନ ସିନ୍ଧୁମତି ଯସ୍ତମକ୍ଷରନ୍ତସୋମାସ ଇନ୍ଦ୍ରଂ କୁଲ୍ୟା ଇବ ହ୍ରଦମ୍ ।
ବର୍ଧନ୍ତି ବିପ୍ରା ମହୋ ଅସ୍ୟ ସାଦନେ ଯୁବଂ ନ ବୃଷ୍ଟିର୍ଦିବ୍ୟେନ ଦାନୁନା ॥୭॥

ବୃଷା ନ କୁଞ୍ଜଃ ପତୟନ୍ନୁଜୟା ଯୋ ଅର୍ଯ୍ୟପତ୍ନୀରକୃଣୋଦିମା ଅପଃ ।
ସ ସୁନ୍ଦତେ ମଘବା ଜୀରଦାନବେଽବିନ୍ଦଞ୍ଜ୍ୟାତିର୍ମନବେ ହବିଷ୍ମତେ ॥୮॥

ଉଜ୍ଜାୟତାଂ ପରଶୁର୍ଜ୍ୟୋତିଷା ସହ ଭୂୟା ଋତସ୍ୟ ସୁଦୁଘା ପୁରାଣବତ୍ ।
ବି ରୋଚତାମରୁଷୋ ଭାନୁନା ଶୁଚିଃ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଶୁକ୍ରଂ ଶୁଶୁଚୀତ ସପ୍ତତିଃ ॥୯॥

ଗୋଭିଷ୍ଟରେମାମତିଂ ଦୁରେବାଂ ଯୁବେନ କ୍ଷୁଧଂ ପୁରୁହୂତ ବିଶ୍ୱାମ୍ ।
ବୟଂ ରାଜଭିଃ ପ୍ରଥମା ଧନାନ୍ୟସ୍ଥାକେନ ବୃଜନେନା ଜୟେମ ॥୧୦॥

ବୃହସ୍ପତିର୍ନଃ ପରି ପାତୁ ପଶ୍ଚାଦୁତୋଽଉରସ୍ତାଦଧରାଦଘାୟୋଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରସ୍ତାଦୁତ ମଧ୍ୟତୋ ନଃ ସଖା ସଖିଭ୍ୟୋଃ ବରିବଃ କୃଣୋତୁ ॥୧୧॥

ବୃହସ୍ପତେ ଯୁବମିନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ବସ୍ତୋ ଦିବ୍ୟସ୍ୟେଶାଥେ ଉତ ପାର୍ଥିବସ୍ୟ ।
ଧତ୍ଵଂ ରୟିଂ ସୁବତେ କୀରୟେ ତିଦ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୨॥

॥ ଇତି ଦ୍ୱିତୀୟୋଽନୁବାକଃ ॥

=====

(୨୦|୧୮) ଋଷିଃ - ମେଧାତିଥି ପ୍ରିୟମେଧଶ୍ଚ (୧-୩), ବସିଷ୍ଠ (୪-୬) । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୬) ।
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୬)

=====

ବୟମ୍ନୁ ତ୍ୱା ତଦିତର୍ଥା ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱାୟନ୍ତଃ ସଖାୟଃ ।
କଶ୍ମା ଉକ୍-ଧେଭିର୍ଜରନ୍ତେ ॥୧॥

ନ ଘେମନ୍ୟଦା ପପନ ବଜ୍ରିନୁପସୋ ନବିଷ୍ଣୌ ।
ତବେଦୁ ସ୍ତୋମଂ ଚିକେତ ॥୨॥

ଇଚ୍ଛନ୍ତି ଦେବାଃ ସୁନୁତ୍ତଂ ନ ସ୍ୱପ୍ନାୟ ସ୍ୱହୟନ୍ତି ।
ୟନ୍ତି ପ୍ରମାଦମତନ୍ତ୍ରାଃ ॥୩॥

ବୟମିନ୍ଦ୍ର ଦ୍ଵାୟବୋଽଭି ପ୍ର ଶୋନୁମୋ ବୃଷନ୍ ।
ବିଜି ତ୍ଵସ୍ୟ ନୋ ବସୋ ॥୪॥

ମା ନୋ ନିଦେ ଚ ବକ୍ତବେଽୟୈ ରକ୍ଷୀରରାବ୍-ଶୋ ।
ତ୍ଵେ ଅପି କ୍ରତୁର୍ମମ ॥୫॥

ତ୍ଵଂ ବର୍ମାସି ସପ୍ରଥଃ ପୁରୋଽୟୋଧୟ ବୃତ୍ରହନ୍ ।
ତ୍ଵୟା ପ୍ରତି ବ୍ରୁବେ ଯୁଜା ॥୬॥

=====

(୨୦।୧୯) ରକ୍ଷିଃ - ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୭) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

=====

ବାର୍ତ୍ତହତ୍ୟାୟ ଶବସେ ପୃତନାଷାହ୍ୟାୟ ଚ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ଵା ବର୍ତ୍ତୟାମସି ॥୧॥

ଅର୍ବାଚୀନଂ ସୁ ତେ ମନ ଭତ ଚକ୍ଷୁଃ ଶତକ୍ରତୋ ।
ଇନ୍ଦ୍ର କୃଶ୍ଣନ୍ତ ବାଘତଃ ॥୨॥

ନାମାନି ତେ ଶତକ୍ରତୋ ବିଶ୍ଵାଭିର୍ଗୀର୍ତ୍ତରୀମହେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରାଭିମାତିଷାହ୍ୟେ ॥୩॥

ପୁରୁଷୁତସ୍ୟ ଧାମଭିଃ ଶତେନ ମହୟାମସି ।
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଚର୍ଷଣୀଧୃତଃ ॥୪॥

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବୃତ୍ରାୟ ହନ୍ତବେ ପୁରୁହୂତମୁପ ବ୍ରୁବେ ।
ଭରେଷୁ ବାଜସାତୟେ ॥୫॥

ବାଜେଷୁ ସାସହିର୍ଭବ ତ୍ୱାମୀମହେ ଶତକ୍ରତୋ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ବୃତ୍ରାୟ ହୃଦ୍ରବେ ॥୭॥

ଦ୍ୟୁମ୍ନେଷୁ ପୃତନାଜ୍ୟେ ପୃସ୍ନୁତୁର୍ଷୁ ଶ୍ରବଃସୁ ଚ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ସାକ୍ଷାଭିମାତିଷୁ ॥୮॥

=====

(୨୦|୨୦) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୧-୪), ଗୃସ୍ତମଦ (୫-୭) । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩, ୫-୭),
ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (୪) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

=====

ଶୁଷ୍ଟିକ୍ରମଂ ନ ଉତୟେ ଦ୍ୟୁମ୍ନିନଂ ପାହି ଜାଗୃବିମ୍ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମଂ ଶତକ୍ରତୋ ॥୧॥

ଇନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଶତକ୍ରତୋ ଯା ତେ ଜନେଷୁ ପଞ୍ଚିସୁ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ତାନି ଚ ଆ ବୃଣେ ॥୨॥

ଅଗନ୍ନିନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରବୋ ବୃହଦ୍ଦ୍ୟୁମ୍ନଂ ଦଧିଷ୍ଠ ଦୁଷ୍ଟରମ୍ ।

ଉତ୍ତେ ଶୁଷ୍ଟଂ ତିରାମସି ॥୩॥

ଅର୍ବାବତୋ ନ ଆ ଗହ୍ୟଥୋ ଶକ୍ର ପରାବତଃ ।

ଉ ଲୋକୋ ଯୁସ୍ତେ ଅଦ୍ରିବ ଇନ୍ଦ୍ରେହ ତତ ଆ ଗହି ॥୪॥

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅଙ୍ଗଂ ମହଦ୍-ଭୟମତି ଷଦପ ତୁତ୍ୟବତ୍ ।

ସ ହି ପ୍ରିରୋ ବିଚର୍ଷଣିଃ ॥୫॥

ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମୃଲୟାତି ନୋ ନ ନଃ ପଶ୍ଚାଦଂ ନଶତ୍ ।

ଭଦ୍ରଂ ଭବାତି ନଃ ପୁରଃ ॥୬॥

ଇନ୍ଦ୍ର ଆଶାଭ୍ୟାସୁରି ସର୍ବାଭ୍ୟୋ ଅଭୟଂ କରତ୍ ।
ଜେତା ଶତ୍ରୁନ୍ମୁତର୍ଷଣିଃ ॥୭॥

=====

(୨୦|୨୧) ଋଷିଃ - ସବ୍ୟଃ । ଛନ୍ଦ - ଜଗତୀ (୧-୯), ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ (୧୦-୧୧) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୧)

=====

ନ୍ୟଷ୍ଟୁ ବାତଂ ପ୍ର ମହେ ଭରାମହେ ଗିର ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସଦନେ ବିବସ୍ବତଃ ।
ନୁ ଚିଞ୍ଚି ରତ୍ନଂ ସସତାମିବାବିଦନ୍ ଦୁଷ୍ଟୁତିର୍ଦ୍ରବିଶୋଦେଷୁ ଶସ୍ୟତେ ॥୧॥

ଦୁରୋ ଅଶ୍ବସ୍ୟ ଦୁର ଇନ୍ଦ୍ର ଗୋରସି ଦୁରୋ ଯୁବସ୍ୟ ବସୁନ ଇନସ୍ବତିଃ ।
ଶିକ୍ଷାନରଃ ପ୍ରତିବୋ ଅକାମକର୍ଶନଃ ସଖା ସଖିଭ୍ୟସ୍ତମିଦଂ ଗୃଣୀମସି ॥୨॥

ଶତୀବ ଇନ୍ଦ୍ର ପୁରୁକୃତ୍ୟମଉମ ତବେଦିଦମଭିତଶ୍ଲେକିତେ ବସୁ ।
ଅତଃ ସଂଗୃଭ୍ୟାଭିଭୂତ ଆ ଭର ମା ତ୍ବାୟତୋ ଜରିତୁଃ କାମମୁନୟାଃ ॥୩॥

ଏଭିର୍ଦ୍ୟୁଭିଃ ସୁମନା ଏଭିରିନ୍ଦୁଭିର୍ନିରୁନ୍ନାନୋ ଅମତିଂ ଗୋଭିରଶ୍ବିନା ।
ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ଦସ୍ୟୁଂ ଦରୟନ୍ତ ଇନ୍ଦୁଭିର୍ଯୁତଦ୍ବେଷସଃ ସମିଷା ରଭେମହି ॥୪॥

ସମିନ୍ଦ୍ର ରାୟା ସମିଷା ରଭେମହି ସଂ ବାଜେଭିଃ ପୁରୁଷ୍ଠନ୍ଦ୍ରିରଭିଦ୍ୟୁଭିଃ ।
ସଂ ଦେବ୍ୟା ପ୍ରମତ୍ୟା ବୀରଶୁଷ୍ଟୟା ଗୋଅଗ୍ରୟାଶ୍ବାବତ୍ୟା ରଭେମହି ॥୫॥

ତେ ତ୍ବା ମଦା ଅମଦନ୍ତାନି ବୃଷ୍ୟା ତେ ସୋମାସୋ ବୃତ୍ରହତ୍ୟେଷୁ ସପ୍ତତେ ।
ଯଜ୍ଞାରବେ ଦଶ ବୃତ୍ରାଣ୍ୟପ୍ରତି ବର୍ହିଷ୍ଣୁତେ ନି ସହସ୍ରାଶି ବର୍ହୟଃ ॥୬॥

ଯୁଧା ଯୁଧମୁପ ଘେଦେଷି ଧୃଷ୍ଟୟା ପୁରା ପୁରଂ ସମିଦଂ ହଂସ୍ୟୋଜସା ।
ନମ୍ୟା ଯଦିନ୍ଦ୍ର ସଖ୍ୟା ପରାବତି ନିବର୍ହୟୋ ନମୁତିଂ ନାମ ମାୟିନମ୍ ॥୭॥

ତ୍ବଂ କରଞ୍ଜିମୁତ ପର୍ଣ୍ଣୟଂ ବଧୀସ୍ତେଜିଷ୍ଟୟାତିଥିଗୁସ୍ୟ ବର୍ତନୀ ।
ତ୍ବଂ ଶତା ବଞ୍ଜୁଦସ୍ୟାଭିନତ୍-ପୁରୋଽନାନୁଦଃ ପରିଷ୍ପତା ଋଜିଶ୍ବନା ॥୮॥

ତୁମେତାଂ ଜନରାଜ୍ଞୋ ଦ୍ବିର୍ଦଶାବନ୍ଧୁନା ସୁଶ୍ରବସୋପଜଗୁଷଃ ।
ଷଷ୍ଠିଂ ସହସ୍ରା ନବତିଂ ନବ ଶ୍ବତୋ ନି ଚକ୍ରେଣ ରଥ୍ୟା ଦୁଷ୍ପଦାବୃଣକ୍ ॥୯॥

ତୁମାବିଥ ସୁଶ୍ରବସଂ ତବୋତିଭିସ୍ତବ ତ୍ରାମଭିରିନ୍ଦ୍ର ତୂର୍ବୟାଶମ୍ ।
ତୁମସ୍ତୈ କୁସୁମତିଥିଗୁମାୟୁଂ ମହେ ରାଜ୍ଞେ ଯୁନେ ଅରନ୍ଧନାୟଃ ॥୧୦॥

ୟ ଉଦୃତୀନ୍ଦ୍ର ଦେବଗୋପାଃ ସଖାୟସ୍ତେ ଶିବତମା ଅସାମ ।
ତ୍ବାଂ ସ୍ତୋଷାମ ତ୍ବୟା ସୁବୀରା ଦ୍ରାଘୀୟ ଆୟୁଃ ପ୍ରତରଂ ଦଧାନାଃ ॥୧୧॥

=====

(୨୦।୨୨) ଋଷିଃ - ତ୍ରିଶୋକଃ (୧-୩), ପ୍ରିୟମେଧ (୪-୬) । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୬) ।
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୬)

=====

ଅଭି ତ୍ବା ବୃଷଭା ସୁତେ ସୁତଂ ସୃଜାମି ପୀତୟେ ।
ତୃମ୍ବା ବ୍ୟଶୁହୀ ମଦମ୍ ॥୧॥

ମା ତ୍ବା ମୂରା ଅବିଷ୍ୟବୋ ମୋପହସ୍ତାନ ଆ ଦଭନ୍ ।
ମାକୀଂ ବ୍ରହ୍ମଦ୍ବିଷୋ ବନଃ ॥୨॥

ଇହ ତ୍ବା ଗୋପରୀଶସା ମହେ ମନ୍ଦନ୍ତୁ ରାଧସେ ।
ସରୋ ଗୌରୋ ଯୁଥା ପିବ ॥୩॥

ଅଭି ପ୍ର ଗୋପତିଂ ଶିରେନ୍ଦ୍ରମର୍ଚ ଯୁଥା ବିଦେ ।
ସୂନୁଂ ସତ୍ୟସ୍ୟ ସପ୍ତତିମ୍ ॥୪॥

ଆ ହରୟଃ ସସୃଜିରେଃରୁଷୀରଧି ବର୍ହିଷି ।
ୟତ୍ରାଭି ସଂନବାମହେ ॥୫॥

ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଗାବ ଆଶିରଂ ଦୁଦୁହେ ବଜ୍ରିଣେ ମଧୁ ।
ୟସ୍ମିନ୍ନୁପହରେ ବିଦତ୍ ॥୬॥

=====

(୨୦|୨୩) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୯) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୯)

=====

ଆ ତୁ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ମଦ୍ୟଗ୍ଧୁବାନଃ ସୋମପୀତୟେ ।
ହରିତ୍ୟାଂ ଯାହ୍ୟଦ୍ରିବଃ ॥୧॥

ସତ୍ତୋ ହୋତା ନ ଋତ୍ୱିୟସ୍ତ୍ରିସ୍ତ୍ରିରେ ବର୍ହିରାନୁଷକ୍ ।
ଅୟୁଜନ୍ପ୍ରାତରଦ୍ରୟଃ ॥୨॥

ଇମା ବ୍ରହ୍ମ ବ୍ରହ୍ମବାହଃ କ୍ରିୟନ୍ତ ଆ ବର୍ହିଃ ସୀଦ ।
ବୀହି ଶୂର ପୁରୋଲ୍ଲାଗମ୍ ॥୩॥

ରାରନ୍ଧି ସବନେଷୁ ଶ ଏଷୁ ସ୍ତୋମେଷୁ ବୃତ୍ରହନ୍ ।
ଭକ୍-ଧେଷ୍ଟିନ୍ତ ଗିର୍ବଣଃ ॥୪॥

ମତୟଃ ସୋମପାନୁରୁଂ ରିହନ୍ତି ଶବସୟତିମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବସୁଂ ନ ମାତରଃ ॥୫॥

ସ ମନ୍ୟସ୍ତା ହ୍ୟନ୍ଧସୋ ରାଧସେ ତନ୍ମା ମହେ ।
ନ ସ୍ତୋତାରଂ ନିଦେ କରଃ ॥୬॥

ବୟମିନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱାୟବୋ ହବିଷ୍ମନ୍ତୋ ଜରାମହେ ।
ଭତ ତ୍ୱମସ୍ମନ୍ନୁର୍ବସୋ ॥୭॥

ମାରେ ଅସ୍ମଦ୍ଦି ମୁମୁରୋ ହରିପ୍ରିୟାର୍ବାତ୍ ଯାହି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱଧାବୋ ମସ୍ତେହ ॥୮॥

ଅର୍ବାଞ୍ଜିଂ ତ୍ୱା ସୁଖେ ରଥେ ବହତାମିନ୍ଦ୍ର କେଶିନା ।
ଘୃତସ୍ମୁ ବର୍ହିରାସଦେ ॥୯॥

=====

(୨୦|୨୪) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୯) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୯)

=====

ଉପ ନଃ ସୁତମା ଗହି ସୋମମିନ୍ଦ୍ର ଗବାଶିରମ୍ ।
ହରିତ୍ୟାଂ ଯୁସ୍ତେ ଅସ୍ତ୍ରୟଃ ॥୧॥

ତମିନ୍ଦ୍ର ମଦମା ଗହି ବର୍ହିଷ୍ଟାଂ ଗ୍ରାବଭିଃ ସୁତମ୍ ।
କୁବିନ୍-ନ୍ୟସ୍ୟ ତୃପ୍ତଶବଃ ॥୨॥

ଇନ୍ଦ୍ରମିନ୍ଦ୍ରା ଗିରୋ ମମାଛ୍ଛାଗୁରିଷିତା ଇତଃ ।
ଆବୃତେ ସୋମପୀତୟେ ॥୩॥

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସୋମସ୍ୟ ପୀତୟେ ସ୍ତୋମୈରିହ ହବାମହେ ।
ଉକ୍-ଥେଭିଃ କୁବିଦାଗମତ୍ ॥୪॥

ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମାଃ ସୁତା ଇମେ ତାମଧିଷ୍ଠ ଶତକ୍ରତୋ ।
ଜଠରେ ବାଜିନୀବସୋ ॥୫॥

ବିଦ୍ଭା ହି ତ୍ୱା ଧନଂଜୟଂ ବାଜେଷୁ ଦଧୃଷଂ କବେ ।
ଅଧା ତେ ସୁମୁମୀମହେ ॥୬॥

ଇମମିନ୍ଦ୍ର ଗବାଶିରଂ ଯୁବାଶିରଂ ତ ନଃ ପିବ ।
ଆଗତ୍ୟା ବୃଷଭିଃ ସୁତମ୍ ॥୭॥

ତୁଭ୍ୟେଦିନ୍ଦ୍ର ସ୍ତ୍ର ଓକ୍ୟେ ସୋମଂ ତୋଦାମି ପୀତୟେ ।
ଏଷ ରାରନ୍ତୁ ତେ ହୃଦି ॥୮॥

ତ୍ୱାଂ ସୁତସ୍ୟ ପୀତୟେ ପ୍ରତ୍ନମିନ୍ଦ୍ର ହବାମହେ ।
କୁଶିକାସୋ ଅବସ୍ୟବଃ ॥୯॥

=====

(୨୦|୨୫) ଋଷିଃ - ଗୋତମଃ (୧-୭), ଅଷ୍ଟକଃ (୭) । ଛନ୍ଦ - ଜଗତୀ (୧-୭), ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୭) ।
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

=====

ଅଶ୍ୱାବତି ପ୍ରଥମୋ ଗୋଷୁ ଗଚ୍ଛତି ସୁପ୍ରାବୀରିନ୍ଦ୍ର ମର୍ତ୍ତ୍ୟସ୍ତ୍ରବୋତିଭିଃ ।
ତମିତ୍-ପୃଣକ୍ଷି ବସୁନା ଭବୀୟସା ସିନ୍ଧୁମାପୋ ଯଥାଭିତୋ ବିଚେତସଃ ॥୧॥

ଆପୋ ନ ଦେବୀରୂପ ଯନ୍ତି ହୋତ୍ରିୟମବଃ ପଶ୍ୟନ୍ତି ବିତତଂ ଯଥା ରଜଃ ।
ପ୍ରାଚୈର୍ଦେବାସଃ ପ୍ର ଶୟନ୍ତି ଦେବୟୁଂ ବ୍ରହ୍ମପ୍ରିୟଂ ଜୋଷୟନ୍ତେ ବରା ଇବ ॥୨॥

ଅଧି ଦୃଘୋରଦଧା ଉକ୍ଥ୍ୟଂ ବଚୋ ଯତସ୍ତୁତା ମିଥୁନା ଯା ସପର୍ଯ୍ୟତଃ ।
ଅସଂୟତ୍ତୋ ବ୍ରତେ ତେ କ୍ଷେତି ପୁଷ୍ୟତି ଭଦ୍ରା ଶକ୍ତିର୍ଯଜମାନାୟ ସୁନ୍ନତେ ॥୩॥

ଆଦକ୍ଷିରାଃ ପ୍ରଥମଂ ଦଧିରେ ବୟ ଇଦ୍ଧାଗ୍ନୟଃ ଶମ୍ୟା ଯେ ସୁକୃତ୍ୟୟା ।
ସର୍ବଂ ପଣେଃ ସମବିନ୍ଦନ୍ତ ଭୋଜନମଶ୍ୱାବନ୍ତଂ ଗୋମନ୍ତମା ପଶୁଂ ନରଃ ॥୪॥

ୟଜ୍ଞୈରଥର୍ବା ପ୍ରଥମଃ ପଥସ୍ତ୍ରତେ ତତଃ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ବ୍ରତପା ବେନ ଆଜନି ।
ଆ ଗା ଆଜଦୁଶନା କାବ୍ୟଃ ସତା ଯମସ୍ୟ ଜାତମମୃତଂ ଯଜାମହେ ॥୫॥

ବର୍ହିର୍ବା ଯସ୍ତୃପତ୍ୟାୟ ବୃଜ୍ୟତେଃକୌ ବା ଶ୍ଳୋକମାଘୋଷତେ ଦିବି ।
ଗ୍ରାବା ଯନ୍ତ୍ର ବଦତି କାରୁରୁକ୍ଥ୍ୟସ୍ତସ୍ୟେଦିନ୍ଦ୍ରୋ ଅଭିପିତ୍ୱେଷୁ ରଣ୍ୟତି ॥୬॥

ପ୍ରୋଗ୍ରାଂ ପୀତିଂ ବୃଷ୍ଟ ଇୟର୍ମି ସତ୍ୟାଂ ପ୍ରୟୈ ସୁତସ୍ୟ ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ତୁଭ୍ୟମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଧେନାଭିରିହ ମାଦୟସ୍ତୁ ଧୀଭିର୍ବିଶ୍ୱାଭିଃ ଶତ୍ୟା ଗୃଣାନଃ ॥୭॥

=====

(୨୦|୨୭) ଋଷିଃ - ଶୁନଃଶେପଃ (୧-୩), ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା (୪-୭) | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୭) |
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

=====

ଘ୍ନୋଗେଘ୍ନୋଗେ ତବସ୍ତରଂ ବାଜେବାଜେ ହବାମହେ |
ସଖାୟ ଇନ୍ଦ୍ରମୂତୟେ ||୧||

ଆ ଘା ଗମଦ୍ୟଦି ଶ୍ରବସ୍ତହସ୍ତ୍ରିଣୀଭିରୂତିଭିଃ |
ବାଜେଭିରୂପ ନୋ ହବନ୍ ||୨||

ଅନୁ ପ୍ରତ୍ନସୌକସୋ ହୁବେ ତୁବିପ୍ରତିଂ ନରମ୍ |
ୟଂ ତେ ପୂର୍ବଂ ପିତା ହୁବେ ||୩||

ୟୁଞ୍ଜିତ୍ତି ବ୍ରହ୍ମମରୁଷଂ ଚରନ୍ତଂ ପରି ତମ୍ଭୁଷଃ |
ରୋଚନ୍ତେ ରୋଚନା ଦିବି ||୪||

ୟୁଞ୍ଜିତ୍ତ୍ୟସ୍ୟ କାମ୍ୟା ହରୀ ବିପକ୍ଷସା ରଥେ |
ଶୋଶା ଧୃଷ୍ଣୁ ନୃବାହସା ||୫||

କେତୁଂ କୃଶ୍ଣନ୍ନକେତବେ ପେଶୋ ମୟା ଅପେଶସେ |
ସମୁଷଦ୍-ଭିରଜାୟଥାଃ ||୬||

=====

(୨୦|୨୭) ଋଷିଃ - ଗୋଷ୍ଠ୍ୟଶ୍ଚୁସୁକ୍ତିନୌ | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୭) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

=====

ୟଦିନ୍ଦ୍ରାହଂ ଯଥା ତୃମୀଶୀୟ ବସ୍ତୁ ଏକ ଇତ୍ |
ସ୍ତୋତା ମେ ଗୋଷଶା ସ୍ୟାତ୍ ||୧||

ଶିକ୍ଷେୟମସ୍ତୈ ଦିକ୍ଷେୟଂ ଶତୀପତେ ମନୀଷିଣେ ।
ୟଦହଂ ଗୋପତିଃ ସ୍ୟାମ୍ ॥୨॥

ଧେନୁଷ୍ଠ ଇନ୍ଦ୍ର ସୁନୃତା ଯଜମାନାୟ ସୁନୃତେ ।
ଗାମଶ୍ଚ ପିପ୍ପାସୀ ଦୁହେ ॥୩॥

ନ ତେ ବର୍ତ୍ତାସ୍ତି ରାଧସ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବୋ ନ ମର୍ତ୍ୟଃ ।
ୟଦିସ୍ତସି ସୁତୋ ମଘମ୍ ॥୪॥

ୟଞ୍ଜି ଇନ୍ଦ୍ରମବଧୟାଦ୍-ଭୂମିଂ ବ୍ୟବର୍ତ୍ତୟତ୍ ।
ଚକ୍ରାଣ ଓପଶଂ ଦିବି ॥୫॥

ବାବୃଧାନସ୍ୟ ତେ ବୟଂ ବିଶ୍ଵା ଧନାନି ଜିଗ୍ଵ୍ୟଷଃ ।
ଉତିମିନ୍ତ୍ରା ବୃଣୀମହେ ॥୬॥

=====

(୨୦|୨୮) ଋଷିଃ - ଗୋଷୁକ୍ୟଶ୍ଵସୁକ୍ତିନୌ । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୪) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୪)

=====

ବ୍ୟକ୍ତରିକ୍ଷମତିରନ୍ତଦେ ସୋମସ୍ୟ ରୋଚନା ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଯଦଭିନଦ୍ଵଲମ୍ ॥୧॥

ଉଦ୍ଧା ଆଜଦଙ୍ଗିରୋଭ୍ୟ ଆବିଷ୍ଟଶ୍ଚନ୍-ଗୁହା ସତୀଃ ।
ଅର୍ବାଞ୍ଚଂ ଦୁନୁଦେ ବଲମ୍ ॥୨॥

ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ରୋଚନା ଦିବୋ ଦୃଲ୍ହାନି ଦୃଂହିତାନି ତ ।
ସ୍ଥିରାଣି ନ ପରାଶୁଦେ ॥୩॥

ଅପାମୂର୍ତ୍ତିର୍ମଦନ୍ନିବ ସ୍ତୋମ ଇନ୍ଦ୍ରାଜିରାୟତେ ।
ବି ତେ ମଦା ଅରାଜିଷୁଃ ॥୪॥

=====

(୨୦|୨୯) ଋଷିଃ - ଗୋଷ୍ଠ୍ୟଶ୍ଚକ୍ରିନ୍ତୋ | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୫) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୫)

=====

ତ୍ୱଂ ହି ସ୍ତୋମବର୍ଧନ ଇନ୍ଦ୍ରାସ୍ତ୍ୟକ୍ଥବର୍ଧନଃ |

ସ୍ତୋତୃଋଣାମୁତ ଭଦ୍ରକୃତ୍ ||୧||

ଇନ୍ଦ୍ରମିକ୍ଷେଶିନା ହରୀ ସୋମପେୟାୟ ବକ୍ଷତଃ |

ଭପ ଯଜ୍ଞଂ ସୁରାଧସମ୍ ||୨||

ଅପାଂ ଫେନେନ ନମୁତେଃ ଶିର ଇନ୍ଦ୍ରୋଦବର୍ତ୍ତୟଃ |

ବିଶ୍ୱା ଯଦଜୟ ସ୍ୱଧଃ ||୩||

ମାୟାଭିରୁସ୍ତିସ୍ୱପ୍ନତ ଇନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୟାମାରୁରୁକ୍ଷତଃ |

ଅବ ଦସ୍ୟୁରଧୁନୁଧାଃ ||୪||

ଅସୁନ୍ଧାମିନ୍ଦ୍ର ସଂସଦଂ ବିଷୁଚୀଂ ବ୍ୟନାଶୟଃ |

ସୋମପା ଭଞ୍ଜରୋ ଭବନ୍ ||୫||

=====

(୨୦|୩୦) ଋଷିଃ - ବରୁଃ ସର୍ବହରିର୍ବା | ଛନ୍ଦ - ଜଗତୀ (୧-୫) | ଦେବତା - ହରିଃ [ଇନ୍ଦ୍ରଃ] (୧-୫)

=====

ପ୍ର ତେ ମହେ ବିଦଧେ ଶଂସିଷଂ ହରୀ ପ୍ର ତେ ବନ୍ଦେ ବନ୍ଧୁଷୋ ହର୍ଯ୍ୟତଂ ମଦମ୍ |

ଘୃତଂ ନ ଯୋ ହରିଭିଶ୍ୱାରୁ ସେଚତ ଆ ତ୍ୱା ବିଶନ୍ତୁ ହରିବର୍ପସଂ ଗିରଃ ||୧||

ହରିଂ ହି ଯୋନିମତି ଯୋ ସମସ୍ତରନ୍ଦ୍ରିନ୍ଦ୍ରୋ ହରୀ ଦିବ୍ୟଂ ଯୁଧା ସଦଃ |

ଆ ଯଂ ପୃଶନ୍ତି ହରିଭିର୍ନ ଧେନବ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଶୁଷଂ ହରିବନ୍ତମର୍ଚତ ||୨||

ସୋ ଅସ୍ୟ ବଜ୍ରୋ ହରିତୋ ଯୁ ଆୟସୋ ହରିର୍ନିକାମୋ ହରିରା ଗଭସ୍ତୋଃ ।

ଦ୍ୟୁମ୍ନୀ ସୁଶିପ୍ରୋ ହରିମନ୍ଥ୍ୟାୟାୟକ ଇନ୍ଦ୍ରେ ନି ରୂପା ହରିତା ମିମିକ୍ଷିରେ ॥୩॥

ଦିବି ନ କେତୁରଧି ଧାୟି ହର୍ଯ୍ୟତୋ ବିବ୍ୟତଦ୍ବଜ୍ରୋ ହରିତୋ ନ ରଂହ୍ୟା ।

ତୁଦଦହିଂ ହରିଶିପ୍ରୋ ଯୁ ଆୟସଃ ସହସ୍ରଶୋକା ଅଭବଜ୍ଞରିଂଭରଃ ॥୪॥

ତ୍ୱଂତ୍ୱମହର୍ଯ୍ୟଥା ଉପସ୍ତୁତଃ ପୂର୍ବେଭିରିନ୍ଦ୍ର ହରିକେଶ ଯଜ୍ଞଭିଃ ।

ତ୍ୱଂ ହର୍ଯ୍ୟସି ତବ ବିଶ୍ୱମୁକ୍ତ୍ୟମସାମି ରାଧୋ ହରିଜାତ ହର୍ଯ୍ୟତମ୍ ॥୫॥

=====

(୨୦|୩୧) ଋଷିଃ - ବରୁଃ ସର୍ବହରିର୍ବା । ଛନ୍ଦ - ଜଗତୀ (୧-୫) । ଦେବତା - ହରିଃ [ଇନ୍ଦ୍ରଃ] (୧-୫)

=====

ତା ବଜ୍ରିଣଂ ମନ୍ଦିନଂ ସ୍ତୋମ୍ୟଂ ମଦ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ରଥେ ବହତୋ ହର୍ଯ୍ୟତା ହରୀ ।

ପୁରୁଣ୍ୟସ୍ତୈ ସବନାନି ହର୍ଯ୍ୟତ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୋମା ହରୟୋ ଦଧନ୍ଧିରେ ॥୧॥

ଅରଂ କାମାୟ ହରୟୋ ଦଧନ୍ଧିରେ ପ୍ରିରାୟ ହିନ୍ଦନ୍‌ହରୟୋ ହରୀ ତୁରା ।

ଅର୍ବଦ୍-ଭିର୍ଯୋ ହରିଭିର୍ଜୌଷମୀୟତେ ସୋ ଅସ୍ୟ କାମଂ ହରିବଦ୍ରମାନଶେ ॥୨॥

ହରିଶ୍ଳୁଣାରୁର୍ହରିକେଶ ଆୟସସ୍ତୁରୟୋୟୋ ଯୋ ହରିପା ଅବର୍ଧତ ।

ଅର୍ବଦ୍-ଭିର୍ଯୋ ହରିଭିର୍ବାଜିନୀବସୁରତି ବିଶ୍ୱା ଦୁରିତା ପାରିଷଜରୀ ॥୩॥

ସୁବେବ ଯସ୍ୟ ହରିଣୀ ବିପେତତୁଃ ଶିପ୍ରେ ବାଜାୟ ହରିଣୀ ଦବିଧୂତଃ ।

ପ୍ର ଯଜ୍ଞତେ ଚମସେ ମର୍ମୃଜଜରୀ ପୀତ୍ୱା ମଦସ୍ୟ ହର୍ଯ୍ୟତସ୍ୟାନ୍ନସଃ ॥୪॥

ଉତ ସ୍ଥ ସଦ୍ମ ହର୍ଯ୍ୟତସ୍ୟ ପସ୍ତ୍ୟୋରତ୍ୟୋ ନ ବାଜଂ ହରିର୍ବା ଅତିକ୍ରଦତ୍ ।

ମହୀ ଚିକ୍ତି ପିଷଣାହର୍ଯ୍ୟଦୋଜସା ବୃହଦ୍ବୟୋ ଦଧିଷେ ହର୍ଯ୍ୟତଶ୍ଚିଦା ॥୫॥

(୨୦|୩୨) ଋଷିଃ - ବରୁଃ ସର୍ବହରିର୍ବା । ଛନ୍ଦ - ଜଗତୀ (୧), ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୨-୩) ।

ଦେବତା - ହରିଃ [ଇନ୍ଦ୍ରଃ] (୧-୩)

ଆ ରୋଦସୀ ହର୍ଯ୍ୟମାଣୋ ମହିତ୍ବା ନବ୍ୟଂନବ୍ୟଂ ହର୍ଯ୍ୟସି ମନ୍ତୁ ନୁ ପ୍ରିୟମ୍ ।
ପ୍ର ପସ୍ୟାମସୁର ହର୍ଯ୍ୟତଂ ଗୋରାବିଷ୍ଣୁପି ହରୟେ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ॥୧॥

ଆ ତ୍ବା ହର୍ଯ୍ୟନ୍ତଂ ପ୍ରୟୁଜୋ ଜନାନାଂ ରଥେ ବହନ୍ତୁ ହରିଶିପ୍ରମିନ୍ତ୍ର ।
ପିବା ଯଥା ପ୍ରତିଭୃତସ୍ୟ ମଧ୍ଵୋ ହର୍ଯ୍ୟନ୍ୟଙ୍ଗଂ ସଧମାଦେ ଦଶୋଶିମ୍ ॥୨॥

ଅପାଃ ପୂର୍ବେଷାଂ ହରିବଃ ସୁତାନାମଥୋ ଇଦଂ ସବନଂ କେବଲଂ ତେ ।
ମମଜି ସୋମଂ ମଧୁମନ୍ତ୍ରମିନ୍ତ୍ର ସତ୍ରା ବୃଷଂ ଜଠର ଆ ବୃଷସ୍ତୁ ॥୩॥

(୨୦|୩୩) ଋଷିଃ - ଅଷ୍ଟକଃ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୩) । ଦେବତା - ହରିଃ [ଇନ୍ଦ୍ରଃ] (୧-୩)

ଅସ୍ତୁ ଧୂତସ୍ୟ ହରିବଃ ପିବେହ ନୃଭିଃ ସୁତସ୍ୟ ଜଠରଂ ପୃଣସ୍ତୁ ।
ମିମିଷ୍ଠୁର୍ଯମଦ୍ରୟ ଇନ୍ଦ୍ର ତୁଭ୍ୟଂ ତେଭିର୍ବର୍ଧସ୍ତୁ ମଦମୁକ୍ଥବାହଃ ॥୧॥

ପ୍ରୋଗ୍ରାଂ ପୀତିଂ ବୃଷ୍ଟ ଇୟମି ସତ୍ୟାଂ ପ୍ରୟୋ ସୁତସ୍ୟ ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ତୁଭ୍ୟମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଧେନାଭିରିହ ମାଦୟସ୍ତୁ ଧୀଭିର୍ବିଶ୍ଵାଭିଃ ଶତ୍ୟା ଗୁଣାନଃ ॥୨॥

ଉତୀ ଶତୀବସ୍ତବ ବୀର୍ଯ୍ୟେଣ ବୟୋ ଦଧାନା ଉଶିଜ ରତଙ୍ଗାଃ ।
ପ୍ରଜାବଦିନ୍ତ୍ର ମନୁଷୋ ଦୁରୋଣେ ତସ୍ମୃର୍ଗୁଣନ୍ତଃ ସଧମାଦ୍ୟାସଃ ॥୩॥

॥ ଇତି ତୃତୀୟୋଽନୁବାକଃ ॥

(୨୦|୩୪) ଋଷିଃ - ଗୃହମଦ | ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୧୮) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୮)

ୟୋ ଜାତ ଏବ ପ୍ରଥମୋ ମନସ୍ତାନ୍ଦେବୋ ଦେବାନ୍-କ୍ରତୁନା ପର୍ଯ୍ୟୁଷତ୍ ।
ୟସ୍ୟ ଶୁଷ୍ଟାଦ୍ରୋଦସୀ ଅଭ୍ୟସେତାଂ ନୃମଣସ୍ୟ ମହ୍ନା ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧॥

ୟଃ ପୃଥିବୀଂ ବ୍ୟଥମାନାମଦୃଂହଦ୍ୟଃ ପର୍ବତାନ୍-ପ୍ରକୃପିତାଁ ଅରମ୍ଭଣାତ୍ ।
ୟୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ବିମମେ ବରୀୟୋ ଯୋ ଦ୍ୟାମସ୍ତଭ୍ନାସ୍ତ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୨॥

ୟୋ ହୃଦ୍ବାହିମରିଣାସ୍ତପ୍ତ ସିନ୍ଧୁନେୟା ଗା ଉଦାଜଦପଧା ବଲସ୍ୟ ।
ୟୋ ଅଶ୍ୱନୋରନ୍ତରଗ୍ନିଂ ଜଜାନ ସଂବୃକ୍ଷମସ୍ତୁ ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୩॥

ୟେନେମା ବିଶ୍ୱା ଚ୍ୟବନା କୃତାନି ଯୋ ଦାସଂ ବର୍ଣ୍ଣମଧରଂ ଗୁହାକଃ ।
ଶୃଙ୍ଗୀବ ଯୋ ଜିଗୀବାଂ ଲକ୍ଷମାଦଦୟଃ ପୁଷ୍ଟାନି ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୪॥

ୟଂ ସ୍ତ୍ୱା ପୃଚ୍ଛନ୍ତି କୁହ ସେତି ଘୋରମୁତେମାଦୁର୍ନୈଷୋ ଅସ୍ତ୍ରୀତ୍ୟେନମ୍ ।
ସୋ ଅୟଃ ପୁଷ୍ଟୀର୍ବିଜ ଇବା ମିନାତି ଶ୍ରଦସ୍ତୈ ଧତ୍ୱ ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୫॥

ୟୋ ରପ୍ରସ୍ୟ ଚୋଦିତା ଯଃ କୃଶସ୍ୟ ଯୋ ବ୍ରହ୍ମଣୋ ନାଧମାନସ୍ୟ କୀରେଃ ।
ୟୁକ୍ତଗ୍ରାବ୍-ଣୋ ଯୋଃବିତା ସୁଶିପ୍ରଃ ସୁତସୋମସ୍ୟ ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୬॥

ୟସ୍ୟାଶ୍ୱାସଃ ପ୍ରତିଶି ଯସ୍ୟ ଗାବୋ ଯସ୍ୟ ଗ୍ରାମା ଯସ୍ୟ ବିଶ୍ୱେ ରଥାସଃ ।
ୟଃ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଯୁ ଉଷସଂ ଜଜାନ ଯୋ ଅପାଂ ନେତା ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୭॥

ୟଂ କ୍ରନ୍ଦସୀ ସଂୟତୀ ବିହୃୟେତେ ପରେଃବରେ ଉଭୟା ଅମିତ୍ରାଃ ।
ସମାନଂ ଚିଦ୍ରଥମାତସ୍ଥିବାଂସା ନାନା ହବେତେ ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୮॥

ୟସ୍ମାନ୍ନ ଋତେ ବିଜୟନ୍ତେ ଜନାସୋ ଯଂ ଯୁଧ୍ୟମାନା ଅବସେ ହବନ୍ତେ ।
ୟୋ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ପ୍ରତିମାନଂ ବଭୁବ ଯୋ ଅରୁ୍ୟତରୁ୍ୟସ୍ତ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୯॥

ଯଃ ଶଶ୍ୱତୋ ମହ୍ୟେନୋ ଦଧାନାନମନ୍ୟମାନାଞ୍ଜିର୍ବା ଜଘାନ ।
 ଯଃ ଶର୍ଧତେ ନାନୁଦଦାତି ଶୃଧ୍ୟାଂ ଯୋ ଦସ୍ୟୋର୍ହତ୍ତା ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧୦॥
 ଯଃ ଶମ୍ବରଂ ପର୍ବତେଷୁ କ୍ଷିୟନ୍ତଂ ଚତ୍ୱାରିଂଶ୍ୟାଂ ଶରଦ୍ୟନ୍ନବିନ୍ଦତ୍ ।
 ଓଜାୟମାନଂ ଯୋ ଅହିଂ ଜଘାନ ଦାନୁଂ ଶୟାନଂ ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧୧॥
 ଯଃ ଶମ୍ବରଂ ପର୍ଯ୍ୟତରଜ୍ଜସୀଭିର୍ଯୋଃତାରୁକାସ୍ନାପିବସ୍ତୁତସ୍ୟ ।
 ଅନ୍ତର୍ଗିରୌ ଯଜମାନଂ ବହୁଂ ଜନଂ ଯସ୍ମିନ୍ନାମୂର୍ତ୍ତସ୍ତ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧୨॥
 ଯଃ ସପ୍ତରଶ୍ମିର୍ବୃଷଭସ୍ତୁବିଷ୍ମାନବାସ୍ତୁଜସ୍ତର୍ତ୍ତବେ ସପ୍ତ ସିନ୍ଧୁନ୍ ।
 ଯୋ ରୌହିଣମସ୍ତୁରଦ୍ୱଜ୍ରବାହୁର୍ଦ୍ୟାମାରୋହନ୍ତଂ ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧୩॥
 ଦ୍ୟାବା ଚିଦସ୍ତୈ ପୃଥିବୀ ନମେତେ ଶୁଷ୍ଟାଜିଦସ୍ୟ ପର୍ବତା ଭୟନ୍ତେ ।
 ଯଃ ସୋମପା ନିଚିତୋ ବଜ୍ରବାହୁର୍ଯୋ ବଜ୍ରହସ୍ତଃ ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧୪॥
 ଯଃ ସୁନ୍ଦ୍ରନ୍ତମବତି ଯଃ ପଚନ୍ତଂ ଯଃ ଶଂସନ୍ତଂ ଯଃ ଶଶମାନମୂତୀ ।
 ଯସ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମ ବର୍ଧନଂ ଯସ୍ୟ ସୋମୋ ଯସ୍ୟେଦଂ ରାଧଃ ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧୫॥
 ଜାତୋ ବ୍ୟଖ୍ୟପ୍ତିତ୍ରୋରୁପସ୍ତେ ଭୁବୋ ନ ବେଦ ଜନିତୁଃ ପରସ୍ୟ ।
 ସ୍ତବିଷ୍ୟମାଶୋ ନୋ ଯୋ ଅସ୍ତଦ୍-ବ୍ରତା ଦେବାନାଂ ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧୬॥
 ଯଃ ସୋମକାମୋ ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ୱଃ ସୂରିର୍ଯ୍ୟସ୍ତାଦ୍ରେଜନ୍ତେ ଭୁବନାନି ବିଶ୍ୱା ।
 ଯୋ ଜଘାନ ଶମ୍ବରଂ ଯଶ୍ଚ ଶୁଷ୍ଟଂ ଯ ଏକବୀରଃ ସ ଜନାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧୭॥
 ଯଃ ସୁନ୍ଦ୍ରତେ ପଚତେ ଦୁଧ୍ର ଆ ଚିଦ୍ୱାଜଂ ଦର୍ଦ୍ଧର୍ଷି ସ କିଲାସି ସତ୍ୟଃ ।
 ବୟଂ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱହ ପ୍ରିୟାସଃ ସୁବୀରାସୋ ବିଦଥମା ବଦେମ ॥୧୮॥

(୨୦|୩୫) ଋଷିଃ - ନୋଧା । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୧୭) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୭)

ଅସ୍ତ୍ରା ଇଦୁ ପ୍ର ତବସେ ତୁରାୟ ପ୍ରୟୋ ନ ହର୍ମି ସ୍ତୋମଂ ମାହିନାୟ ।

ଋତୀଷମାୟାପ୍ରିଗବ ଓହମିନ୍ଦ୍ରାୟ ବ୍ରହ୍ମାଣି ରାତତମା ॥୧॥

ଅସ୍ତ୍ରା ଇଦୁ ପ୍ରୟ ଇବ ପ୍ର ଯଂସି ଭରାମ୍ୟାନ୍-ଗୁଷଂ ବାଧେ ସୁବୃକ୍ତି ।

ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ହୃଦା ମନସା ମନୀଷା ପ୍ରଭାୟ ପତ୍ୟେ ଧିୟୋ ମର୍ଜୟନ୍ତ ॥୨॥

ଅସ୍ତ୍ରା ଇଦୁ ତ୍ୟମୁପମଂ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଂ ଭରାମ୍ୟାଜ୍-ଗୁଷମାସ୍ୟେନ ।

ମଂହିଷମଲ୍ଲୋକ୍ତିଭିର୍ମତୀନାଂ ସୁବୃକ୍ତିଭିଃ ସୂରିଂ ବାବୃଧଧୈ ॥୩॥

ଅସ୍ତ୍ରା ଇଦୁ ସ୍ତୋମଂ ସଂ ହିନୋମି ରଥଂ ନ ତକ୍ଷେବ ତହିନାୟ ।

ଗିରକ୍ଷ ଗିର୍ବାହସେ ସୁବୃକ୍ତିନ୍ଦ୍ରାୟ ବିଶ୍ୱମିନ୍ଦ୍ରଂ ମେଧିରାୟ ॥୪॥

ଅସ୍ତ୍ରା ଇଦୁ ସପ୍ତିମିବ ଶ୍ରବସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରାୟାର୍କଂ ଜୁହ୍ୱା ସମଜ୍ଞେ ।

ବୀରଂ ଦାନୌକିସ୍ରଂ ବନ୍ଧଧୈ ପୁରାଂ ଗୂର୍ତ୍ତଶ୍ରବସ୍ରଂ ଦର୍ମାଶମ୍ ॥୫॥

ଅସ୍ତ୍ରା ଇଦୁ ତୃଷ୍ଣା ତକ୍ଷଦ୍ୱଜ୍ରଂ ସ୍ୱପସ୍ରମଂ ସ୍ୱର୍ଯ୍ୟଂ ରଣାୟ ।

ବୃତ୍ରସ୍ୟ ଚିଦ୍ୱିଦଦ୍ୟେନ ମର୍ମ ତୁଜନ୍ନୀଶାନସ୍ତୁଜତା କିୟେଧାଃ ॥୬॥

ଅସ୍ୟେଦୁ ମାତୁଃ ସବନେଷୁ ସଦ୍ୟୋ ମହଃ ପିତୁଂ ପପିବାଂ ଚାର୍ବନ୍ନା ।

ମୁଷାୟଦ୍ୱିଷ୍ଣୁଃ ପତତଂ ସହୀୟାନ୍ୱିଧ୍ୟଦ୍ୱରାହଂ ତିରୋ ଅଦ୍ରିମସ୍ତା ॥୭॥

ଅସ୍ତ୍ରା ଇଦୁ ଗ୍ନାଶ୍ଚିଦେବପତ୍ନୀରିନ୍ଦ୍ରାୟାର୍କମହିହତ୍ୟ ଉବୁଃ ।

ପରି ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଜତ୍ର ଉର୍ବା ନାସ୍ୟ ତେ ମହିମାନଂ ପରି ଷ୍ଠଃ ॥୮॥

ଅସ୍ୟେଦେବ ପ୍ର ରିରିତେ ମହିତ୍ୱଂ ଦିବସ୍ତୁଧିବ୍ୟାଃ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତରିକ୍ଷାତ୍ ।

ସ୍ୱରାଲିନ୍ଦ୍ରୋ ଦମ ଆ ବିଶ୍ୱଗୁର୍ତ୍ତଃ ସ୍ୱରିରମତ୍ରୋ ବବକ୍ଷେ ରଣାୟ ॥୯॥

ଅସ୍ୟେଦେବ ଶବସା ଶୁଶ୍ରୁତଂ ବି ବୃଷ୍ଣଦ୍ବଜ୍ଞେଶ ବୃତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରଃ ।
ଗା ନ ବ୍ରାଣା ଅବନୀରମୁଞ୍ଚିଦତି ଶ୍ରବୋ ଦାବନେ ସଚେତାଃ ॥୧୦॥

ଅସ୍ୟେଦୁ ଦୈଷସା ରକ୍ତ ସିନ୍ଧବଃ ପରି ଯଦ୍ବଜ୍ଞେଶ ସୀମୟକ୍ଷତ୍ ।
ଇଶାନକୃଦାଶୁଷେ ଦଶସ୍ୟନ୍ତର୍ବୀତୟେ ଗାଧଂ ଦୁର୍ବଣିଃ କଃ ॥୧୧॥

ଅସ୍ତା ଇଦୁ ପ୍ର ଭରା ଦୁତୁଜାନୋ ବୃତ୍ରାୟ ବଜ୍ରମୀଶାନଃ କିୟେଧାଃ ।
ଗୋର୍ନ ପର୍ବ ବି ରଦା ତିରଶ୍ଚେଷ୍ୟନ୍ନଶ୍ଚାଂସ୍ୟପାଂ ଚରଧୈଃ ॥୧୨॥

ଅସ୍ୟେଦୁ ପ୍ର ବ୍ରୁହି ପୂର୍ବ୍ୟାଣି ଦୁରସ୍ୟ କର୍ମାଣି ନବ୍ୟ ଉକ୍-ଧୈଃ ।
ୟୁଧେ ଯଦିଷ୍ଟାନ ଆୟୁଧାନ୍ୟଦାୟମାଣୋ ନିରିଶାତି ଶତ୍ରୁନ୍ ॥୧୩॥

ଅସ୍ୟେଦୁ ଭିୟା ଗିରୟଶ୍ଚ ଦୃଲ୍ହା ଦ୍ୟାବା ଚ ଭୂମା ଜନୁଷସ୍ତୁଜେତେ ।
ଉପୋ ବେନସ୍ୟ ଜୋଗୁବାନ ଓଶିଂ ସଦ୍ୟୋ ଭୁବଦ୍ବୀର୍ଯ୍ୟାୟ ନୋଧାଃ ॥୧୪॥

ଅସ୍ତା ଇଦୁ ତ୍ୟଦନୁ ଦାୟୋଷାମେକୋ ଯଦ୍ବକ୍ତ୍ରେ ଭୁରେରୀଶାନଃ ।
ପ୍ରେତଶଂ ସୁର୍ଯ୍ୟେ ପୟ୍ଵଧାନଂ ସୌବଶ୍ୟେ ସୁଷ୍ପିମାବଦିନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧୫॥

ଏବା ତେ ହାରିୟୋଜନା ସୁବୃକ୍ତୀନ୍ତ୍ର ବ୍ରହ୍ମାଣି ଗୋତମାସୋ ଅକ୍ରନ୍ ।
ଏଷୁ ବିଶ୍ବପେଶସଂ ପିୟଂ ଧାଃ ପ୍ରାତର୍ମକ୍ଷୁ ପିୟାବସୁର୍ଜଗମ୍ୟାତ୍ ॥୧୬॥

=====

(୨୦।୩୭) ଋଷିଃ - ଭରଦ୍ବାଜ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ (୧-୧୧) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୧)

=====

ୟ ଏକ ଇଦ୍ବ୍ୟଶ୍ଚର୍ଷଣୀନାମିନ୍ଦ୍ରଂ ତଂ ଗୀର୍ତ୍ତିରଭ୍ୟର୍ ଆଭିଃ ।
ୟଃ ପତ୍ୟତେ ବୃଷଭୋ ବୃଷ୍ଣ୍ୟାବାହୁସତ୍ୟଃ ସତ୍ତ୍ବା ପୁରୁମାୟଃ ସହସ୍ରାନ୍ ॥୧॥

ତମ୍ନ ନଃ ପୂର୍ବେ ପିତରୋ ନବଗ୍ନାଃ ସପ୍ତ ବିପ୍ରାସୋ ଅଭି ବାଜୟନ୍ତଃ ।
ନକ୍ଷଦାଭଂ ତଦୁରିଂ ପର୍ବତେଷ୍ଟାମଦ୍ରୋଘବାତଂ ମତିଭିଃ ଶବିଷ୍ମ ॥୨॥

ତମୀମହେ ଇନ୍ଦ୍ରମସ୍ୟ ରାୟଃ ପୁରୁବୀରସ୍ୟ ନୃବତଃ ପୁରୁଷୋଃ ।
ଯୋ ଅଷ୍ଟଧୋୟୁରଜରଃ ସ୍ୱର୍ବାନ୍ତମା ଭର ହରିବୋ ମାଦୟଧୈ ।।୩।।

ତନ୍ନୋ ବି ବୋତୋ ଯୁଦି ତେ ପୁରା ଚିତ୍ତରିତାର ଆନଶୁଃ ସୁମ୍ନମିନ୍ଦ୍ର ।
କସ୍ତେ ଭାଗଃ କିଂ ବୟୋ ଦୁପ୍ର ଖିଦୁଃ ପୁରୁହୂତ ପୁରୁବସୋଃସୁରୟଃ ।।୪।।

ତଂ ପୃଚ୍ଛନ୍ତୀ ବଜ୍ରହସ୍ତଂ ରଥେଷ୍ଟାମିନ୍ଦ୍ରଂ ବେପୀ ବକ୍ତୃରୀ ଯସ୍ୟ ନୁ ଗୀଃ ।
ତୁବିଗ୍ରାଭଂ ତୁବିକୂର୍ମିଂ ରଭୋଦାଂ ଗାତୁମିଷେ ନକ୍ଷତେ ତୁମ୍ବମକ୍ଷ ।।୫।।

ଅୟା ହ ତ୍ୟଂ ମାୟୟା ବାବୃଧାନଂ ମନୋଭୁବା ସ୍ୱତବଃ ପର୍ବତେନ ।
ଅରୁ୍ୟତା ଚିଦ୍ୱୀଳିତା ସ୍ତୋଜୋ ରୁଜୋ ବି ଦୃଲ୍ହା ଧୃଷତା ବିରପ୍ତଶିନ୍ ।।୬।।

ତଂ ବୋ ଧିୟା ନବ୍ୟସ୍ୟା ଶବିଷ୍ଠଂ ପ୍ରତ୍ନଂ ପ୍ରତ୍ନବପୁରିତଂସୟଧୈ ।
ସ ନୋ ବକ୍ଷଦନିମାନଃ ସୁବହ୍ନେନ୍ଦ୍ରୋ ବିଶ୍ୱାନ୍ୟତି ଦୁର୍ଗହାଶି ।।୭।।

ଆ ଜନାୟ ଦ୍ରୁହ୍ମଣେ ପାର୍ଥିବାନି ଦିବ୍ୟାନି ଦୀପୟୋଃକ୍ତରିକ୍ଷା ।
ତପା ବୃଷନ୍ତିଶ୍ୱତଃ ଶୋଚିଷା ତାନ୍-ବ୍ରହ୍ମଦ୍ୱିଷେ ଶୋଚୟ ଶାମପଶ୍ତୁ ।।୮।।

ଭୁବୋ ଜନସ୍ୟ ଦିବ୍ୟସ୍ୟ ରାଜା ପାର୍ଥବସ୍ୟ ଜଗତସ୍ତେଷସଂଦୃକ୍ ।
ଧିଷ୍ଠ ବଜ୍ରଂ ଦକ୍ଷିଣ ଇନ୍ଦ୍ର ହସ୍ତେ ବିଶ୍ୱା ଅଭୂର୍ଯ୍ ଦୟସେ ବି ମାୟାଃ ।।୯।।

ଆ ସଂୟତମିନ୍ଦ୍ର ଶଃ ସ୍ୱସ୍ତିଂ ଶତ୍ରୁତୂର୍ଯ୍ୟୟ ବୃହତୀମମୃଧ୍ରାନ୍ ।
ୟୟା ଦାସାନ୍ୟାୟାଶି ବୃତ୍ରା କରୋ ବଜ୍ରିହସ୍ତୁକା ନାବୁଷାଶି ।।୧୦।।

ସ ନୋ ନିୟୁଦ୍-ଭିଃ ପୁରୁହୂତ ବେଧୋ ବିଶ୍ୱବାରାଭିରା ଗହି ପ୍ରୟଜ୍ୟୋ ।
ନ ଯା ଅଦେବୋ ବରତେ ନ ଦେବ ଆଭିର୍ଯ୍ୟାହି ତୃୟମା ମତ୍ର୍ୟଦ୍ରିକ୍ ।।୧୧।।

=====

(୨୦|୩୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ | ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୧୧) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୧)

=====

ୟସ୍ମିନ୍ନୁଶ୍ମଜୋ ବୃଷଭୋ ନ ଭୀମଃ ଏକଃ କୃଷ୍ଣାଂଶ୍ୟାବୟତି ପ୍ର ବିଶ୍ଵାଃ ।
ୟଃ ଶଶ୍ଵତୋ ଅଦାଶୁଷୋ ଗୟସ୍ୟ ପ୍ରୟତ୍ରାସି ସୁଷ୍ଠିତରାୟ ବେଦଃ ॥୧॥

ତ୍ଵଂ ହ ତ୍ୟଦିନ୍ଦ୍ର କୁସୁମାବଃ ଶୁଶ୍ରୁଷମାଶସ୍ତନ୍ଦ୍ରା ସମର୍ଥେ ।
ଦାସଂ ଯଜ୍ଞଶ୍ଚଂ କୁୟବଂ ନ୍ୟସ୍ତା ଅରନ୍ଧୟ ଆର୍ଜୁନେୟାୟ ଶିକ୍ଷନ୍ ॥୨॥

ତ୍ଵଂ ଧୃଷ୍ଣୋ ଧୃଷତା ବୀତହବ୍ୟଂ ପ୍ରାବୋ ବିଶ୍ଵାଭିରୁତିଭିଃ ସୁଦାସମ୍ ।
ପ୍ର ପୌରୁକୁହିଂ ତ୍ରସଦସ୍ୟୁମାବଃ କ୍ଷେତ୍ରସାତା ବୃତ୍ରହତ୍ୟେଷୁ ପୂରୁମ୍ ॥୩॥

ତ୍ଵଂ ନୃଭିର୍ନୃମଣୋ ଦେବବୀତୌ ଭୂରୀଶି ବୃତ୍ରା ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ହଂସି ।
ତ୍ଵଂ ନି ଦସ୍ୟୁଂ ତୁମୁରିଂ ଧୁନିଂ ତାସ୍ତାପୟୋ ଦଭୀତୟେ ସୁହନ୍ତୁ ॥୪॥

ତବ ଚୌଦ୍ରାନି ବଜ୍ରହସ୍ତ ତାନି ନବ ଯଦ୍-ପୁରୋ ନବତିଂ ତ ସଦ୍ୟଃ ।
ନିବେଶନେ ଶତତମାବିବେଷୀରହଂ ତ ବୃତ୍ରଂ ନମୁଚିମୁତାହନ୍ ॥୫॥

ସନା ତା ତ ଇନ୍ଦ୍ର ଭୋଜନାନି ରାତହବ୍ୟାୟ ଦାଶୁଷେ ସୁଦାସେ ।
ବୃଷ୍ଣେ ତେ ହରୀ ବୃଷଣା ଯୁନଜ୍ଞି ବ୍ୟନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣି ପୁରୁଶାକ ବାଜମ୍ ॥୬॥

ମା ତେ ଅସ୍ୟାଂ ସହସ୍ରାବନ୍ପରିଷ୍କାବଘାୟ ଭୂମ ହରିବଃ ପରାଦୌ ।
ତ୍ରାୟସ୍ତ ନୋଽବୃକେଭିର୍ବରୂଥୈସ୍ତବ ପ୍ରିୟାସଃ ସୂରିଷୁ ସ୍ୟାମ ॥୭॥

ପ୍ରିୟାସ ଇତ୍ତେ ମଘବନ୍ନଭିଷ୍ଠୌ ନରୋ ମଦେମ ଶରଣେ ସଖାୟଃ ।
ନି ତୁର୍ବଶଂ ନି ଯାଦୁଂ ଶିଶୀହ୍ୟତିଥିଗ୍ଵାୟ ଶଂସ୍ୟଂ କରିଷ୍ୟନ୍ ॥୮॥

ସଦ୍ୟଶ୍ଚିନ୍ତୁ ତେ ମଘବନ୍ନଭିଷ୍ଠୌ ନରଃ ଶଂସନ୍ତ୍ୟକ୍ଥଶାସ ଭକ୍ତଥା ।
ୟେ ତେ ହବେଭିର୍ବି ପର୍ଣୀରଦାଶନ୍ନସ୍ଥାନୁଶୀଷ୍ଠ ଯୁଜ୍ୟାୟ ତସ୍ମୈ ॥୯॥

ଏତେ ସ୍ତୋମା ନରାଂ ନୃତମ ତୁଭ୍ୟମସ୍ତୁତ୍ର୍ୟଞ୍ଜୋ ଦଦତୋ ମଦାନି ।
ତେଷାମିନ୍ଦ୍ର ବୃତ୍ରହତ୍ୟେ ଶିବୋ ଭୂଃ ସଖା ଚ ଶୂରୋଽବିତା ଚ ନୃଶାମ୍ ॥୧୦॥

ନୁ ଇନ୍ଦ୍ର ଶୂର ସୁବମାନ ଉତୀ ବ୍ରହ୍ମଜୁତସ୍ତନ୍ନା ବାବୃଧସ୍ତ ।
ଉପ ନୋ ବାଜାନ୍ନିମୀଦ୍ୟୁପ ସ୍ତ୍ରୀନ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ତ୍ରସ୍ତୁତିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୧॥

॥ ଇତି ଚତୁର୍ଥୋଽନୁବାକଃ ॥

=====

(୨୦।୩୮) ଋଷିଃ - ଇରିମ୍ବିଠିଃ (୧-୩), ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା (୪-୬) । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୬) ।
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୬)

=====

ଆ ଯାହି ସୁଷୁମା ହି ତ ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମଂ ପିବା ଇମମ୍ ।
ଏଦଂ ବର୍ହିଃ ସଦୋ ମମ ॥୧॥

ଆ ତ୍ବା ବ୍ରହ୍ମଯୁଜା ହରୀ ବହତାମିନ୍ଦ୍ର କେଶିନା ।
ଉପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ନଃ ଶୃଣୁ ॥୨॥

ବ୍ରହ୍ମାଣସ୍ତ୍ବା ବୟଂ ଯୁଜା ସୋମପାମିନ୍ଦ୍ର ସୋମିନଃ ।
ସୁତାବନ୍ତୋ ହବାମହେ ॥୩॥

ଇନ୍ଦ୍ରମିଦ୍-ଗାଧିନୋ ବୃହଦିନ୍ଦ୍ରମର୍କେଭିରର୍ଜିଣଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବାଶୀରନୂଷତ ॥୪॥

ଇନ୍ଦ୍ର ଇକ୍ଷୟୋଃ ସଚା ସଂମିଶ୍ନୁ ଆ ବଚୋୟୁଜା ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବଜ୍ରୀ ହିରଣ୍ୟୟଃ ॥୫॥

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଦୀର୍ଘାୟୁ ଚକ୍ଷସ ଆ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ରୋହୟୁଦିବି ।
ବି ଗୋଭିରଦ୍ରିମୈରୟତ୍ ॥୬॥

=====

(୨୦|୩୯) ଋଷିଃ - ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା (୧), ଗୋଷ୍ଠ୍ୟଶ୍ଵସୁକ୍ତିନୌ (୨-୫) | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୫) |
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୫)

=====

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବୋ ବିଶ୍ଵତସ୍ତୁରି ହବାମହେ ଜନେଭ୍ୟଃ |
ଅସ୍ତ୍ରାକମସ୍ତୁ କେବଲଃ ||୧||

ବ୍ୟକ୍ତରିକ୍ଷମତିରନ୍ତୁଦେ ସୋମସ୍ୟ ରୋଚନା |
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଯଦଭିନଦ୍ଵଲମ୍ ||୨||

ଉଦ୍ଧା ଆଜଦଙ୍ଗିରୋଭ୍ୟ ଆବିଷ୍ଟଶ୍ଚନ୍-ଗୁହା ସତୀଃ |
ଅର୍ବାଞ୍ଜଂ ଦୁନୁଦେ ବଲମ୍ ||୩||

ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ରୋଚନା ଦିବୋ ଦୃଲ୍ହାନି ଦୃଂହିତାନି ତ |
ସ୍ଥିରାଣି ନ ପରାଶୁଦେ ||୪||

ଅପାମୂର୍ତ୍ତିର୍ମଦନ୍ନିବ ସ୍ତୋମ ଇନ୍ଦ୍ରାଜିରାୟତେ |
ବି ତେ ମଦା ଅରାଜିଷୁଃ ||୫||

=====

(୨୦|୪୦) ଋଷିଃ - ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨), ମରୁତଃ (୩)

=====

ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ସଂ ହି ଦୃକ୍ଷସେ ସଂଜଗ୍ମାନୋ ଅବିଭୂୟା |
ମୟ ସମାନବର୍ଚସା ||୧||

ଅନବଦ୍ୟୈରଭିଦ୍ୟାଭିର୍ମଖଃ ସହସ୍ରଦର୍ଚତି |
ଗଣୈରିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ କାମୈଃ ||୨||

ଆଦହ ସ୍ୱଧାମନୁ ପୁନର୍ଗର୍ଭତ୍ୱମେରିରେ ।
ଦଧାନା ନାମ ଯଜ୍ଞିୟମ୍ ॥୩॥

=====

(୨୦|୪୧) ଋଷିଃ - ଗୋତମ । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଦଧୀତୋ ଅସ୍ତଭିର୍ବୃତ୍ରାଣ୍ୟପ୍ରତିଷ୍ଠୁତଃ ।
ଜଘାନ ନବତୀର୍ନବ ॥୧॥

ଇଚ୍ଛନଶ୍ଚସ୍ୟ ଯଜ୍ଞିରଃ ପର୍ବତେଷ୍ୱପଶ୍ଚିତମ୍ ।
ତଦ୍ଦିଦଚ୍ଛର୍ଯ୍ୟଶାବତି ॥୨॥

ଅତ୍ରାହ ଗୋରମନ୍ୱତ ନାମ ଦ୍ୱଷ୍ଟୁରପୀତ୍ୟମ୍ ।
ଇତ୍ସା ଚନ୍ଦ୍ରମସୋ ଗୃହେ ॥୩॥

=====

(୨୦|୪୨) ଋଷିଃ - କୁରୁସୁତିଃ । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ବାଚମଷ୍ଟାପଦୀମହଂ ନବସ୍ରଜ୍ଜିମୃତସ୍ତୃଣମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରାପୁରି ତନ୍ନଂ ମମେ ॥୧॥

ଅନୁ ତ୍ୱା ରୋଦସୀ ଉଭେ କ୍ରନ୍ଧମାଶମକୃପେତାମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଯଜ୍ଞସ୍ତ୍ୟାହାଭବଃ ॥୨॥

ଉତ୍ତିଷ୍ଠନ୍ନୋଜସା ସହ ପୀତ୍ରୀ ଶିପ୍ରେ ଅବେପୟଃ ।
ସୋମମିନ୍ଦ୍ର ଚମ୍ପୁ ସୁତମ୍ ॥୩॥

=====

(୨୦|୪୩) ଋଷିଃ - ତ୍ରିଶୋକ | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ଭିକ୍ଷି ବିଶ୍ଵା ଅପ ଦ୍ଵିଷଃ ବାଧୋ ଜହୀ ମୃଧଃ ।

ବସୁ ସ୍ଵାର୍ହଂ ତଦା ଭର ॥୧॥

ୟଦ୍ଘୀଳାବିନ୍ଦୁ ଯଦ୍ଘ୍ନିରେ ଯଦ୍ଘର୍ଣ୍ଣାନେ ପରାଭୃତମ୍ ।

ବସୁ ସ୍ଵାର୍ହଂ ତଦା ଭର ॥୨॥

ୟସ୍ୟ ତେ ବିଶ୍ଵମାନୁଷୋ ଭୂରେର୍ଦ୍ଵଞ୍ଚସ୍ୟ ବେଦତି ।

ବସୁ ସ୍ଵାର୍ହଂ ତଦା ଭର ॥୩॥

=====

(୨୦|୪୪) ଋଷିଃ - ଇରିମ୍ବିଠି | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ପ୍ର ସମ୍ରାଜଂ ଚର୍ଷଣୀନାମିନ୍ଦ୍ରଂ ସ୍ତ୍ରୋତା ନବ୍ୟଂ ଗୀର୍ଭିଃ ।

ନରଂ ନୃଷାହଂ ମଂହିଷ୍ଠମ୍ ॥୧॥

ୟସ୍ମିନ୍ନ ଉକ୍ଥାନି ରଣ୍ୟନ୍ତି ବିଶ୍ଵାନି ଚ ଶ୍ରବସ୍ୟା ।

ଅପାମବୋ ନ ସମୁଦ୍ରେ ॥୨॥

ତଂ ସୁଷ୍ଠୁତ୍ୟା ବିବାସେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠରାଜଂ ଭରେ କୃତୁମ୍ ।

ମହୋ ବାଜିନଂ ସନିଭ୍ୟଃ ॥୩॥

=====

(୨୦|୪୫) ଋଷିଃ - ଶୁନଃଶେପୋ ଦେବରାତାପରନାମା । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) ।

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ଅୟମ୍ନୁ ତେ ସମତସି କପୋତ ଇବ ଗର୍ଭଧିମ୍ ।

ବଚସ୍ତଜିନ୍ନ ଓହସେ ॥୧॥

ସ୍ତୋତ୍ରଂ ରାଧାନାଂ ପତେ ଗିର୍ବାହୋ ବୀର ଯୁସ୍ୟା ତେ ।

ବିଭୂତିରସ୍ତୁ ସୁନୃତା ॥୨॥

ଉର୍ଧ୍ବସ୍ତ୍ରିଷ୍ଠା ନ ଉତୟେଃସ୍ତ୍ରିନ୍ଦ୍ରାଜେ ଶତକ୍ରତୋ ।

ସମନ୍ୟେଷୁ ବ୍ରବାବହୈ ॥୩॥

=====

(୨୦|୪୬) ଋଷିଃ - ଇରିମ୍ବିଠି । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ପ୍ରଣେତାରଂ ବସ୍ୟା ଅଛା କର୍ତ୍ତାରଂ ଜ୍ୟୋତିଃ ସମସ୍ତୁ ।

ସାସଦ୍ଭାଂସଂ ଯୁଧାମିତ୍ରାନ୍ ॥୧॥

ସ ନଃ ପପ୍ରିଃ ପାରୟାତି ସ୍ୱସ୍ତି ନାବା ପୁରୁହୂତଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବିଶ୍ୱା ଅତି ଦ୍ୱିଷଃ ॥୨॥

ସ ତ୍ୱଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ବାଜୋଭିର୍ଦଶସ୍ୟା ତ ଗାତୁୟା ତ ।

ଅଛା ତ ନଃ ସୁମ୍ନଂ ନେଷି ॥୩॥

=====

(୨୦|୪୭) ଋଷିଃ - ସୁକ୍ଷ୍ମଃ (୧-୩), ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା (୪-୭, ୧୦-୧୨), ଇରିମ୍ବିତି (୭-୯),
ପ୍ରସ୍ନଶ୍ଚ (୧୩-୨୧) | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୨୧) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୨), ସୂର୍ଯ୍ୟଃ (୧୩-୨୧)

=====

ତମିନ୍ଦ୍ରଂ ବାଜୟାମସି ମହେ ବୃତ୍ରାୟ ହୃଦ୍ଭବେ ।

ସ ବୃଷା ବୃଷଭୋ ଭୁବତ୍ ॥୧॥

ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସ ଦାମନେ କୃତ ଓଜିଷ୍ଠଃ ସ ମଦେ ହିତଃ ।

ଦୁ୍ୟମ୍ନୀ ଶ୍ଲୋକୀ ସ ସୋମ୍ୟଃ ॥୨॥

ଗିରା ବଜ୍ରୋ ନ ସଂଭୃତଃ ସବଲୋ ଅନପରୂପଃ ।

ବବକ୍ଷ ଋଷ୍ଟୋ ଅସ୍ତୃତଃ ॥୩॥

ଇନ୍ଦ୍ରମିଦ୍-ଗାଧିନୋ ବୃହଦିନ୍ଦ୍ରମର୍କେଭିରର୍ଜିଣଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବାଣୀରନୂଷତ ॥୪॥

ଇନ୍ଦ୍ର ଇକ୍ଷୟୋଃ ସତା ସଂମିଶ୍ନୁ ଆ ବଚୋୟୁଜା ।

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବଜ୍ରୀ ହିରଣ୍ୟୟଃ ॥୫॥

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଦୀର୍ଘାୟ ଚକ୍ଷସ ଆ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ରୋହୟାଦିବି ।

ବି ଗୋଭିରଦ୍ରିମୈରୟତ୍ ॥୬॥

ଆ ଯାହି ସୁଷୁମା ହି ତ ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମଂ ପିବା ଇମମ୍ ।

ଏଦଂ ବର୍ହିଃ ସଦୋ ମମ ॥୭॥

ଆ ତ୍ବା ବ୍ରହ୍ମୟୁଜା ହରୀ ବହତାମିନ୍ଦ୍ର କେଶିନା ।

ଭପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ନଃ ଶୃଣୁ ॥୮॥

ବ୍ରହ୍ମାଣସ୍ତା ବୟଂ ଯୁଜା ସୋମପାନିନ୍ଦ୍ର ସୋମିନଃ ।
ସୁତାବନ୍ତେ ହବାମହେ ॥୯॥

ଯୁଞ୍ଜିତି ବ୍ରହ୍ମମରୁଷଂ ଚରନ୍ତଂ ପରି ତସ୍ମିଷଃ ।
ରୋଚନ୍ତେ ରୋଚନା ଦିବି ॥୧୦॥

ଯୁଞ୍ଜିତ୍ୟସ୍ୟ କାମ୍ୟା ହରୀ ବିପକ୍ଷସା ରଥେ ।
ଶୋଶା ଧୃଷ୍ଣୁ ନୃବାହସା ॥୧୧॥

କେତୁଂ କୃଶ୍ଣନ୍ନକେତବେ ପେଶୋ ମର୍ଯ୍ୟା ଅପେଶସେ ।
ସମୁଷଦ୍-ଭିରଜାୟଥାଃ ॥୧୨॥

ଉଦୁ ତ୍ୟଂ ଜାତବେଦସଂ ଦେବଂ ବହନ୍ତି କେତବଃ ।
ଦୃଶେ ବିଶ୍ୱାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୧୩॥

ଅପ ତ୍ୟେ ତାୟବୋ ଯଥା ନକ୍ଷତ୍ରା ଯନ୍ତ୍ୟକ୍ଷୁଭିଃ ।
ସୂରାୟ ବିଶ୍ୱଚକ୍ଷସେ ॥୧୪॥

ଅଦୃଶନ୍ନସ୍ୟ କେତବୋ ବି ରଶ୍ମୟୋ ଜନାଁ ଅନୁ ।
ଭ୍ରାଜନ୍ତୋ ଅଗ୍ନୟୋ ଯଥା ॥୧୫॥

ତରଣିର୍ବିଶ୍ୱଦର୍ଶତୋ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟଦସି ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
ବିଶ୍ୱମା ଭାସି ରୋଚନ ॥୧୬॥

ପ୍ରତ୍ୟତ୍ ଦେବାନାଂ ବିଶଃ ପ୍ରତ୍ୟତ୍ତୁଦେଷି ମାନୁଷୀଃ ।
ପ୍ରତ୍ୟତ୍ ବିଶ୍ୱଂ ସ୍ୱର୍ଦୃଶେ ॥୧୭॥

ୟେନା ପାବକ ଚକ୍ଷସା ଭୁରଣ୍ୟନ୍ତଂ ଜନାଁ ଅନୁ ।
ତ୍ୱଂ ବରୁଣ ପଶ୍ୟସି ॥୧୮॥

ବି ଦ୍ୟାମେଷି ରଜସ୍ବଧୂର୍ମମାନୋ ଅକୁଭିଃ ।
ପଶ୍ୟଂ ଜନ୍ମାନି ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ॥୧୯॥

ସପ୍ତ ତ୍ବା ହରିତୋ ରଥେ ବହନ୍ତି ଦେବ ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
ଶୋଚିଷ୍ଟେଶଂ ବିଚକ୍ଷଣମ୍ ॥୨୦॥

ଅୟୁକ୍ତ ସପ୍ତ ଶୁଷ୍ଟ୍ୟବଃ ସୂରୋ ରଥସ୍ୟ ନପ୍ତ୍ୟଃ ।
ତାଭିର୍ଯାତି ସ୍ବୟଂକ୍ରୁଭିଃ ॥୨୧॥

=====

(୨୦।୪୮) ଋଷିଃ - ଖିଲମ୍ (୧-୭), ସାର୍ପରାଜ୍ଞୀ (୪-୭) । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୭) ।
ଦେବତା - ସୂର୍ଯ୍ୟ (୧-୩), ଗୌଃ (୪-୭)

=====

ଅଭି ତ୍ବା ବର୍ଚସା ଗିରଃ ସିଞ୍ଚିତ୍ରୀରାତରଶୁ୍ୟବଃ ।
ଅଭି ବସ୍ରଂ ନ ଧେନବଃ ॥୧॥

ତା ଅର୍ଷନ୍ତି ଶୁଭ୍ରିୟଃ ପୃଞ୍ଚିତୀର୍ବର୍ଚସା ପୟଃ ।
ଜାତଂ ଜାତ୍ରୀୟଥା ହୃଦା ॥୨॥

ବଜ୍ରାପବସାଧ୍ୟଃ କୀର୍ତ୍ତିର୍ମୁମାଶମାବହନ୍ ।
ମହ୍ୟମାୟୁର୍ଯତଂ ପୟଃ ॥୩॥

ଆୟଂ ଗୌଃ ପୃଶ୍ନିରକ୍ରମୀଦସଦନ୍ଧାତରଂ ପୁରଃ ।
ପିତରଂ ଚ ପ୍ରୟତ୍ନସ୍ତଃ ॥୪॥

ଅନ୍ତଶ୍ଚରତି ରୋଚନା ଅସ୍ୟ ପ୍ରାଣାଦପାନତଃ ।
ବ୍ୟାଖ୍ୟନ୍ନୁହିଷଃ ସ୍ତଃ ॥୫॥

ତ୍ରିଂଶଦ୍ଭାମା ବି ରାଜତି ବାକ୍ପତଙ୍ଗୋ ଅଶିଶ୍ରିୟତ୍ ।
ପ୍ରତି ବସ୍ତୋରହର୍ଦ୍ଦ୍ୟଭିଃ ॥୭॥

=====

(୨୦|୪୯) ଋଷିଃ - ଖିଲମ୍ (୧-୭), ନୋଧା (୪-୫), ମେଧ୍ୟାତିଥି (୭-୭) ।

ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩), ପ୍ରଗାଧଃ (୪-୭) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

=====

ୟଞ୍ଜକ୍ରା ବାଚମାରୁହନ୍ନନ୍ତରିକ୍ଷଂ ସିଷାସଥଃ ।
ସଂ ଦେବା ଅମଦନ୍ୟୁଷା ॥୧॥

ଶକ୍ରୋ ବାଚମଧୃଷ୍ଣାୟୋରୁବାଚୋ ଅଧୃଷ୍ଣୁହି ।
ମଂହିଷ୍ଠ ଆ ମଦର୍ଦ୍ଧିବି ॥୨॥

ଶକ୍ରୋ ବାଚମଧୃଷ୍ଣୁହି ଧାମଧର୍ମନ୍ଦିରାଜତି ।
ବିମଦନ୍-ବର୍ହିରାସରନ୍ ॥୩॥

ତଂ ବୋ ଦସ୍ତମୃତୀକ୍ଷହଂ ବସୋର୍ମନ୍ଦାନମନ୍ନସଃ ।
ଅଭି ବସଂ ନ ସ୍ବସରେଷୁ ଧେନବ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଗୀର୍ଭିର୍ନବାମହେ ॥୪॥

ଦ୍ୟୁକ୍ଷଂ ସୁଦାନୁଂ ତବିଷୀଭିରାବୃତଂ ଗିରିଂ ନ ପୁରୁଭୋଜସମ୍ ।
କ୍ଷୁମନ୍ତଂ ବାଜଂ ଶତିନଂ ସହସ୍ରିଣଂ ମକ୍ଷୁ ଗୋମନ୍ତମୀମହେ ॥୫॥

ତତ୍ତ୍ୱା ଯୁମି ସୁବୀର୍ଯ୍ୟଂ ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ ପୂର୍ବଚିତ୍ତୟେ ।
ୟେନା ଯତିଭ୍ୟୋ ଭୃଗବେ ଧନେ ହିତେ ଯେନ ପ୍ରସ୍ନଶ୍ଚମାବିଥ ॥୬॥

ୟେନା ସମୁଦ୍ରମସୃଜୋ ମହୀରପସ୍ରଦିନ୍ନ ବୃଷ୍ଟି ତେ ଶବଃ ।
ସଦ୍ୟଃ ସୋ ଅସ୍ୟ ମହିମା ନ ସଂନଶେ ଯଂ କ୍ଷୋଣୀରନୁଚକ୍ରଦେ ॥୭॥

=====

(୨୦|୫୦) ଋଷିଃ - ମେଧ୍ୟାତିଥି | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୨) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

କନ୍ନବ୍ୟୋ ଅତସୀନାଂ ତୁରୋ ଗୃଣୀତ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଃ |
ନହୀ ନୁସ୍ୟ ମହିମାନମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ସ୍ୱର୍ଗୃଣନ୍ତ ଆନଶୁଃ ||୧||

କଦୁ ସୁବନ୍ତ ଋତୟନ୍ତ ଦେବତ ଋଷିଃ କୋ ବିପ୍ର ଓହତେ |
କଦା ହବଂ ମଘବନ୍ନିନ୍ଦ୍ର ସୁନ୍ଦତଃ କଦୁ ସୁବତ ଆ ଗମଃ ||୨||

=====

(୨୦|୫୧) ଋଷିଃ - ପ୍ରସ୍ନଶ୍ଚ (୧-୨), ପୁଷ୍ଟିଶ୍ଚ (୩-୪) | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୪) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୪)

=====

ଅଭି ପ୍ର ବଃ ସୁରାଧସମିନ୍ଦ୍ରମର୍ତ୍ତ ଯଥା ବିଦେ |
ୟୋ ଜରିତୃଭ୍ୟୋ ମଘବା ପୁରୁବସୁଃ ସହସ୍ରେଶେବ ଶିକ୍ଷତି ||୧||

ଶତାନୀକେବ ପ୍ର ଜିଗାତି ଧୃଷ୍ଟ୍ୟା ହନ୍ତି ବୃତ୍ରାଣି ଦାଶୁଷେ |
ଗିରେରିବ ପ୍ର ରସା ଅସ୍ୟ ପିନ୍ଦ୍ରିରେ ଦତ୍ରାଣି ପୁରୁଭୋଜସଃ ||୨||

ପ୍ର ସୁ ଶ୍ରୁତଂ ସୁରାଧସମର୍ତ୍ତା ଶକ୍ରମଭିଷ୍ଟୟେ |
ୟଃ ସୁନ୍ଦତେ ସୁବତେ କାମ୍ୟଂ ବସୁ ସହସ୍ରେଶେବ ମଂହତେ ||୩||

ଶତାନୀକା ହେତୟୋ ଅସ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟରା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସମିଷୋ ମହୀଃ |
ଗିରିର୍ନ ଭୁଜ୍ଜା ମଘବସୁ ପିନ୍ଦ୍ରିତେ ଯଦୀଂ ସୁତା ଅମନ୍ତିଷୁଃ ||୪||

=====

(୨୦|୫୨) ଋଷିଃ - ମେଧ୍ୟାତିଥି | ଛନ୍ଦ - ବୃହତୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ର (୧-୩)

=====

ବୟଂ ଘ ତ୍ୱା ସୁତାବନ୍ତ ଆପୋ ନ ବୃକ୍ତବର୍ହିଷଃ |
ପବିତ୍ରସ୍ୟ ପ୍ରସ୍ରବଣେଷୁ ବୃତ୍ରହନ୍ପରି ସ୍ତ୍ରୋତାର ଆସତେ ||୧||

ସ୍ୱରକ୍ତି ତ୍ୱା ସୁତେ ନରୋ ବସୋ ନିରେକ ଉକ୍ଥିନଃ |
କଦା ସୁତଂ ତୃଷାଣ ଓକ ଆ ଗମ ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱର୍ଗୀବ ବଂସଗଃ ||୨||

କଶ୍ୱେତିର୍ଧୃଷ୍ଟବା ଧୃସଦ୍ୱାଜଂ ଦର୍ଷି ସହସ୍ରିଗମ୍ |
ପିଶଙ୍ଗରୂପଂ ମଘବନ୍ଧିତର୍ଷଣେ ମୟୁ ଗୋମନ୍ତମୀମହେ ||୩||

=====

(୨୦|୫୩) ଋଷିଃ - ମେଧ୍ୟାତିଥି | ଛନ୍ଦ - ବୃହତୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ର (୧-୩)

=====

କ ଇଂ ବେଦ ସୁତେ ସତା ପିବନ୍ତଂ କଦୃୟୋ ଦଧେ |
ଅୟଂ ଯଃ ପୁରୋ ବିଭିନତ୍ୟୋଜସା ମନ୍ଦାନଃ ଶିପ୍ରୀନ୍ଧସଃ ||୧||

ଦାନା ମୃଗୋ ନ ବାରଣଃ ପୁରୁତ୍ରା ଚରଥଂ ଦଧେ |
ନକିଷ୍ଠା ନି ଯମଦା ସୁତେ ଗମୋ ମହ୍ନିଷ୍ଟରସ୍ୟୋଜସା ||୨||

ୟ ଉଗ୍ରଃ ସନ୍ନନିଷ୍ଠିତ ସ୍ଥିରୋ ରଣାୟ ସଂସ୍ମୃତଃ |
ୟଦି ସ୍ତ୍ରୋତୁର୍ମଘବା ଶୃଣବନ୍ଧବଂ ନେନ୍ଦ୍ରୋ ଯୋଷତ୍ୟା ଗମତ୍ ||୩||

=====

(୨୦|୫୪) ଋଷିଃ - ରେଭ | ଛନ୍ଦ - ଅତିଜଗତୀ (୧), ଉପରିଷ୍ଟାଦ୍ ବୃହତୀ (୨-୩) |
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ବିଶ୍ୱାଃ ପୃତନା ଅଭିଭୂତରଂ ନରଂ ସଜୁସ୍ତତସ୍ତୁରିନ୍ଦ୍ରଂ ଜଜନ୍ନୁଷ୍ଠ ରାଜସ୍ୱେ |
କ୍ରତୁଃ ବରିଷ୍ଠଂ ବର ଆମୁରିମୁତୋଗ୍ରମୋଜିଷ୍ଠଂ ତବସଂ ତରସ୍ୱିନମ୍ ||୧||

ସମୀଂ ରେଭାସୋ ଅସ୍ୱରନ୍ତିନ୍ଦ୍ରଂ ସୋମସ୍ୟ ପୀତୟେ |
ସ୍ୱର୍ପତିଂ ଯୁଦୀଂ ବୃଧେ ଧୃତବ୍ରତୋ ହ୍ୟୋଜସା ସମୃତିଭିଃ ||୨||

ନେମିଂ ନମନ୍ତି ଚକ୍ଷସା ମେଷଂ ବିପ୍ରା ଅଭିସ୍ୱରା |
ସୁଦୀତୟୋ ବୋ ଅଦୁହୋଽପି କର୍ଣ୍ଣେ ତରସ୍ୱିନଃ ସମୃକ୍ତଭିଃ ||୩||

=====

(୨୦|୫୫) ଋଷିଃ - ରେଭ | ଛନ୍ଦ - ଅତିଜଗତୀ (୧), ବୃହତୀ (୨-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ତମିନ୍ଦ୍ରଂ ଜୋହବୀମି ମଘବାନମୁଗ୍ରଂ ସତ୍ରା ଦଧାନମପ୍ରତିଷ୍ଠୁତଂ ଶବାଂସି |
ମଂହିଷ୍ଠୋ ଗୀର୍ଭିରା ଚ ଯୁକ୍ତିୟୋ ବବର୍ତ୍ତନ୍ତ୍ରାୟେ ନୋ ବିଶ୍ୱା ସୁପଥା କୃଣୋତୁ ବଜ୍ରୀ ||୧||

ୟା ଇନ୍ଦ୍ର ଭୁଜ ଆଭରଃ ସ୍ୱର୍ବା ଅସୁରେଭ୍ୟଃ |
ସ୍ତ୍ରୋତାରମିନ୍ଧୁଘବନ୍ନସ୍ୟ ବର୍ଧୟ ଯେ ଚ ତ୍ୱେ ବୃକ୍ତବର୍ହିଷଃ ||୨||

ୟମିନ୍ଦ୍ର ଦପିଷ୍ଠେ ତ୍ୱମଶ୍ୱଂ ଗାଂ ଭାଗମବ୍ୟୟମ୍ |
ୟଜମାନେ ସୁନୁତି ଦକ୍ଷିଣାବତି ତସ୍ମିନ୍ତଂ ଧେହି ମା ପଶୌ ||୩||

(୨୦|୫୭) ଋଷିଃ - ଗୋତମ | ଛନ୍ଦ - ପଞ୍ଚିଃ (୧-୭) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମଦାୟ ବାବୃଧେ ଶବସେ ବୃତ୍ରହା ନୃଭିଃ |
ତମିନ୍ନହସ୍ତାଜିଷୁତେମର୍ତ୍ତେ ହବାମହେ ସ ବାଜେଷୁ ପ୍ର ନୋଽବିଷତ୍ ||୧||

ଅସି ହି ବୀର ସେନୋଽସି ଭୂରି ପରାଦଦିଃ |
ଅସି ଦଭ୍ରସ୍ୟ ଚିଦୃଧୋ ଯଜମାନାୟ ଶିକ୍ଷସି ସୁନ୍ନତେ ଭୂରି ତେ ବସୁ ||୨||

ୟଦୁଦୀରତ ଆଜୟୋ ଧୃଷ୍ଟବେ ଧୀୟତେ ଧନା |
ୟୁଷ୍ମା ମଦରୁଧା ହରୀ କଂ ହନଃ କଂ ବସୌ ଦଧୋଽସ୍ତ୍ରା ଇନ୍ଦ୍ର ବସୌ ଦଧଃ ||୩||

ମଦେମଦେ ହି ନୋ ଦଦିର୍ଯ୍ୟୁଥା ଗବାମ୍ଭୁକ୍ରତୁଃ |
ସଂ ଗୃଭାୟ ପୁରୁ ଶତୋଭୟାହସ୍ତ୍ୟା ବସୁ ଶିଶାହି ରାୟ ଆ ଭର ||୪||

ମାଦୟସ୍ତ୍ୱ ସୁତେ ସତା ଶବସେ ଶୂର ରାଧସେ |
ବିଦ୍ଭା ହି ତ୍ୱା ପୁରୁବସୁମୁପ କାମାତ୍ତସସ୍ତୃଜ୍ଜହେଽଥା ନୋଽବିତା ଭବ ||୫||

ଏତେ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ଜନ୍ତବୋ ବିଶ୍ୱଂ ପୁଷ୍ୟନ୍ତି ବାର୍ଯ୍ୟମ୍ |
ଅନ୍ତର୍ହି ଖ୍ୟା ଜନାନାମୟୋ ବେଦୋ ଅଦାଶୁଷାଂ ତେଷାଂ ନୋ ବେଦ ଆ ଭର ||୬||

(୨୦|୫୭) ଋଷିଃ - ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା (୧-୩), ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୪-୭), ଗୃହମଦ (୮-୧୦), ମେଧ୍ୟାତିଥି (୧୧-୧୭) |
ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୭, ୮-୧୦), ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (୭), ବୃହତୀ (୧୧-୧୭) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୭)

ସୁରୁପକୃତ୍ୱମୂତୟେ ସୁଦୁଘାମିବ ଗୋଦୁହେ |
ଭୁହୁମସି ଦ୍ୟବିଦ୍ୟବି ||୧||

ଉପ ନଃ ସବନା ଗହି ସୋମସ୍ୟ ସୋମପାଃ ପିବ ।
ଗୋଦା ଇନ୍ଦ୍ରେବତୋ ମଦଃ ॥୭॥

ଅଥା ତେ ଅନ୍ତମାନାଂ ବିଦ୍ୟାମ ସୁମତୀନାମ୍ ।
ମା ନୋ ଅତି ଖ୍ୟ ଆ ଗହି ॥୮॥

ଶୁଷ୍ଣିକ୍ତମଂ ନ ଉତୟେ ଦ୍ୟୁମ୍ନିନଂ ପାହି ଜାଗୃବିମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମଂ ଶତକ୍ରତୋ ॥୯॥

ଇନ୍ଦ୍ରିୟାଶି ଶତକ୍ରତୋ ଯା ତେ ଜନେଷୁ ପଞ୍ଚିସୁ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ତାନି ତ ଆ ବୃଣେ ॥୧୦॥

ଅଗନ୍ନିନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରବୋ ବୃହଦ୍ଦ୍ୟୁମ୍ନଂ ଦଧିଷ୍ଠ ଦୁଷ୍ଟରମ୍ ।
ଉତ୍ତେ ଶୁଷ୍ଣଂ ତିରାମସି ॥୧୧॥

ଅର୍ବାବତୋ ନ ଆ ଗହ୍ୟଥୋ ଶକ୍ର ପରାବତଃ ।
ଉ ଲୋକୋ ଯୁସ୍ତେ ଅଦ୍ରିବ ଇନ୍ଦ୍ରେହ ତତ ଆ ଗହି ॥୧୨॥

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅଙ୍ଗ ମହଦ୍-ଭୟମଭୀ ଷଦପ ତୁତ୍ୟବତ୍ ।
ସ ହି ପ୍ରିରୋ ବିଚର୍ଷନ୍ତିଃ ॥୧୩॥

ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମୃଲୟାତି ନୋ ନ ନଃ ପଶ୍ଚାଦଂ ନଶତ୍ ।
ଭଦ୍ରଂ ଭବାତି ନଃ ପୁରଃ ॥୧୪॥

ଇନ୍ଦ୍ର ଆଶାଭ୍ୟସ୍ତୁରି ସର୍ବାଭ୍ୟୋ ଅଭୟଂ କରତ୍ ।
ଜେତା ଶତ୍ରୁନ୍ନିଚର୍ଷଣିଃ ॥୧୫॥

କ ଇଂ ବେଦ ସୁତେ ସତା ପିବନ୍ତଂ କଦୃଷ୍ଣୋ ଦଧେ ।
ଅୟଂ ଯଃ ପୁରୋ ବିଭିନତ୍ୟୋଜସା ମହାନଃ ଶିପ୍ରୀନ୍ଧସଃ ॥୧୬॥

ଦାନା ମୃଗୋ ନ ବାରଣଃ ପୁରୁତ୍ରା ଚରଥଂ ଦଧେ ।
ନକିଷ୍ଠା ନି ଯୁମଦା ସୁତେ ଗମୋ ମହାଶ୍ଵରସ୍ୟୋଜସା ॥୧୭॥

ୟ ଉଗ୍ରଃ ସନ୍ନିଷ୍ଠିତ ସ୍ଥିରୋ ରଣାୟ ସଂସ୍ମୃତଃ ।
ୟଦି ସ୍ତ୍ରୋତୁର୍ମଘବା ଶୃଣବଞ୍ଚବଂ ନେନ୍ଦ୍ରୋ ଯୋଷତ୍ୟା ଗମତ୍ ॥୧୮॥

ବୟଂ ଘ ତ୍ଵା ସୁତାବନ୍ତ ଆପୋ ନ ବୃକ୍ତବର୍ହିଷଃ ।
ପବିତ୍ରସ୍ୟ ପ୍ରସ୍ରବଣେଷୁ ବୃତ୍ରହନ୍ପରି ସ୍ତ୍ରୋତାର ଆସତେ ॥୧୯॥

ସ୍ଵରକ୍ତି ତ୍ଵା ସୁତେ ନରୋ ବସୋ ନିରେକ ଉକ୍ଥିନଃ ।
କଦା ସୁତଂ ତୃଷାଣ ଓକ ଆ ଗମ ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧୀବ ବଂସଗଃ ॥୨୦॥

କଶ୍ଵେତ୍ରିର୍ଧୃଷ୍ଟବା ଧୃଷ୍ଟଦ୍ଵାଜଂ ଦର୍ଶି ସହସ୍ତ୍ରିଣମ୍ ।
ପିଶଙ୍ଗରୂପଂ ମଘବନ୍ଧିତର୍ଷଣେ ମୟୁ ଗୋମନ୍ତମୀମହେ ॥୨୧॥

=====

(୨୦।୫୮) ରକ୍ଷିଃ - ନୃମେଧ (୧-୨), ଭରଦ୍ଵାଜ (୩-୪) । ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥ (୧-୪) ।

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨), ସୂର୍ଯ୍ୟଃ (୩-୪)

=====

ଶ୍ରୀୟନ୍ତ ଇବ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ବିଶ୍ଵେଦିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଭକ୍ଷତ ।
ବସୁନି ଜାତେ ଜନମାନ ଓଜସା ପ୍ରତି ଭାଗଂ ନ ଦୀଧିମ ॥୧॥

ଅନର୍ଶରାତିଂ ବସୁଦାମୁପ ସୁହି ଭଦ୍ରା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ରାତୟଃ ।
ସୋ ଅସ୍ୟ କାମଂ ବିଧତୋ ନ ରୋଷତି ମନୋ ଦାନାୟ ଚୋଦୟନ୍ ॥୨॥

ବଶୁହାଁ ଅସି ସୂର୍ଯ୍ୟ ବତାଦିତ୍ୟ ମହାଁ ଅସି ।
ମହସ୍ତେ ସତୋ ମହିମା ପନସ୍ୟତେଽକା ଦେବ ମହାଁ ଅସି ॥୩॥

ବତ୍ସର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରବଣା ମହାଁ ଅସି ସତ୍ରା ଦେବ ମହାଁ ଅସି ।
ମହା ଦେବାନାମସ୍ତୁଃ ପୁରୋହିତୋ ବିଭୁ ଜ୍ୟୋତିରଦାଭ୍ୟମ୍ ॥୪॥

=====

(୨୦|୫୯) ଋଷିଃ - ମେଧାତିଥି (୧-୨), ବସିଷ୍ଠ (୩-୪) । ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥ (୧-୪) ।
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୪)

=====

ଉଦୁ ତ୍ୟ ମଧୁମତ୍ତମା ଗିର ସ୍ତୋମାସ ଇରତେ ।
ସତ୍ରାଜିତୋ ଧନସା ଅସିତୋତୟୋ ବାଜୟନ୍ତୋ ରଥା ଇବ ॥୧॥

କଶ୍ମା ଇବ ଭୃଗବଃ ସୂର୍ଯ୍ୟା ଇବ ବିଶ୍ବମିଜୀତମାନଶୁଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସ୍ତୋମେଭିର୍ମହୟନ୍ତ ଆୟବଃ ପ୍ରିୟମେଧାସୋ ଅସ୍ବରନ୍ ॥୨॥

ଉଦିନ୍-ନ୍ୟସ୍ୟ ରିତ୍ୟତେଂଶୋ ଧନଂ ନ ଜିଗ୍ମ୍ୟଷଃ ।
ୟ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ହରିବାନ୍ ଦଭନ୍ତି ତଂ ରିପୋ ଦକ୍ଷଂ ଦଧାତି ସୋମିନି ॥୩॥

ମନ୍ତ୍ରମଖର୍ବଂ ସୁଧିତଂ ସୁପେଶସଂ ଦଧାତ ଯଜ୍ଞିୟେଷ୍ଟା ।
ପୂର୍ବାଶ୍ବନ ପ୍ରସିତୟସ୍ତରନ୍ତି ତଂ ଯ ଇନ୍ଦ୍ରୋ କର୍ମଣା ଭୁବତ୍ ॥୪॥

=====

(୨୦|୬୦) ଋଷିଃ - ସୁତକକ୍ଷଃ ସୁକକ୍ଷୋ ବା (୧-୩), ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା (୪-୬) । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୬)
। ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୬)

=====

ଏବା ହ୍ୟସି ବୀରୟୁରେବା ଶୂର ଉତ ସ୍ଥିରଃ ।
ଏବା ତେ ରାଧ୍ୟଂ ମନଃ ॥୧॥

ଏବା ରାତିସୁବୀମଘ ବିଶ୍ୱେଭିର୍ଯ୍ୟାୟି ଧାତୁଭିଃ ।
ଅଘା ଚିଦିନ୍ଦ୍ର ମେ ସଚା ॥୨॥

ମୋ ଷ୍ଟୁ ବ୍ରହ୍ମେବ ତନ୍ମୟର୍ତ୍ତୁବୋ ବାଜାନାଂ ପତେ ।
ମସ୍ତା ସୁତସ୍ୟ ଗୋମତଃ ॥୩॥

ଏବା ହ୍ୟସ୍ୟ ସୁନୃତା ବିରପ୍ତଶୀ ଗୋମତୀ ମହୀ ।
ପକ୍ତା ଶାଖା ନ ଦାଶୁଷେ ॥୪॥

ଏବା ହି ତେ ବିଭୂତୟ ଉତୟ ଇନ୍ଦ୍ର ମାବତେ ।
ସଦ୍ୟଶ୍ଚିପ୍ରତି ଦାଶୁଷେ ॥୫॥

ଏବା ହ୍ୟସ୍ୟ କାମ୍ୟା ସ୍ତୋମ ଉକ୍ଥଂ ଚ ଶଂସ୍ୟା ।
ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୋମପୀତୟେ ॥୬॥

=====

(୨୦|୨୧) ଋଷିଃ - ଗୋଷ୍ଠକ୍ୟଶ୍ୱସୁକ୍ତିନୌ । ଛନ୍ଦ - ଉଷ୍ଟିକ୍ (୧-୭) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

=====

ତଂ ତେ ମଦଂ ଗୃଣୀମସି ବୃଷଣଂ ପୃଷ୍ଣୁ ସାସହିମ୍ ।
ଉ ଲୋକକୃତୁମଦ୍ରିବୋ ହରିଶ୍ଚିୟମ୍ ॥୧॥

ୟେନ ଜ୍ୟୋତୀଂସ୍ୟାୟବେ ମନବେ ଚ ବିବେଦିଥ ।
ମନ୍ଦାନୋ ଅସ୍ୟ ବର୍ହିଷୋ ବି ରାଜସି ॥୨॥

ତଦଦ୍ୟା ଚିତ୍ତ ଉକ୍ଥିନୋଽନୁ ଷ୍ଟୁବନ୍ତି ପୂର୍ବଥା ।
ବୃଷପତ୍ନୀରପୋ ଜୟା ଦିବେଦିବେ ॥୩॥

ତମ୍ଭି ପ୍ର ଗାୟତ ପୁରୁହୂତଂ ପୁରୁଷୁତମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଗୀର୍ତ୍ତ୍ୱସ୍ତବିଷମା ବିବାସତ ॥୪॥

ଯୁସ୍ୟ ଦ୍ବିବର୍ହସୋ ବୃହସ୍ପତେ ଦାଧାର ରୋଦସୀ ।

ଗିରୀରଜ୍ରା ଅପଃ ସ୍ବର୍ବୃଷତ୍ବନା ॥୫॥

ସ ରାଜସି ପୁରୁଷୁତ୍ ଏକୋ ବୃତ୍ରାଶି ଜିହ୍ନସେ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ଜୈତ୍ରା ଶ୍ରବସ୍ୟା ଚ ଯନ୍ତ୍ରବେ ॥୬॥

=====

(୨୦।୨୨) ରକ୍ଷିଃ - ସୌଭରିଃ (୧-୪), ନୃମେଧଃ (୫-୭), ଗୋଷୁକ୍ତ୍ୟଶ୍ବସୁକ୍ତିନୌ (୮-୧୦) ।

ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଧଃ (୧-୪), ଉଷ୍ମିକ୍ (୫-୧୦) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୦)

=====

ବୟମ୍ନୁ ତ୍ବାମପୂର୍ବ୍ୟ ସ୍ଥୁରଂ ନ କଳିଦ୍-ଭରନ୍ତୋଽବସ୍ୟବଃ ।

ବାଜେ ଚିତ୍ରଂ ହବାମହେ ॥୧॥

ଉପ ତ୍ବା କର୍ମନ୍ନୂତୟେ ସ ନୋ ଯୁବୋଗ୍ରଶ୍ବକ୍ରାମ ଯୋ ଧୃଷତ୍ ।

ତ୍ବାମିଦ୍ୟାବିତାରଂ ବବୃମହେ ସଖାୟ ଇନ୍ଦ୍ର ସାନସିମ୍ ॥୨॥

ୟୋ ନ ଇଦମିଦଂ ପୁରା ପ୍ର ବସ୍ୟ ଆନିନାୟ ତମ୍ନୁ ବ ସୁଷେ ।

ସଖାୟ ଇନ୍ଦ୍ରମୁତୟେ ॥୩॥

ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ବଂ ସପ୍ତତିଂ ଚର୍ଷଣୀସହଂ ସ ହି ଷ୍ଟା ଯୋ ଅମନ୍ତତ ।

ଆ ତୁ ନଃ ସ ବୟତି ଗବ୍ୟମଶ୍ବ୍ୟଂ ସ୍ରୋତୃଭ୍ୟୋ ମଘବା ଶତମ୍ ॥୪॥

ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସାମ ଗାୟତ ବିପ୍ରାୟ ବୃହତେ ବୃହତ୍ ।

ଧର୍ମକୃତେ ବିପଶ୍ଚିତେ ପନସ୍ୟବେ ॥୫॥

ତ୍ବାମିନ୍ଦ୍ରାଭିଭୂରସି ତ୍ବଂ ସୂର୍ଯ୍ୟମରୋଚୟଃ ।

ବିଶ୍ବକର୍ମା ବିଶ୍ବଦେବୋ ମହା ଅସି ॥୬॥

ବିଭ୍ରାଜଞ୍ଜେୟାତିଷା ସ୍ୱରଗଚ୍ଛୋ ରୋଚନଂ ଦିବଃ ।

ଦେବାସ୍ତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର ସଖ୍ୟାୟ ଯେମିରେ ॥୭॥

ତମ୍ବୁରି ପ୍ର ଗାୟତ ପୁରୁହୂତଂ ପୁରୁଷୁତମ୍ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଗୀର୍ତ୍ତିସ୍ତବିଷମା ବିବାସତ ॥୮॥

ୟସ୍ୟ ଦ୍ୱିବର୍ହସୋ ବୃହସ୍ପତ୍ୟୋ ଦାଧାର ରୋଦସୀ ।

ଗିରୀରଜ୍ରା ଅପଃ ସ୍ୱର୍ବୃଷତ୍ୱନା ॥୯॥

ସ ରାଜସି ପୁରୁଷୁତଂ ଏକୋ ବୃତ୍ରାଣି ଜିହ୍ମସେ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ଜୈତ୍ର ଶ୍ରବସ୍ୟ ଚ ଯନ୍ତ୍ରବେ ॥୧୦॥

=====

(୨୦।୨୩) ରକ୍ଷିଃ - ଭୁବନଃ ସାଧନୋ ବା (୧-୨), ପୂର୍ବାର୍ଥସ୍ୟ ଭୁବନଃ ସାଧନୋ ବା,

ଉତ୍ତରାର୍ଥସ୍ୟ ଭରଦ୍ୱାଜଃ (୩), ଗୋତମ (୪-୬), ପର୍ବତଃ (୭-୯) ।

ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୩), ଉଷ୍ଟିକ୍ (୪-୯) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୯)

=====

ଇମା ନୁ କଂ ଭୁବନା ସୀଷଧାମେନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ବିଶ୍ୱେ ଚ ଦେବାଃ ।

ୟଞ୍ଜଂ ଚ ନସ୍ତନ୍ୟଂ ଚ ପ୍ରଜାଂ ଚାଦିତ୍ୟୈରିନ୍ଦ୍ରଃ ସହ ଚୀକୁପାତି ॥୧॥

ଆଦିତ୍ୟୈରିନ୍ଦ୍ରଃ ସଗଣୋ ମରୁଦ୍-ଭିରସ୍ଥାକଂ ଭୂତୁବିତା ତନୁନାମ୍ ।

ହତ୍ୱାୟ ଦେବା ଅସୁରାନ୍ୟଦାୟନ୍ଦେବା ଦେବତ୍ୱମଭିରକ୍ଷମାଣାଃ ॥୨॥

ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଜିମର୍କମନୟଂ ଛତୀଭିରାଦିସ୍ତ୍ରଧାମିଷିରାଂ ପର୍ଯ୍ୟପଶ୍ୟନ୍ ।

ଅୟା ବାଜଂ ଦେବହିତଂ ସନେମ ମଦେମ ଶତହିମାଃ ସୁବୀରାଃ ॥୩॥

ୟ ଏକ ଇଦ୍ୱିଦୟତେ ବସୁ ମର୍ତ୍ତାୟ ଦାଶୁଷେ ।

ଇଶାନୋ ଅପ୍ରତିଷ୍ଠୁତ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅଙ୍ଗ ॥୪॥

କଦା ମର୍ତ୍ତମରାଧସଂ ପଦା ଯୁଖମିବ ସୁରତ୍ ।

କଦା ନଃ ଶୁଶ୍ରୁବଦ୍ଭିର ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅଙ୍ଗ ॥୫॥

ୟଶ୍ଚିତି ତ୍ୱା ବହୁଭ୍ୟ ଆ ସୁତାବାଁ ଆବିବାସତି ।

ଉଗ୍ରଂ ତପ୍ତତ୍ୟତେ ଶବ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅଙ୍ଗ ॥୬॥

ୟ ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମପାତମୋ ମଦଃ ଶବିଷ୍ଟ ତେତତି ।

ୟେନା ହଂସି ନ୍ୟତ୍ରିଣଂ ତମୀମହେ ॥୭॥

ୟେନା ଦଶଗୁମପ୍ରିଗୁଂ ବେପୟନ୍ତଂ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣରମ୍ ।

ୟେନା ସମୁଦ୍ରମାବିଧା ତମୀମହେ ॥୮॥

ୟେନ ସିନ୍ଧୁଂ ମହୀରପୋ ରଥାଁ ଇବ ପ୍ରତୋଦୟଃ ।

ପଞ୍ଚାମୃତସ୍ୟ ଯାତବେ ତମୀମହେ ॥୯॥

=====

(୨୦।୨୪) ରକ୍ଷିଃ - ନୃମେଧଃ (୧-୩), ବିଶ୍ୱମନାଃ (୪-୬) । ଛନ୍ଦ - ଉଷ୍ଟିକ୍ (୧-୬) ।

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୬)

=====

ଏନ୍ଦ୍ର ନୋ ଗଧି ପ୍ରିୟଃ ସତ୍ରାଜିଦଗୋହ୍ୟଃ ।

ଗିରିର୍ନ ବିଶ୍ୱତସ୍ତୁଧୁଃ ପତିର୍ଦିବଃ ॥୧॥

ଅଭି ହି ସତ୍ୟ ସୋମପା ଉଭେ ବଭୁଧ ରୋଦସୀ ।

ଇନ୍ଦ୍ରାସି ସୁନୁତୋ ବୃଧଃ ପତିର୍ଦିବଃ ॥୨॥

ତ୍ୱଂ ହି ଶଶ୍ୱତୀନାମିନ୍ଦ୍ର ଦର୍ତ୍ତା ପୁରାମସି ।

ହନ୍ତା ଦସ୍ୟୋର୍ମନୋର୍ବୃଧଃ ପତିର୍ଦିବଃ ॥୩॥

ଏହୁ ମଧ୍ୟୋ ମଦିନ୍ତରଂ ସିଞ୍ଚି ବାଧୁର୍ଯ୍ୟେ ଅନ୍ନସଃ ।
ଏବା ହି ବୀର ସ୍ତବତେ ସଦାବୃଧଃ ॥୪॥

ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାତର୍ହରୀଣାଂ ନକିଞ୍ଚେ ପୂର୍ବ୍ୟସ୍ମୃତିମ୍ ।
ଉଦାନଂଶ ଶବସା ନ ଭୟନା ॥୫॥

ତଂ ବୋ ବାଜାନାଂ ପତିମହୁମହି ଶ୍ରବସ୍ୟବଃ ।
ଅପ୍ରାୟୁର୍ଭୟଞ୍ଜେଭିର୍ବାବୃଧେନ୍ୟମ୍ ॥୬॥

=====

(୨୦|୨୫) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ୱମନାଃ । ଛନ୍ଦ - ଉଷ୍ଟିକ୍ (୧-୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ଏତୋ ନ୍ଦ୍ରିନ୍ଦ୍ରଂ ସ୍ତବାମ ସଖାୟ ସ୍ତୋମ୍ୟଂ ନରମ୍ ।
କୁଷ୍ଠୀର୍ଯ୍ୟୋ ବିଶ୍ୱା ଅଭ୍ୟସ୍ତୋକ ଇତ୍ ॥୧॥

ଅଗୋରୁଧାୟ ଗବିଷେ ଦୁଃକ୍ଷାୟ ଦସ୍ତ୍ୟଂ ବଚଃ ।
ଘୃତାସ୍ତ୍ରାଦୀୟୋ ମଧୁନଶ୍ଚ ବୋଚତ ॥୨॥

ୟସ୍ୟାମିତାନି ବୀର୍ଯ୍ୟା ନ ରାଧଃ ପର୍ଯ୍ୟେତବେ ।
ଜ୍ୟୋତିର୍ନ ବିଶ୍ୱମଭ୍ୟସ୍ତ୍ର ଦକ୍ଷିଣା ॥୩॥

=====

(୨୦|୨୬) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ୱମନାଃ । ଛନ୍ଦ - ଉଷ୍ଟିକ୍ (୧-୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ସୁହୃନ୍ଦ୍ରଂ ବ୍ୟଶ୍ୱବଦନୂର୍ମଂ ବାଜିନଂ ଯମମ୍ ।
ଅର୍ଯ୍ୟୋ ଗୟଂ ମହମାନଂ ବି ଦାଶୁଷେ ॥୧॥

ଏବା ନୁନମୁପ ସୁହି ବୈୟଶ୍ଵ ଦଶମଂ ନବମ୍ ।
ସୁବିଦ୍ଵାଂସଂ ଚକ୍ରତ୍ୟଂ ଚରଣୀନାମ୍ ॥୨॥

ବେଢ଼ା ହି ନିରୂତୀନାଂ ବଜ୍ରହସ୍ତ ପରିବୃଜମ୍ ।
ଅହରହଃ ଶୁଷ୍କ୍ୟଃ ପରିପଦାମିବ ॥୩॥

॥ ଇତି ପଞ୍ଚମୋଽନୁବାକଃ ॥

=====

(୨୦।୨୭) ଋଷିଃ - ପରୁଲ୍ଲେପଃ (୧-୩), ଗୃହମଦ (୪-୭) । ଛନ୍ଦ - ଅତ୍ୟଷ୍ଟିଃ (୧-୩),
ଜଗତୀ (୪-୭) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧, ୨), ମରୁତଃ (୨, ୪), ଅଗ୍ନିଃ (୩, ୫), ଦ୍ରବିଣୋଦା (୭)

=====

ବନୋତି ହି ସୁନ୍ଦନ୍-କ୍ଷୟଂ ପରୀଶସଃ ସୁନ୍ଦାନୋ ହି ସ୍ତ୍ଵା ଯଜତ୍ୟବ ଦ୍ଵିଷୋ ଦେବାନାମବ ଦ୍ଵିଷଃ ।
ସୁନ୍ଦାନ ଇନ୍ଦ୍ରିଷାସତି ସହସ୍ରା ବାଜ୍ୟବୃତଃ ।
ସୁନ୍ଦାନାୟେନ୍ଦ୍ରୋ ଦଦାତ୍ୟାତୁବଂ ରୟିଂ ଦଦାତ୍ୟାତୁବମ୍ ॥୧॥

ମୋ ଷୁ ବୋ ଅସ୍ତଦଭି ତାନି ପୌଂସ୍ୟା ସନା ତୁବନ୍-ଦ୍ୟୁମ୍ନାନି ମୋତ ଜାରିଷୁରସ୍ତୁତ୍-ପୁରୋତ ଜାରିଷୁଃ ।
ୟଦ୍ଵଷ୍ଟିତ୍ରଂ ଯୁଗେୟୁଗେ ନବ୍ୟଂ ଘୋଷାଦମର୍ତ୍ତ୍ୟମ୍ ।
ଅସ୍ତାସୁ ତନ୍ନରୁତୋ ଯଜ ଦୁଷ୍ଟରଂ ଦିଧୃତା ଯଜ ଦୁଷ୍ଟରମ୍ ॥୨॥

ଅଗ୍ନିଂ ହୋତାରଂ ମନ୍ୟେ ଦାସ୍ତନ୍ତ୍ରଂ ବସୁଂ ସୁନ୍ତୁଂ ସହସ୍ରୋ ଜାତବେଦସଂ ବିପ୍ରଂ ନ ଜାତବେଦସମ୍ ।
ୟ ଉର୍ଧ୍ଵୟା ସ୍ଵଧ୍ଵରୋ ଦେବୋ ଦେବାତ୍ୟା କୃପା ।
ଘୃତସ୍ୟ ବିଭ୍ରାଷ୍ଟିମନୁ ବଷ୍ଟି ଶୋଚିଷାଭୁହ୍ନାନସ୍ୟ ସର୍ପିଷଃ ॥୩॥

ୟଜ୍ଞେଃ ସଂମିଶ୍ନାଃ ପୃଷତୀଭିରୃଷ୍ଟିଭିର୍ଯ୍ୟମଂ ଛୁଦ୍ରାସୋ ଅଞ୍ଜିଷୁ ପ୍ରିୟା ଉତ ।
ଆସଦ୍ୟା ବର୍ହିର୍ଭରତସ୍ୟ ସୁନବଃ ପୋତ୍ରାଦା ସୋମଂ ପିବତା ଦିବୋ ନରଃ ॥୪॥

ଆ ବକ୍ଷି ଦେବୀଁ ଇହ ବିପ୍ର ଯୁକ୍ତି ଚୋଶନ୍-ହୋତର୍ଣ୍ଣ ଷଦା ଘୋନିଷ୍ଠୁ ତ୍ରିଷ୍ଠୁ ।
ପ୍ରତି ବାହି ପ୍ରସ୍ଥିତଂ ସୋମ୍ୟଂ ମଧୁ ପିବାଗ୍ନୀଧ୍ରାଉବ ଭାଗସ୍ୟ ତୃପ୍ତଶୁହି ॥୫॥

ଏଷ ସ୍ୟ ତେ ତନ୍ନୋ ନୃମ୍ଣବର୍ଧନଃ ସହ ଓଜଃ ପ୍ରଦିବି ବାହ୍ନୋର୍ହିତଃ ।
ତୁଭ୍ୟଂ ସୁତୋ ମଘବନ୍ଧୁଭ୍ୟମାତୃତସ୍ତ୍ରମସ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣାଦା ତୃପପିବ ॥୬॥

ୟମ୍ନୁ ପୂର୍ବମଦୁବେ ତମିଦଂ ଦୁବେ ସେଦୁ ହବ୍ୟୋ ଦଦିର୍ଯ୍ୟୋ ନାମ ପତ୍ୟତେ ।
ଅଧ୍ୟର୍ଯୁଭିଃ ପ୍ରସ୍ଥିତଂ ସୋମ୍ୟଂ ମଧୁ ପୋତ୍ରାହୋମଂ ଦ୍ରବିଶୋଦଃ ପିବ ଋତୁଭିଃ ॥୭॥

=====

(୨୦|୨୮) ଋଷିଃ - ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୧୨) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୨)

=====

ସୁରୂପକୃତୁମୃତୟେ ସୁଦୁଘାମିବ ଗୋଦୁହେ ।
ଜୁହୁମସି ଦ୍ୟବିଦ୍ୟବି ॥୧॥

ଉପ ନଃ ସବନା ଗହି ସୋମସ୍ୟ ସୋମପାଃ ପିବ ।
ଗୋଦା ଇନ୍ଦ୍ରେବତୋ ମଦଃ ॥୨॥

ଅଥା ତେ ଅନ୍ତମାନାଂ ବିଦ୍ୟାମ ସୁମତୀନାମ୍ ।
ମା ନୋ ଅତି ଖ୍ୟ ଆ ଗହି ॥୩॥

ପରେହି ବିଗ୍ରମସ୍ତୃତମିନ୍ଦ୍ରଂ ପୃଚ୍ଛା ବିପଚ୍ଛିତମ୍ ।
ୟସ୍ତେ ସଖିଭ୍ୟ ଆ ବରମ୍ ॥୪॥

ଉତ ବ୍ରୁବନ୍ତୁ ନୋ ନିଦୋ ନିରନ୍ୟତକ୍ଷିଦାରତ ।
ଦଧାନା ଇନ୍ଦ୍ର ଇଦୁବଃ ॥୫॥

ଉତ ନଃ ସୁଭଗାଁ ଅରିବୋତେୟୁର୍ଦସ୍ତୁ କୃଷ୍ଣୟଃ ।
ସ୍ୟାମେଦିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଶର୍ମଣି ॥୬॥

ଏମାଶୁମାଗବେ ଭର ଯଜ୍ଞଶ୍ରୀୟଂ ନୃମାଦନମ୍ ।
ପତୟନ୍ନୟୟସ୍ୟମ୍ ॥୭॥

ଅସ୍ୟ ପୀତୃ ଶତକ୍ରତୋ ଘନୋ ବୃତ୍ରାଶାମଭବଃ ।
ପ୍ରାବୋ ବାଜେଷୁ ବାଜିନମ୍ ॥୮॥

ତଂ ତ୍ୱା ବାଜେଷୁ ବାଜିନଂ ବାଜୟାମଃ ଶତକ୍ରତୋ ।
ଧନାନାମିନ୍ଦ୍ର ସାତୟେ ॥୯॥

ୟୋ ରାୟୋଽବନିର୍ମହାହୁସୁପାରଃ ସୁନ୍ଦତଃ ସଖା ।
ତସ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଗାୟତ ॥୧୦॥

ଆ ତ୍ୱେତା ନି ଷୀଦତେନ୍ଦ୍ରମତି ପ୍ର ଗାୟତ ।
ସଖାୟ ଷ୍ଟୋମବାହସଃ ॥୧୧॥

ପୁରୁତମଂ ପୁରୁଶାମୀଶାନଂ ବାର୍ଯ୍ୟଶାମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସୋମେ ସତା ସୁତେ ॥୧୨॥

=====

(୨୦|୨୯) ଋଷିଃ - ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୧୨) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୧), ମରୁତଃ (୧୨)

=====

ସ ଘା ନୋ ଯୋଗ ଆ ଭୁବସ୍ତ ରାୟେ ସ ପୁରଂଧ୍ୟାମ୍ ।
ଗମଦ୍ବାଜେଭିରା ସ ନଃ ॥୧॥

ୟସ୍ୟ ସଂସ୍ଥେ ନ ବୃଶ୍ପତେ ହରୀ ସମସ୍ତୁ ଶତ୍ରବଃ ।
ତସ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଗାୟତ ॥୨॥

ସୁତପାତ୍ରେ ସୁତା ଇମେ ଶୁଚୟେ ଯୁକ୍ତି ବୀତୟେ ।
ସୋମାସୋ ଦଧ୍ୟାଶିରଃ ॥୩॥

ତ୍ୱଂ ସୁତସ୍ୟ ପୀତୟେ ସଦ୍ୟୋ ବୃଜ୍ଞୋ ଅଜାୟଥାଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଜ୍ୟୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ସୁକ୍ରତୋ ॥୪॥

ଆ ତ୍ୱା ବିଶନ୍ତାଶବଃ ସୋମାସ ଇନ୍ଦ୍ର ଗିର୍ବଣଃ ।
ଶଂ ତେ ସନ୍ତୁ ପ୍ରଚେତସେ ॥୫॥

ତ୍ୱାଂ ସ୍ତୋମା ଅବୀବୃଧନ୍ତାମୁକ୍ଥା ଶତକ୍ରତୋ ।
ତ୍ୱାଂ ବର୍ଧନ୍ତୁ ନୋ ଗିରଃ ॥୬॥

ଅକ୍ଷିତୋତିଃ ସନେଦିମଂ ବାଜମିନ୍ଦ୍ରଃ ସହସ୍ରିଣମ୍ ।
ୟସ୍ମିନ୍ନିଶ୍ୱାନି ପୌଂସ୍ୟା ॥୭॥

ମା ନୋ ମର୍ତ୍ତା ଅଭି ଦ୍ରୁହନ୍ତୁନାନାମିନ୍ଦ୍ର ଗିର୍ବଣଃ ।
ଇଶାନୋ ଯବୟା ବଧମ୍ ॥୮॥

ୟୁକ୍ତିଃ ବ୍ରହ୍ମମରୁଷଂ ଚରନ୍ତଂ ପରି ତସ୍ମୁଷଃ ।
ରୋଚନ୍ତେ ରୋଚନା ଦିବି ॥୯॥

ୟୁକ୍ତିକ୍ର୍ୟସ୍ୟ କାମ୍ୟା ହରୀ ବିପକ୍ଷସା ରଥେ ।
ଶୋଶା ଧୃଷ୍ଣୁ ନୃବାହସା ॥୧୦॥

କେତୁଂ କୃଶ୍ଣନ୍ନକେତବେ ପେଶୋ ମର୍ଯ୍ୟା ଅପେଶସେ ।
ସମୁଷଦ୍-ଭିରଜାୟଥାଃ ॥୧୧॥

ଆଦହ ସ୍ୱଧାମନୁ ପୁନର୍ଗର୍ଭତ୍ୱମେରିରେ ।
ଦଧାନା ନାମ ଯଜ୍ଞିୟମ୍ ॥୧୨॥

=====

(୨୦|୨୦) ଋଷିଃ - ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୨୦) ।

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରମରୁତଃ (୧-୨, ୬-୨୦), ମରୁତଃ (୩-୫)

=====

ବୀଳୁ ଚିଦାରୁଜତୁଭିର୍ଗୁହା ଚିଦିନ୍ଦ୍ର ବହିର୍ଭିଃ ।

ଅବିନ୍ଦ ଉସ୍ତ୍ରିୟା ଅନୁ ॥୧॥

ଦେବୟନ୍ତୋ ଯୁଥା ମତିମଜ୍ଜା ବିଦଦ୍ବସୁଂ ଗିରଃ ।

ମହାମନୁଷତ ଶୁଭମ୍ ॥୨॥

ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ସଂ ହି ଦୃଷସେ ସଂଜଗ୍ମାନୋ ଅବିଭ୍ୟାଷା ।

ମୟୁ ସମାନବର୍ଚସା ॥୩॥

ଅନବଦ୍ୟୈରଭିଦ୍ୟୁଭିର୍ମଣଃ ସହସ୍ରଦର୍ଚତି ।

ଗଣୈରିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ କାମୈଃ ॥୪॥

ଅତଃ ପରିଜ୍ଞନ୍ତା ଗହି ଦିବୋ ବା ରୋଚନାଦଧି ।

ସମସ୍ମିନ୍ନୁଜ୍ଜତେ ଗିରଃ ॥୫॥

ଇତୋ ବା ସାତିମୀମହେ ଦିବୋ ବା ପାର୍ଥିବାଦଧି ।

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ମହୋ ବା ରଜସଃ ॥୬॥

ଇନ୍ଦ୍ରମିଦ୍-ଗାଧିନୋ ବୃହଦିନ୍ଦ୍ରମକ୍ଷେଭିରକ୍ଷିଣଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବାଣୀରନୁଷତ ॥୭॥

ଇନ୍ଦ୍ର ଇକ୍ଷୟୋଃ ସତା ସଂମିଶ୍ନୁ ଆ ବଚୋୟୁଜା ।

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବଜ୍ରୀ ହିରଣ୍ୟୟଃ ॥୮॥

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଦୀର୍ଘାୟୁ ଚକ୍ଷସ ଆ ସୂର୍ଯ୍ୟ ରୋହୟାଦିବି ।
ବି ଗୋଭିରିନ୍ଦ୍ରମୈରୟତ୍ ॥୯॥

ଇନ୍ଦ୍ର ବାଜେଷୁ ନୋଃବ ସହସ୍ରପ୍ରଧନେଷୁ ଚ ।
ଉଗ୍ର ଉଗ୍ରାଭିରୁତିଭିଃ ॥୧୦॥

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବୟଂ ମହାଧନ ଇନ୍ଦ୍ରମର୍ତ୍ତେ ହବାମହେ ।
ୟୁଜଂ ବୃତ୍ତେଷୁ ବଜ୍ରିଣମ୍ ॥୧୧॥

ସ ନୋ ବୃଷନ୍ନମ୍ ଚରୁଂ ସତ୍ରାଦାବନ୍ନପା ବୃଧି ।
ଅସ୍ତ୍ରଭ୍ୟମପ୍ରତିଷ୍ଠୁତଃ ॥୧୨॥

ତୁଞ୍ଜେତୁଞ୍ଜେ ଯ ଉତ୍ତରେ ସ୍ତୋମା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବଜ୍ରିଣଃ ।
ନ ବିନ୍ଧେ ଅସ୍ୟ ସୁଷ୍ମତିମ୍ ॥୧୩॥

ବୃଷା ଯୁଧେବ ବଂସଗଃ କୃଷ୍ଣୀରିୟର୍ତ୍ତୋଜସା ।
ଇଶାନୋ ଅପ୍ରତିଷ୍ଠୁତଃ ॥୧୪॥

ୟ ଏକଶ୍ଚର୍ଷଣୀନାଂ ବସୁନାମିରଜ୍ୟତି ।
ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପଞ୍ଚ ଶିତୀନାମ୍ ॥୧୫॥

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବୋ ବିଶ୍ୱତସ୍ତ୍ୱରି ହବାମହେ ଜନେଭ୍ୟଃ ।
ଅସ୍ତ୍ରାକମସ୍ତୁ କେବଲଃ ॥୧୬॥

ଏନ୍ଦ୍ର ସାନସିଂ ରୟିଂ ସଜିତ୍ୱାନଂ ସଦାସହମ୍ ।
ବର୍ଷିଷ୍ମମୃତୟେ ଭର ॥୧୭॥

ନି ଯେନ ମୁଷ୍ଟିହତ୍ୟୟା ନି ବୃତ୍ରା ରୁଣଧାମହୈ ।
ତ୍ୱୋତାସୋ ନ୍ୟର୍ବତା ॥୧୮॥

ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱୋତାସୋ ଆ ବୟଂ ବଜ୍ରଂ ଘନା ଦଦୀମହି ।
ଜୟେମ ସଂ ଯୁଧି ସ୍ୱଧଃ ॥୧୯॥

ବୟଂ ଶୁରେଭିରସ୍ତୁଭିରିନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱୟା ଯୁଜା ବୟମ୍ ।
ସାସହ୍ୟାମ ପୃତନୀତଃ ॥୨୦॥

=====

(୨୦|୨୧) ଋଷିଃ - ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦା । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୧୭) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୭)

=====

ମହାଁ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପରଶ୍ଚ ନୁ ମହିତ୍ୱମସ୍ତୁ ବଜ୍ରିଣୋ ।
ଦୈର୍ଘ୍ୟିର୍ନ ପ୍ରଥିନା ଶବଃ ॥୧॥

ସମୋହେ ବା ଯୁ ଆଶତ ନରସ୍ତ୍ରୋକସ୍ୟ ସନିତୌ ।
ବିପ୍ରାସୋ ବା ଧିୟାୟବଃ ॥୨॥

ୟଃ କୁକ୍ଷିଃ ସୋମପାତମଃ ସମୁଦ୍ର ଇବ ପିନ୍ଦୁତେ ।
ଉର୍ବୀରାପୋ ନ କାକୁଦଃ ॥୩॥

ଏବା ହ୍ୟସ୍ୟ ସୁନୃତା ବିରପ୍ତଶୀ ଗୋମତୀ ମହୀ ।
ପକ୍ୱା ଶାଖା ନ ଦାଶୁଷେ ॥୪॥

ଏବା ହି ତେ ବିଭୂତୟ ଉତୟ ଇନ୍ଦ୍ର ମାବତେ ।
ସଦ୍ୟଶ୍ଚିସ୍ତୁତି ଦାଶୁଷେ ॥୫॥

ଏବା ହ୍ୟସ୍ୟ କାମ୍ୟା ସ୍ତୋମ ଉକ୍ଥଂ ତ ଶଂସ୍ୟା ।
ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୋମପୀତୟେ ॥୬॥

ଇନ୍ଦ୍ରେହି ମହ୍ୟାନ୍ନସୋ ବିଶ୍ୱେଭିଃ ସୋମପର୍ବଭିଃ ।
ମହାଁ ଅଭିଷ୍ଠିରୋଜସା ॥୭॥

ଏମେନଂ ସୃଜତା ସୁତେ ମନ୍ଦିମିନ୍ଦ୍ରାୟ ମନ୍ଦିନେ ।
ଚକ୍ରିଂ ବିଶ୍ୱାନି ଚକ୍ରୟେ ॥୮॥

ମସ୍ତା ସୁଶିପ୍ର ମନ୍ଦିତି ସ୍ତୋମେଭିର୍ବିଶ୍ୱତର୍ଷଣେ ।
ସଚୈଷୁ ସବନେଷ୍ଟା ॥୯॥

ଅସୃଗ୍ରମିନ୍ଦ୍ର ତେ ଗିରଃ ପ୍ରତିହ୍ୱାମୁଦହାସତ ।
ଅଜୋଷା ବୃଷଭଂ ପତିମ୍ ॥୧୦॥

ସଂ ଚୋଦୟ ଚିତ୍ରମର୍ବାଗ୍ରାଧ ଇନ୍ଦ୍ର ବରେଣ୍ୟମ୍ ।
ଅସଦିତ୍ତେ ବିଭୁ ପ୍ରଭୁ ॥୧୧॥

ଅସ୍ଥାନ୍ତସୁ ତତ୍ର ଚୋଦୟେନ୍ଦ୍ର ରାୟେ ରଭସ୍ୱତଃ ।
ତୁବିଦ୍ୟମ୍ ଯଶସ୍ୱତଃ ॥୧୨॥

ସଂ ଗୋମଦିନ୍ଦ୍ର ବାଜବଦସ୍ତେ ପୃଥୁ ଶ୍ରବୋ ବୃହତ୍ ।
ବିଶ୍ୱାୟୁର୍ଧ୍ୟେହ୍ୟକ୍ଷିତମ୍ ॥୧୩॥

ଅସ୍ତେ ଧେହି ଶ୍ରବୋ ବୃହଦ୍ଭ୍ୟମ୍ ସହସ୍ରସାତମମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ତା ରଥିନୀରିଷଃ ॥୧୪॥

ବସୋରିନ୍ଦ୍ରଂ ବସୁପତିଂ ଗୀର୍ଭିର୍ଗୃଣନ୍ତ ଋଶ୍ମିୟମ୍ ।
ହୋମ ଗନ୍ତାରମୁତୟେ ॥୧୫॥

ସୁତେସୁତେ ନ୍ୟୋକସେ ବୃହଦ୍-ବୃହତ ଏଦରିଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଶୂଷମର୍ଚ୍ଚତି ॥୧୬॥

॥ ଇତି ଷଷ୍ଠୋଽନୁବାକଃ ॥

=====

(୨୦|୭୭) ଋଷିଃ - ପରୁଲ୍ଲେପଃ | ଛନ୍ଦ - ଅତ୍ୟନ୍ତଃ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ବିଶ୍ୱେଷୁ ହି ତ୍ୱା ସବନେଷୁ ତୁଞ୍ଜିତେ ସମାନମେକଂ ବୃଷମଣ୍ୟବଃ ପୃଥକ୍-ସ୍ୱଃ ସନ୍ନିଷ୍ୟବଃ ପୃଥକ୍ |
ତଂ ତ୍ୱା ନାବଂ ନ ପର୍ଷଣିଂ ଶୁଷସ୍ୟା ଧୁରି ଧୀମହି |

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ନ ଯୁଜ୍ଞେଶ୍ଚିତୟନ୍ତ ଆୟୁବ ସ୍ତ୍ରୋମେଭିରିନ୍ଦ୍ରମାୟୁବଃ ||୧||

ବି ତ୍ୱା ତତସ୍ତେ ମିଥୁନା ଅବସ୍ୟାବୋ ବ୍ରଜସ୍ୟ ସାତା ଗବ୍ୟସ୍ୟ ନିଃସୃଜଃ ସକ୍ଷନ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ର ନିଃସୃଜଃ |
ୟଦ୍ଭବ୍ୟନ୍ତା ତ୍ୱା ଜନା ସ୍ୱର୍ଯନ୍ତା ସମୁହସି |

ଆବିଷ୍ଠରିକ୍ରଦୃଷଣଂ ସଚାତୁବଂ ବଜ୍ରମିନ୍ଦ୍ର ସଚାତୁବନ୍ ||୨||

ଉତୋ ନୋ ଅସ୍ୟା ଉଷସୋ ଭୁଷେତ ହ୍ୟର୍କସ୍ୟ ବୋଧି ହବିଷୋ ହବୀମଭିଃ ସ୍ୱର୍ଣାତା ହବୀମଭିଃ |
ୟଦିନ୍ଦ୍ର ହନ୍ତବେ ମୃଘୋ ବୃଷା ବଜ୍ରିଞ୍ଚିକେତସି |

ଆ ମେ ଅସ୍ୟ ବେଧସୋ ନବୀୟସୋ ମନ୍ତୁ ଶୁଧି ନବୀୟସଃ ||୩||

=====

(୨୦|୭୩) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ (୧-୩), ବସୁକ୍ରଃ (୪-୬) | ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିପଦା ବିରାଟ୍ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୩),
ଜଗତୀ (୪-୫), ଅଭିସାରିଣୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୬) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୬)

=====

ତୁଭ୍ୟେଦିମା ସବନା ଶୂର ବିଶ୍ୱା ତୁଭ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମାଣି ବର୍ଧନା କୃଣୋମି |

ତ୍ୱଂ ନୃଭିର୍ହବ୍ୟୋ ବିଶୁଧାସି ||୧||

ନୁ ତିନ୍ନୁ ତେ ମନ୍ୟମାନସ୍ୟ ଦସ୍ତୋଦଶୁବନ୍ତି ମହିମାନମୁଗ୍ର |

ନ ବୀର୍ଯ୍ୟମିନ୍ଦ୍ର ତେ ନ ରାଧଃ ||୨||

ପ୍ର ବୋ ମହେ ମହିବୃଧେ ଭରଧ୍ୱଂ ପ୍ରଚେତସେ ପ୍ର ସୁମତିଂ କୃଣୁଧ୍ୱନ୍ |

ବିଶଃ ପୂର୍ବାଃ ପ୍ର ଚରା ଚର୍ଷଣିପ୍ରାଃ ||୩||

ଯଦା ବନ୍ଧୁଂ ହିରଣ୍ୟମିଦଥା ରଥଂ ହରୀ ଯମସ୍ୟ ବହତୋ ବି ସୁରିଭିଃ ।
ଆ ତିଷ୍ଠତି ମଘବା ସନଶ୍ଚୂତ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବାଜସ୍ୟ ଦୀର୍ଘଶ୍ରବସସ୍ତୁତିଃ ॥୪॥

ସୋ ଚିନ୍ତୁ ବୃଷ୍ଟିର୍ଯୁଥ୍ୟା ସ୍ତ୍ୱା ସର୍ଗା ଇନ୍ଦ୍ରଃ ଶୁଶ୍ରୁଣି ହରିତାଭି ପୁଷ୍ପୁତେ ।
ଅବ ବେତି ସୁକ୍ଷୟଂ ସୁତେ ମଧୁଦିକ୍ଷୁଣୋତି ବାତୋ ଯଥା ବନମ୍ ॥୫॥

ଘ୍ନୋ ବାତା ବିବାତୋ ମୃଧ୍ରବାତଃ ପୁରୁ ସହସ୍ରାଶିବା ଜଘାନ ।
ତଉଦିଦସ୍ୟ ପୌଂସ୍ୟଂ ଗୁଣୀମସି ପିତେବ ଯସ୍ତୁବିଷୀଂ ବାବୃଧେ ଶବଃ ॥୬॥

=====

(୨୦|୨୪) ରକ୍ଷିଃ - ଶୁନଃଶେପଃ । ଛନ୍ଦ - ପଞ୍ଜିଃ (୧-୭) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭)

=====

ଯଜିଜି ସତ୍ୟ ସୋମପା ଅନାଶସ୍ତା ଇବ ସ୍ଥସି ।
ଆ ତୁ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଶଂସୟ ଗୋଷ୍ଠଶ୍ୱେଷୁ ଶୁଭ୍ରିଷୁ ସହସ୍ରେଷୁ ତୁବୀମଘ ॥୧॥

ଶିପ୍ରିନ୍ଦ୍ରାଜାନାଂ ପତେ ଶତୀବସ୍ତବ ଦଂସନା ।
ଆ ତୁ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଶଂସୟ ଗୋଷ୍ଠଶ୍ୱେଷୁ ଶୁଭ୍ରିଷୁ ସହସ୍ରେଷୁ ତୁବୀମଘ ॥୨॥

ନି ଷ୍ଟାପୟା ମିଥୁଦୃଶା ସସ୍ତ୍ରାମବୁଧ୍ୟମାନେ ।
ଆ ତୁ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଶଂସୟ ଗୋଷ୍ଠଶ୍ୱେଷୁ ଶୁଭ୍ରିଷୁ ସହସ୍ରେଷୁ ତୁବୀମଘ ॥୩॥

ସସନ୍ତ ତ୍ୟା ଅରାତୟୋ ବୋଧନ୍ତୁ ଶୂର ରାତୟଃ ।
ଆ ତୁ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଶଂସୟ ଗୋଷ୍ଠଶ୍ୱେଷୁ ଶୁଭ୍ରିଷୁ ସହସ୍ରେଷୁ ତୁବୀମଘ ॥୪॥

ସମିନ୍ଦ୍ର ଗର୍ଦଭଂ ମୃଶ ନୁବନ୍ତଂ ପପୟାମୁୟା ।
ଆ ତୁ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଶଂସୟ ଗୋଷ୍ଠଶ୍ୱେଷୁ ଶୁଭ୍ରିଷୁ ସହସ୍ରେଷୁ ତୁବୀମଘ ॥୫॥

ପତାତି କୁଣ୍ଡୁଶାତ୍ୟା ଦୂରଂ ବାତୋ ବନାଦଧି ।
ଆ ତୁ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଶଂସୟ ଗୋଷ୍ଠଶ୍ୱେଷୁ ଶୁଭ୍ରିଷୁ ସହସ୍ରେଷୁ ତୁବୀମଘ ॥୬॥

ସର୍ବଂ ପରିକ୍ରୋଶଂ ଜହି ଜନ୍ମୟା କୃକଦାଶ୍ମନ୍ ।

ଆ ତୁ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଶଂସୟ ଗୋଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶୁଭ୍ରିଷୁ ସହସ୍ରେଷୁ ତୁରୀମଘ ॥୭॥

=====

(୨୦|୭୫) ଋଷିଃ - ପରୁଲ୍ଲେପଃ । ଛନ୍ଦ - ଅତ୍ୟଷ୍ଟିଃ (୧-୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ବି ତ୍ବା ତତସ୍ତେ ମିଥୁନା ଅବସ୍ୟବୋ ବ୍ରଜସ୍ୟ ସାତା ଗବ୍ୟସ୍ୟ ନିଃସୃଜଃ ସକ୍ଷତ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ର ନିଃସୃଜଃ ।

ୟଦ୍ଭବ୍ୟକ୍ତା ଦ୍ବା ଜନା ସ୍ୱର୍ଯକ୍ତା ସମୁଦ୍ରସି ।

ଆବିଷ୍କରିକ୍ରଦୃଷଣଂ ସଚାତୁବଂ ବଜ୍ରମିନ୍ଦ୍ର ସଚାତୁବନ୍ ॥୧॥

ବିଦୁଷ୍ଟେ ଅସ୍ୟ ବୀର୍ଯସ୍ୟ ପୁରବଃ ପୁରୋ ଯଦିନ୍ଦ୍ର ଶାରଦୀରବାତିରଃ ସାସହାନୋ ଅବାତିରଃ ।

ଶାସସ୍ତ୍ରମିନ୍ଦ୍ର ମର୍ତ୍ୟମୟଜ୍ଞ୍ୟଂ ଶବସସ୍ତତେ ।

ମହୀମମୁଷ୍ଟାଃ ପୃଥିବୀମିମା ଅପୋ ମନ୍ଦସାନ ଇମା ଅପଃ ॥୨॥

ଆଦିତ୍ତେ ଅସ୍ୟ ବୀର୍ଯସ୍ୟ ଚର୍ଚ୍ଚିରନ୍ନଦେଷୁ ବୃଷନ୍ନୁଶିଜୋ ଯଦାବିଥ ସଖୀୟତୋ ଯଦାବିଥ ।

ଚକର୍ଥ କାରମେଭ୍ୟଃ ପୃତନାସୁ ପ୍ରବକ୍ତବେ ।

ତେ ଅନ୍ୟାମନ୍ୟାଂ ନଦ୍ୟଂ ସନିଷ୍ଠତ ଶ୍ରବସ୍ୟକ୍ତଃ ସନିଷ୍ଠତ ॥୩॥

=====

(୨୦|୭୬) ଋଷିଃ - ବସୁକ୍ରଃ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୮) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୮)

=====

ବନେ ନ ବା ଯୋ ନ୍ୟଧାୟି ଚାକ୍ରଂ ଛୁତିର୍ବାଂ ସ୍ରୋମୋ ଭୁରଶାବଜୀଗଃ ।

ୟସ୍ୟେଦିନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରୁଦିନେଷୁ ହୋତା ନୃଶଂ ନର୍ବୋ ନୃତମଃ କ୍ଷପାବାନ୍ ॥୧॥

ପ୍ର ତେ ଅସ୍ୟା ଉଷସଃ ପ୍ରାପରସ୍ୟା ନୃତୌ ସ୍ୟାମ ନୃତମସ୍ୟ ନୃଶାମ୍ ।

ଅନୁ ତ୍ରିଶୋକଃ ଶତମାବହନ୍ନୁରନ୍-କୁହ୍ନେନ ରଥୋ ଯୋ ଅସସ୍ରସବାନ୍ ॥୨॥

କସ୍ତେ ମଦ ଇନ୍ଦ୍ର ରଜ୍ଜ୍ୟା ଭୁଞ୍ଜୁରୋ ଗିରୋ ଅଭ୍ୟଗ୍ରୋ ବି ଧାବ ।
କଦ୍ବାହୋ ଅର୍ବାଗୁପ ମା ମନୀଷା ଆ ତ୍ବା ଶକ୍ୟାମୁପମଂ ରାଧୋ ଅନ୍ନୈଃ ॥୩॥

କଦୁ ଦ୍ୟୁମ୍ନମିନ୍ଦ୍ର ତ୍ବାବତୋ ନୃରନ୍-କୟା ଧିୟା କରସେ କନ୍ ନ ଆଗନ୍ ।
ମିତ୍ରୋ ନ ସତ୍ୟ ଉରୁଗାୟ ଭୃତ୍ୟା ଅନ୍ନେ ସମସ୍ୟ ଯଦସନ୍ନନୀଷାଃ ॥୪॥

ପ୍ରେରୟ ସୁରୋ ଅର୍ଥଂ ନ ପାରଂ ଯେ ଅସ୍ୟ କାମଂ ଜନିଧା ଇବ ଗୁନ୍ ।
ଗିରଶ୍ଚ ଯେ ତେ ଭୁବିଜାତ ପୂର୍ବୀର୍ନର ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଶିକ୍ଷନ୍ତ୍ୟନ୍ନୈଃ ॥୫॥

ମାତ୍ରେ ନୁ ତେ ସୁମିତେ ଇନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ବୀ ଦୈର୍ଘ୍ୟମଜ୍ଞନା ପୃଥିବୀ କାବ୍ୟେନ ।
ବରାୟ ତେ ଘୃତବନ୍ତଃ ସୁତାସଃ ସ୍ବାହ୍ମନ୍ଭବନ୍ତ ପୀତୟେ ମଧୁନି ॥୬॥

ଆ ମଧ୍ଵୋ ଅସ୍ତ୍ରା ଅସିଚନ୍ନମତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ସ ହି ସତ୍ୟରାଧାଃ ।
ସ ବାବୃଧେ ବରିମନ୍ନା ପୃଥିବ୍ୟା ଅଭି କ୍ରତ୍ବା ନୟଃ ପୌଂସୈଶ୍ଚ ॥୭॥

ବ୍ୟାନଳିନ୍ଦ୍ରଃ ପୃତନାଃ ସ୍ଵୋଜା ଆସ୍ତୈ ଯତନ୍ତେ ସଖ୍ୟାୟ ପୂର୍ବୀଃ ।
ଆ ସ୍ତ୍ରା ରଥଂ ନ ପୃତନାସୁ ତିଷ୍ଠ ଯଂ ଭଦ୍ରୟା ସୁମତ୍ୟା ଚୋଦୟାସେ ॥୮॥

=====

(୨୦|୭୭) ଋଷିଃ - ବାମଦେବଃ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୮) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୮)

=====

ଆ ସତ୍ୟୋ ଯାତୁ ମଘର୍ବା ଋଜୀଷୀ ଦ୍ରବନ୍ତସ୍ୟ ହରୟ ଉପ ନଃ ।
ତସ୍ମା ଇଦକ୍ଷଃ ସୁଷୁମା ସୁଦକ୍ଷମିହାଭିପିତ୍ଵଂ କରତେ ଗୃଣାନଃ ॥୯॥

ଅବ ସ୍ୟ ଶୂରାଧ୍ଵନୋ ନାନ୍ତେଃସ୍ଥିନ୍ନୋ ଅଦ୍ୟ ସବନେ ମନ୍ଦଧୈ୍ୟ ।
ଶଂସ୍ରାତ୍ୟୁକ୍ଥମୁଶନେବ ବେଧାଶ୍ଚିକିତୁଷେ ଅସୁୟାୟ ମନ୍ଥ ॥୧୦॥

କବିର୍ନ ନିଶ୍ୟଂ ବିଦଥାନି ସାଧନୃଷା ଯୁସ୍ତେକଂ ବିପିପାନୋ ଅର୍ଚାତ୍ ।
ଦିବ ଇତ୍ଥା ଜୀଜନସ୍ରପ୍ତ କାରୁନହ୍ନା ଚିତ୍ତକୁର୍ବୟୁନା ଗୃଣନ୍ତଃ ॥୧୧॥

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଦେବି ସୁଦୃଶୀକମର୍ଜେର୍ମହି ଜ୍ୟୋତୀ ରୁରୁରୁର୍ଣ୍ଣ ବସ୍ତ୍ରୋଃ ।
ଅନ୍ଧା ତମାଂସି ଦୁଧିତା ବିଚକ୍ଷେ ନୃତ୍ୟଶ୍ଚକାର ନୃତମୋ ଅଭିଷ୍ଟୋ ॥୪॥

ବବକ୍ଷ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅମିତମୃତୀଷ୍ଟ୍ୟଭେ ଆ ପପ୍ତୌ ରୋଦସୀ ମହିତ୍ୱା ।
ଅତଶ୍ଚିଦସ୍ୟ ମହିମା ବି ରେଚ୍ୟତି ଯୋ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନା ବଭୂବ ॥୫॥

ବିଶ୍ୱାନି ଶକ୍ରୋ ନୟାଣି ବିଦ୍ୱାନପୋ ରିରେଚ ସଖିଭିର୍ନିକାମୈଃ ।
ଅଶ୍ୱାନଂ ଚିଦ୍ୟେ ବିଭିଦୁର୍ବଚୋଭିର୍ବ୍ରଜଂ ଗୋମନ୍ତମୁଶିଜୋ ବି ବବ୍ରୁଃ ॥୬॥

ଅପୋ ବୃତ୍ରଂ ବକ୍ରିବାଂସଂ ପରାହନ୍ପ୍ରାବତ୍ତେ ବଜ୍ରଂ ପୃଥିବୀ ସଚେତାଃ ।
ପ୍ରାର୍ଣ୍ଣାଂସି ସମୁଦ୍ରିୟାଣ୍ୟନୋଃ ପତିର୍ଭବଜ୍ଞିବସା ଶୂର ଧୃଷ୍ଟୋ ॥୭॥

ଅପୋ ଯଦଦ୍ରିଂ ପୁରୁହୂତ ଦର୍ଦରାବିଭୂବସ୍ରରମା ପୂର୍ବ୍ୟଂ ତେ ।
ସ ନୋ ନେତା ବାଜମା ଦର୍ଷି ଭୂରିଂ ଗୋତ୍ରା ରୁଜନ୍ନଞ୍ଜିରୋଭିର୍ଗୃଣାନଃ ॥୮॥

=====

(୨୦।୭୮) ରକ୍ଷିଃ - ଶଂୟୁଃ । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ତଦ୍ୱୋ ଗାୟ ସୁତେ ସଚା ପୁରୁହୂତାୟ ସଦ୍ବନେ ।
ଶଂ ଯଦ୍ଭବେ ନ ଶାକିନେ ॥୯॥

ନ ଘା ବସୁର୍ନି ଯମତେ ଦାନଂ ବାଜସ୍ୟ ଗୋମତଃ ।
ୟସ୍ମୀମୁପ ଶ୍ରବଦ୍ଭିରଃ ॥୧୦॥

କୁବିସ୍ରସ୍ୟ ପ୍ର ହି ବ୍ରଜଂ ଗୋମନ୍ତଂ ଦସ୍ୟୁହା ଗମତ୍ ।
ଶତୀଭିରପ ନୋ ବରତ୍ ॥୧୧॥

(୨୦|୭୯) ଋଷିଃ - ପୂର୍ବାର୍ଦ୍ଧସ୍ୟ ଶକ୍ତିଃ, ଉତ୍ତରାର୍ଦ୍ଧସ୍ୟ ବସିଷ୍ଠଃ (୧), ବସିଷ୍ଠଃ (୨) ।

ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୨) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

ଇନ୍ଦ୍ର କ୍ରତୁଂ ନ ଆ ଭର ପିତା ପୁତ୍ରେଭ୍ୟୋ ଯୁଥା ।

ଶିକ୍ଷା ଶୋ ଅସ୍ମିନ୍ ପୁରୁହୂତ ଯାମନି ଜୀବା ଜ୍ୟୋତିରଶୀମହି ॥୧॥

ମା ନୋ ଅଜ୍ଞାତା ବୃଜନା ଦୁରାଧ୍ୟୋ ମାଶିବାସୋ ଅବ କ୍ରମୁଃ ।

ଦୃୟା ବୟଂ ପ୍ରବତଃ ଶଶ୍ୱତୀରପୋଽତି ଶୂର ତରାମସି ॥୨॥

(୨୦|୮୦) ଋଷିଃ - ଶଂୟୁଃ । ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୨) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

ଇନ୍ଦ୍ର ଜ୍ୟେଷ୍ଠଂ ନ ଆ ଭରଂ ଓଜିଷ୍ଠଂ ପପୁରି ଶ୍ରବଃ ।

ୟେନେମେ ଚିତ୍ର ବଜ୍ରହସ୍ତ ରୋଦସୀ ଓଭେ ସୁଶିପ୍ର ପ୍ରାଃ ॥୧॥

ଦ୍ୱାମୁଗ୍ରମବସେ ଚର୍ଷଣୀସହଂ ରାଜନ୍ଦେବେଷୁ ହୃମହେ ।

ବିଶ୍ୱା ସୁ ନୋ ବିଧୁରା ପିବନା ବସୋଽମିତ୍ରାନୁସୁଷହାନୁ-କୃପି ॥୨॥

(୨୦|୮୧) ଋଷିଃ - ପୁରୁହନ୍ତଃ । ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୨) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

ୟଦ୍ୟାବ ଇନ୍ଦ୍ର ତେ ଶତଂ ଶତଂ ଭୂମିରୁତ ସୁ୍ୟଃ ।

ନ ତ୍ୱା ବଜ୍ରିହସହସ୍ରଂ ସୂର୍ଯ୍ୟା ଅନୁ ନ ଜାତମଷ୍ଟ ରୋଦସୀ ॥୧॥

ଆ ପପ୍ରାଥ ମହିନା କୃଷ୍ଣ୍ୟା ବୃଷନ୍ତିଶ୍ୱା ଶବିଷ୍ଟ ଶବସା ।

ଅସ୍ତ୍ରାଁ ଅବ ମଘବନ୍-ଗୋମତି ବ୍ରଜେ ବଜ୍ରିଂ ଚିତ୍ରାଭିରୁତିଭିଃ ॥୨॥

=====

(୨୦।୮୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଧଃ (୧-୨) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ୟଦିନ୍ଦ୍ର ଯାବତସ୍ତୁମେତାବଦହମୀଶୀୟ ।
ସ୍ତୋତାରମିଦିଧିଷେୟ ରଦାବସୋ ନ ପାପତ୍ତାୟ ରାସୀୟ ॥୧॥

ଶିକ୍ଷେୟମିନ୍ଦ୍ରହୟତେ ଦିବେଦିବେ ରାୟ ଆ କୁହଚିଦ୍ବିଦେ ।
ନହି ତ୍ବଦନ୍ୟନ୍ନଘବନ୍ନ ଆପ୍ୟଂ ବସୋଂ ଅସ୍ତି ପିତା ଚନ ॥୨॥

=====

(୨୦।୮୩) ଋଷିଃ - ଶଂୟୁଃ | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଧଃ (୧-୨) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିଧାତୁ ଶରଣଂ ତ୍ରିବରୂପଂ ସ୍ବସ୍ତିମତ୍ ।
ଛର୍ଦ୍ଦିର୍ଯକ୍ଷ ମଘବତ୍-ଭ୍ୟଶ୍ଚ ମହ୍ୟଂ ଚ ଯାବୟା ଦିଦ୍ୟୁମେଭ୍ୟଃ ॥୧॥

ୟେ ଗବ୍ୟତା ମନସା ଶତ୍ରୁମାଦଭୁରଭିପ୍ରଘ୍ନନ୍ତି ଧୃଷ୍ଣୟା ।
ଅଧ ସ୍ଥା ନୋ ମଘବନ୍ନିନ୍ଦ୍ର ଗିର୍ବଶସ୍ତନୁପା ଅନ୍ତମୋ ଭବ ॥୨॥

=====

(୨୦।୮୪) ଋଷିଃ - ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦାଃ | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ଇନ୍ଦ୍ରା ଯାହି ଚିତ୍ରଭାନୋ ସୁତା ଇମେ ତ୍ବୀୟବଃ ।
ଅଶ୍ୱୀଭିସ୍ତନା ପୂତାସଃ ॥୧॥

ଇନ୍ଦ୍ରା ଯାହି ପିୟେଷିତୋ ବିପ୍ରଜୁତଃ ସୁତାବତଃ ।
ଭପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ବାଘତଃ ॥୨॥

ଇନ୍ଦ୍ରା ଯାହି ତୁରୁଜାନ ଉପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ହରିବଃ ।
ସୁତେ ଦଧିଷ୍ଠ ନନ୍ଦନଃ ॥୩॥

=====

(୨୦।୮୫) ଋଷିଃ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୨), ମେଧାତିଥିଃ (୩-୪) । ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୪) ।
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୪)

=====

ମା ଚିଦନ୍ୟଦ୍ଵି ଶଂସତ ସଖାୟୋ ମା ରିଷଣ୍ୟତ ।
ଇନ୍ଦ୍ରମିତ୍ସୋତା ବୃଷଣଂ ସତା ସୁତେ ମୁହୁରୁକ୍ଥା ଚ ଶଂସତ ॥୧॥

ଅବକ୍ରୁଷିଣଂ ବୃଷଭଂ ଯଥାଭୁରଂ ଗାଂ ନ ଚର୍ଷଣୀସହମ୍ ।
ବିଦ୍ଵେଷଣଂ ସଂବନନୋଭୟଂକରଂ ମଂହିଷମୁଭୟାବିନମ୍ ॥୨॥

ୟଜିଜି ତ୍ବା ଜନା ଇମେ ନାନା ହବନ୍ତ ଉତୟେ ।
ଅସ୍ଥାକଂ ବ୍ରହ୍ମେଦମିନ୍ଦ୍ର ଭୂତୁ ତୋଽହା ବିଶ୍ଵା ଚ ବର୍ଧନମ୍ ॥୩॥

ବି ତର୍ତ୍ତୟନ୍ତେ ମଘବନ୍ଦ୍ଵିପଶ୍ଚିତୋଽୟୋ ବିପୋ ଜନାନାମ୍ ।
ଉପ କ୍ରମସ୍ତ ପୁରୁରୂପମା ଭର ବାଜଂ ନେଦିଷ୍ଠମୁତୟେ ॥୪॥

=====

(୨୦।୮୬) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧)

=====

ବ୍ରହ୍ମଣା ତେ ବ୍ରହ୍ମୟୁଜା ଯୁନଜ୍ଞି ହରୀ ସଖାୟା ସଧମାଦ ଆଶୁ ।
ସ୍ଥିରଂ ରଥଂ ସୁଖମିନ୍ଦ୍ରାପିତିଷ୍ଠନ୍ପ୍ରଜାନନ୍ଦିଦ୍ଵା ଉପ ଯାହି ସୋମମ୍ ॥୧॥

=====

(୨୦।୮୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ | ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ (୧-୭) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭), ଇନ୍ଦ୍ରାବୃହସ୍ପତିଃ (୭)

=====

ଅଧ୍ୟୁର୍ଯ୍ୟବୋଽରୁଣଂ ଦୁର୍ୟ୍ୟମଂଶୁଂ ଜୁହୋତନ ବୃଷଭାୟା ଶିତୀନାମ୍ ।
ଗୌରାଦ୍ଦେବୀୟାଁ ଅବପାନମିନ୍ଦ୍ରୋ ବିଶ୍ୱାହେଦ୍ୟାତି ସୁତସୋମମିଚ୍ଛନ୍ ॥୧॥

ୟଦଧିଷେ ପ୍ରଦିବି ଚାର୍ବନ୍ନଂ ଦିବେଦିବେ ପୀତିମିଦମ୍ୟ ବକ୍ଷି ।
ଉତ ହୃଦୋତ ମନସା ଜୁଷାଶ ଉଶନ୍ନିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସ୍ଥିତାନ୍ପାତ୍ରି ସୋମାନ୍ ॥୨॥

ଜଞ୍ଜାନଃ ସୋମଂ ସହସେ ପପାଥ ପ୍ର ତେ ମାତା ମହିମାନମୁବାଚ ।
ଏନ୍ଦ୍ର ପପ୍ରାଥୋର୍ବହ୍ନିରକ୍ଷଂ ଯୁଧା ଦେବେଭ୍ୟୋ ବରିବଶ୍ଚକର୍ଥ ॥୩॥

ୟଦ୍ୟୋଧୟା ମହତୋ ମନ୍ୟମାନାନ୍ସାକ୍ଷାମ ତାନ୍-ବାହୁଭିଃ ଶାଶଦାନାନ୍ ।
ୟଦ୍ବା ନୃଭିର୍ବୃତ ଇନ୍ଦ୍ରାଭିୟୁଧ୍ୟାସ୍ତଂ ତ୍ୱୟାଜିଂ ସୌଶ୍ରବସଂ ଜୟେମ ॥୪॥

ପ୍ରେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବୋଚଂ ପ୍ରଥମା କୃତାନି ପ୍ର ନୂତନା ମଘବା ଯା ଚକାର ।
ୟଦେଦଦେବୀରସହିଷ୍ଠ ମାୟା ଅଥାଭବକ୍ଳେବଲଃ ସୋମୋ ଅସ୍ୟ ॥୫॥

ତବେଦଂ ବିଶ୍ୱମଭିତଃ ପଶବ୍ୟଂ ଯୁପ୍ତଶ୍ୟସି ଚକ୍ଷସା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ।
ଗବାମସି ଗୋପତିରେକ ଇନ୍ଦ୍ର ଭକ୍ଷୀମହି ତେ ପ୍ରୟତସ୍ୟ ବସ୍ତୁଃ ॥୬॥

ବୃହସ୍ପତେ ଯୁବମିନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ବସ୍ତୋ ଦିବ୍ୟସ୍ୟେଶାଥେ ଉତ ପାର୍ଥବସ୍ୟ ।
ଧତ୍ତଂ ରୟିଂ ସୁବତେ କୀରୟେ ଚିଦ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

=====

(୨୦।୮୮) ଋଷିଃ - ବାମଦେବଃ | ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ (୧-୭) | ଦେବତା - ବୃହସ୍ପତିଃ (୧-୭)

=====

ୟସ୍ତସ୍ତମ୍ଭ ସହସା ବି ଜ୍ଞୋ ଅନ୍ତାନ୍-ବୃହସ୍ପତିସ୍ତ୍ରିଷଧସ୍ତୋ ରବେଶ ।
ତଂ ପ୍ରତ୍ନାସ ଋଷୟୋ ଦୀଧ୍ୟାନାଃ ପୁରୋ ବିପ୍ରା ଦଧିରେ ମନ୍ତ୍ରଜିହ୍ୱମ୍ ॥୧॥

ଧୁନେତୟଃ ସୁପ୍ରକେତଂ ମଦନ୍ତୋ ବୃହସ୍ପତେ ଅଭି ଯେ ନସ୍ତତସ୍ତେ ।
ପୃଷ୍ଠନ୍ ସୁପ୍ରମଦବ୍ୟମୂର୍ବଂ ବୃହସ୍ପତେ ରକ୍ଷତାଦସ୍ୟ ଯୋନିମ୍ ॥୨॥

ବୃହସ୍ପତେ ଯା ପରମା ପରାବଦତ ଆ ତେ ଋତସ୍ତୁଶୋ ନି ସେଦୁଃ ।
ତୁଭ୍ୟଂ ଶାତା ଅବତା ଅଦ୍ରିଦୁରା ମଧୁ ଶ୍ଳୋତନ୍ତ୍ୟଭିତୋ ବିରପ୍ଶମ୍ ॥୩॥

ବୃହସ୍ପତିଃ ପ୍ରଥମଂ ଜାୟମାନୋ ମହୋ ଜ୍ୟୋତିଷଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ।
ସପ୍ତାସ୍ୟସ୍ତୁବିଜାତୋ ରବେଶ ବି ସପ୍ତରଶ୍ମିରଧମଉମାଂସି ॥୪॥

ସ ସୁଷ୍ଟୁଭା ସ ଋକ୍ୱତା ଗଣେନ ବଲଂ ରୁରୋଜ ଫଲିଗଂ ରବେଶ ।
ବୃହସ୍ପତିରୁସ୍ତ୍ରିୟା ହବ୍ୟସୁଦଃ କନିକ୍ରଦଦ୍ବାବଶତୀରୁଦାଜତ୍ ॥୫॥

ଏବା ପିତ୍ରେ ବିଶ୍ୱଦେବାୟ ବୃଷ୍ଟେ ଯୁଜ୍ଞେର୍ବିଧେମ ନମସା ହବିର୍ଭିଃ ।
ବୃହସ୍ପତେ ସୁପ୍ରଜା ବୀରବନ୍ତୋ ବୟଂ ସ୍ୟାମ ପତୟୋ ରୟାଶାମ୍ ॥୬॥

=====

(୨୦।୮୯) ଋଷିଃ - କୃଷ୍ଣଃ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ (୧-୧୧) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୧)

=====

ଅସ୍ତେବ ସୁ ପ୍ରତରଂ ଲାୟମସ୍ୟନ୍ତୁଷନ୍ନିବ ପ୍ର ଭରା ସ୍ତୋମମସ୍ତୈ ।
ବାତା ବିପ୍ରାସ୍ତରତ ବାତମୟୋ ନି ରାମୟ ଜରିତଃ ସୋମ ଇନ୍ଦ୍ରମ୍ ॥୧॥

ଦୋହେନ ଗାମୁପ ଶିକ୍ଷା ସଖାୟଂ ପ୍ର ବୋଧୟ ଜରିତର୍ଜାରମିନ୍ଦ୍ରମ୍ ।
କୋଶଂ ନ ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ବସୁନା ନୃ୍ୟଷ୍ଟମା ତ୍ୟାବୟ ମଘଦେୟାୟ ଶୂରମ୍ ॥୨॥

କିମଙ୍ଗ ତ୍ୱା ମଘବନ୍ଦେଭାଜମାହୁଃ ଶିଶାହି ମା ଶିଶୟଂ ତ୍ୱା ଶୃଣୋମି ।
ଅପ୍ନସ୍ତତୀ ମମ ଧୀରସ୍ତୁ ଶକ୍ର ବସୁବିଦଂ ଭଗମିନ୍ଦ୍ରା ଭରା ନଃ ॥୩॥

ତ୍ୱାଂ ଜନା ମମସତ୍ୟେଷ୍ଟିନ୍ଦ୍ର ସଂତସ୍ଥାନା ବି ହୃୟନ୍ତେ ସମୀକେ ।
ଅତ୍ରା ଯୁଜଂ କୃଣୁତେ ଯୋ ହବିଷ୍ମାନ୍ନାସୁନ୍ନତା ସଖ୍ୟଂ ବଷ୍ଟି ଶୂରଃ ॥୪॥

ଧନଂ ନ ସ୍ବୟଂ ବହୁଲଂ ଯୋ ଅସ୍ତୈ ତୀବ୍ରାହସୋମାଁ ଆସୁନୋତି ପ୍ରୟସ୍ମାନ୍ ।
ତସ୍ତୈ ଶତ୍ରୁହସ୍ତୁକାନ୍ପ୍ରାତରହ୍ନୋ ନି ସ୍ବଷ୍ଟାନୁ୍ୟବତି ହୃଦ୍ଧି ବୃତ୍ରମ୍ ॥୫॥

ୟସ୍ମିନ୍ ବୟଂ ଦଧିମା ଶଂସମିନ୍ଦ୍ରେ ଯଃ ଶିଶ୍ରାୟ ମଘବା କାମମସ୍ତେ ।
ଆରାଜିସ୍ତନ୍ଭୟତାମସ୍ୟ ଶତ୍ରୁର୍ନ୍ୟସ୍ତୈ ଦ୍ୟୁମ୍ନା ଜନ୍ୟା ନମନ୍ତାମ୍ ॥୬॥

ଆରାହ୍ମତୁମପ ବାଧସ୍ବ ଦୂରମୁଗ୍ରୋ ଯଃ ଶମ୍ଭଃ ପୁରୁହୂତ ତେନ ।
ଅସ୍ତେ ଧେହି ଯବମଢ୍ଫୋମଦିନ୍ଦ୍ର କୃଧୀ ଧିୟଂ ଜରିତ୍ରେ ବାଜରତ୍ନାମ୍ ॥୭॥

ପ୍ର ଯମନ୍ତର୍ବୃଷସବାସୋ ଅଗ୍ନୁତୀବ୍ରାଃ ସୋମା ବହୁଲାହ୍ତାସ ଇନ୍ଦ୍ରମ୍ ।
ନାହ ଦାମାନଂ ମଘବା ନି ଯଂସନ୍ନି ସୁନ୍ଦତେ ବହତି ଭୂରି ବାମମ୍ ॥୮॥

ଉତ ପ୍ରହାମତିଦୀବା ଜୟତି କୃତମିବ ଶୃୟା ବି ଚିନୋତି କାଲେ ।
ୟୋ ଦେବକାମୋ ନ ଧନଂ ରୁଣଜି ସମିତଂ ରାୟଃ ସୃଜତି ସ୍ବଧାଭିଃ ॥୯॥

ଗୋଭିଷ୍ଟରେମାମତିଂ ଦୁରେବାଂ ଯବେନ ବା ସୁଧଂ ପୁରୁହୂତ ବିଶ୍ଵେ ।
ବୟଂ ରାଜସୁ ପ୍ରଥମା ଧନାନ୍ୟରିଷ୍ଟାସୋ ବୃଜନୀଭିର୍ଜୟେମ ॥୧୦॥

ବୃହସ୍ପତିର୍ନଃ ପରି ପାତୁ ପଶ୍ଚାଦୁତୋଋଷ୍ଣାଦଧରାଦଘାୟୋଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରସ୍ତାଦୁତ ମଧ୍ୟତୋ ନଃ ସଖା ସଖିଭ୍ୟୋ ବରୀୟଃ କୃଣୋତୁ ॥୧୧॥

=====

(୨୦|୯୦) ଋଷିଃ - ଭରଦ୍ବାଜଃ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ (୧-୩) । ଦେବତା - ବୃହସ୍ପତିଃ (୧-୩)

=====

ୟୋ ଅଦ୍ରିଭିତ୍-ପ୍ରଥମଜା ଋତାବା ବୃହସ୍ପତିରାଜିରସୋ ହବିଷ୍ମାନ୍ ।
ଦ୍ବିବର୍ହଜ୍ଞା ପ୍ରାଘର୍ମସପ୍ତିତା ନ ଆ ରୋଦସୀ ବୃଷଭୋ ରୋରବୀତି ॥୧॥

ଜନାୟ ଚିଦ୍ୟ ଇବତେ ଉ ଲୋକଂ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦେବହୂତୌ ଚକାର ।
ଘ୍ନନ୍-ବୃତ୍ରାଣି ବି ପୁରୋ ଦର୍ଦରୀତି ଜୟଂ ଛତ୍ରୁଂରମିତ୍ରାନ୍ପୃସ୍ତୁ ସାହନ୍ ॥୨॥

ବୃହସ୍ପତିଃ ସମଜୟଦ୍ବୟାନ୍ ମହୋ ବ୍ରତାନ୍-ଗୋମତେ ଦେବ ଏଷଃ ।
ଅପଃ ସିଷାସନ୍ନସ୍ବରପ୍ରତୀତୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ହୃତ୍ୟମିତ୍ରମକ୍ଷେଃ ॥୩॥

॥ ଇତି ସପ୍ତମୋଽନୁବାକଃ ॥

=====

(୨୦।୯୧) ଋଷିଃ - ଅୟାସ୍ୟଃ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ (୧-୧୨) । ଦେବତା - ବୃହସ୍ପତିଃ (୧-୧୨)

=====

ଇମାଂ ପିୟଂ ସପ୍ତଶୀର୍ଷୁଂ ପିତା ନ ରତପ୍ରଜାତାଂ ବୃହତୀମବିନ୍ନତ୍ ।
ତୁରୀୟଂ ସ୍ବିଜ୍ଜନୟଦ୍ବିଶ୍ବଜନୋଽୟାସ୍ୟ ଉକ୍ଥମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଶଂସନ୍ ॥୧॥

ଋତଂ ଶଂସନ୍ତ ଋଜୁ ଦୀଧ୍ୟାନା ଦିବସ୍ତୁତ୍ରାସୋ ଅସୁରସ୍ୟ ବୀରାଃ ।
ବିପ୍ରଂ ପଦମଙ୍ଗିରସୋ ଦଧାନା ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ଧାମ ପ୍ରଥମଂ ମନନ୍ତ ॥୨॥

ହଂସୈରିବ ସଖିଭିର୍ବାବଦଦ୍-ଭିରଶ୍ଚନ୍ନୟାନ୍ ନହନା ବ୍ୟସ୍ୟନ୍ ।
ବୃହସ୍ପତିରଭିକନିକ୍ରଦଘ୍ନା ଉତ ପ୍ରାସ୍ତୌଦୁଜ ବିଦ୍ଵାଂ ଅଗାୟତ୍ ॥୩॥

ଅବୋ ଦ୍ଵାଭ୍ୟାଂ ପର ଏକୟା ଗା ରୁହା ତିଷ୍ଠନ୍ତୀରନୃତସ୍ୟ ସେତୌ ।
ବୃହସ୍ପତିସ୍ତମସି ଜ୍ୟୋତିରିକ୍ଷନ୍ନୁଦୁସ୍ରା ଆକର୍ଷି ହି ତିସ୍ର ଆବଃ ॥୪॥

ବିଭିଦ୍ୟା ପୁରଂ ଶୟଥେମପାତୀଂ ନିସ୍ରୀଣି ସାକମୁଦଧେରକୃତ୍ ।
ବୃହସ୍ପତିରୁଷସଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଗାମର୍କଂ ବିବେଦ ସ୍ତନୟନ୍ନିବ ଦୈୱୀଃ ॥୫॥

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବଲଂ ରକ୍ଷିତାରଂ ଦୁଘାନାଂ କରେଶେବ ବି ଚକର୍ତ୍ତା ରବେଶ ।
ସ୍ଵେଦାଞ୍ଜିଭିରାଶିରମିକ୍ଷମାନୋଽରୋଦୟପୁଣିମା ଗା ଅମୁଷ୍ଟାତ୍ ॥୬॥

ସ ଇଂ ସତ୍ୟେଭିଃ ସଖିଭିଃ ଶୁଚଭିର୍ଗୋଧାୟସଂ ବି ଧନସୈରଦର୍ଦ୍ଦଃ ।
ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତିର୍ବୃଷଭିର୍ବରାହୈର୍ଦ୍ଦମ୍ପସ୍ତେଦେଭିର୍ଦ୍ରବିଶଂ ବ୍ୟାନତ୍ ॥୭॥

ତେ ସତ୍ୟେନ ମନସା ଗୋପତିଂ ଗା ଇନ୍ଦ୍ରାନାମ ଇଷଣୟନ୍ତ୍ର ଧୀତିଃ ।

ବୃହସ୍ପତିର୍ମଥୋଅବଦ୍ୟପେଭିରୁଦୁସ୍ତ୍ରୟା ଅସୃଜତ ସ୍ୱୟୁଗ୍ଭିଃ ॥୮॥

ତଂ ବର୍ଧୟନ୍ତୋ ମତିଭିଃ ଶିବାଭିଃ ସିଂହମିବ ନାନଦତଂ ସଧସ୍ତେ ।

ବୃହସ୍ପତିଂ ବୃଷଣଂ ଶୂରସାତୌ ଭରେଭରେ ଅନୁ ମଦେମ ଜିଷ୍ଣୁମ୍ ॥୯॥

ୟଦା ବାଜମସନଦ୍ୱିଶ୍ଚରୂପମା ଦ୍ୟାମରୁକ୍ଷଦୁଃସରାଶି ସଦ୍ଧୁ ।

ବୃହସ୍ପତିଂ ବୃଷଣଂ ବର୍ଧୟନ୍ତୋ ନାନା ସନ୍ତୋ ବିଭ୍ରତୋ ଜ୍ୟୋତିରାସା ॥୧୦॥

ସତ୍ୟମାଶିଷଂ କୃଶୁତା ବୟୋଧୈ କୀରିଂ ଚିକ୍ୟବଥ ସ୍ୱେଭିରେବୈଃ ।

ପଶ୍ମା ମୃଧୋ ଅପ ଭବନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱାସ୍ତ୍ରୋଦସୀ ଶୃଶୁତଂ ବିଶ୍ୱମିନ୍ଦେ ॥୧୧॥

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମହ୍ନା ମହତୋ ଅର୍ଣ୍ଣବସ୍ୟା ବି ମୂର୍ଧାନମଭିନଦର୍ବୁଦସ୍ୟା ।

ଅହନୁହିମରିଶାସ୍ରପ୍ତ ସିନ୍ଧୁନ୍ଦେବୈର୍ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ପ୍ରାବତଂ ନଃ ॥୧୨॥

=====

(୨୦।୯୨) ଋଷିଃ - ପ୍ରିୟମେଧଃ (୧-୧୫), ପୁରୁହନ୍ତା (୧୬-୨୧) । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩),

ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (୪-୭, ୯-୧୨), ପଞ୍ଜିଃ (୮, ୧୩), ପଥ୍ୟାବୃହତୀ (୧୪-୧୫), ପ୍ରଗାଥଃ (୧୬-୨୧) ।

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୭, ୯-୨୧), ପୂର୍ବାଧ୍ୟକ୍ଷ୍ୟା ବିଶ୍ୱେଦେବାଃ, ଉତ୍ତରାଧ୍ୟକ୍ଷ୍ୟା ବରୁଣଃ (୮)

=====

ଅଭି ପ୍ର ଗୋପତିଂ ଗିରେନ୍ଦ୍ରମର୍ଚ୍ଚ ଯଥା ବିଦେ ।

ସୂକ୍ତଂ ସତ୍ୟସ୍ୟ ସପୃତିମ୍ ॥୧॥

ଆ ହରୟଃ ସସୃଜିରେଃରୁଷୀରଧି ବର୍ହିଷି ।

ୟତ୍ରାଭି ସଂନବାମହେ ॥୨॥

ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଗାବ ଆଶିରଂ ଦୁଦୁହ୍ନେ ବଜ୍ରିଣେ ମଧୁ ।

ୟସ୍ମୀମୁପହୃରେ ବିଦତ୍ ॥୩॥

ଉଦ୍ୟତ୍-ବ୍ରହ୍ମସ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁପଂ ଗୃହମିନ୍ଦ୍ରଞ୍ଚ ଗନ୍ତୁହି ।
ମଧୁଃ ପୀତ୍ୱା ସଚେବହି ତ୍ରିଃ ସପ୍ତ ସଖ୍ୟାଃ ପଦେ ॥୪॥

ଅର୍ଚତ ପ୍ରାର୍ଚତ ପ୍ରିୟମେଧାସୋ ଅର୍ଚତ ।
ଅର୍ଚନ୍ତ ପୁତ୍ରକା ଉତ ପୁରଂ ନ ଧୃଷ୍ଣୁର୍ଚତ ॥୫॥

ଅବ ସ୍ୱରାତି ଗର୍ଗରୋ ଗୋଧା ପରି ସନିଷ୍ଠଶତ୍ ।
ପିଙ୍ଗା ପରି ଚନିଷ୍ଠଦଦିନ୍ଦ୍ରାୟ ବ୍ରହ୍ମୋଦ୍ୟତମ୍ ॥୬॥

ଆ ଯୁତତନ୍ତ୍ର୍ୟନ୍ୟଃ ସୁଦୁଘା ଅନପସ୍କୁରଃ ।
ଅପସ୍କୁରଂ ଗୃଭାୟତ ସୋମମିନ୍ଦ୍ରାୟ ପାତବେ ॥୭॥

ଅପାଦିନ୍ଦ୍ରୋ ଅପାଦଗ୍ନିର୍ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଅମସ୍ତତ ।
ବରୁଣ ଇଦିହ କ୍ଷୟଞ୍ଜମାପୋ ଅଭ୍ୟାନୁଷତ ବସ୍ରଂ ସଂଶିଶ୍ୱରୀରିବ ॥୮॥

ସୁଦେବୋ ଅସି ବରୁଣ ଯସ୍ୟ ତେ ସପ୍ତ ସିନ୍ଧବଃ ।
ଅନୁକ୍ଷରନ୍ତି କାକୁଦଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ସୁଷିରାମିବ ॥୯॥

ଘ୍ନୋ ବ୍ୟର୍ତ୍ତୀରଫାଶୟମୁକ୍ତାଁ ଉପ ଦାଶୁଷେ ।
ତକ୍ନୋ ନେତା ତଦିଦ୍ୱପୁରୁପମା ଘ୍ନୋ ଅମୁତ୍ୟତ ॥୧୦॥

ଅତୀଦୁ ଶକ୍ର ଓହତ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବିଶ୍ୱା ଅତି ଦ୍ୱିଷଃ ।
ଭିନକ୍ତନୀନ ଓଦନଂ ପତ୍ୟମାନଂ ପରୋ ଗିରା ॥୧୧॥

ଅର୍ଭକୋ ନ କୁମାରକୋଽପି ତିଷ୍ଠନ୍ନବଂ ରଥମ୍ ।
ସ ପକ୍ଷନ୍ନହିଷଂ ମୃଗଂ ପିତ୍ରେ ମାତ୍ରେ ବିଭୁକ୍ରତୁମ୍ ॥୧୨॥

ଆ ତୁ ସୁଶିପୁ ଦଂପତେ ରଥଂ ତିଷ୍ଠା ହିରଣ୍ୟୟମ୍ ।
ଅଧ ଦ୍ୟୁକ୍ଷଂ ସଚେବହି ସହସ୍ରପାଦମରୁଷଂ ସ୍ୱପ୍ତିଗାମନେହସମ୍ ॥୧୩॥

ତଂ ଘେମିତ୍ବା ନମସ୍ତ୍ରିନ ଉପ ସ୍ବରାଜମାସତେ ।
ଅର୍ଥଂ ଚିଦସ୍ୟ ସୁଧିତଂ ଯୁଦେତବେ ଆବର୍ତ୍ତୟନ୍ତି ଦାବନେ ॥୧୪॥

ଅନୁ ପ୍ରତ୍ନସୌକସ୍ୟ ପ୍ରିୟମେଧାସ ଏଷାମ୍ ।
ପୂର୍ବାମନୁ ପ୍ରୟତିଂ ବୃକ୍ତବର୍ହିଷୋ ହିତପ୍ରୟସ ଆଗତ ॥୧୫॥

ଘ୍ନୋ ରାଜା ଚର୍ଷଣୀନାଂ ଯାତା ରଥେଭିରପ୍ରିଗୁଃ ।
ବିଶ୍ୱାସାଂ ତରୁତା ପୃତନାନାଂ ଜ୍ୟେଷ୍ଠୋ ଘ୍ନୋ ବୃତ୍ରହା ଗୃଣେ ॥୧୬॥

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ତଂ ଶୁମ୍ଭ ପୁରୁହନ୍ତନୁବସେ ଯସ୍ୟ ଦ୍ବିତା ବିଧର୍ତ୍ତରି ।
ହସ୍ତାୟ ବଜ୍ରଃ ପ୍ରତି ଧାୟି ଦର୍ଶତୋ ମହୋ ଦିବେ ନ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ॥୧୭॥

ନକିଷ୍ଠଂ କର୍ମଣା ନଶଦ୍ୟଶ୍ଚକାର ସଦାବୃଧମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ନ ଯୁଜ୍ଞେର୍ବିଶ୍ବଗୁର୍ତ୍ତମୃଦ୍ଭସମଧୃଷ୍ଠଂ ଧୃଷ୍ଣୋଜସମ୍ ॥୧୮॥

ଅଷାଲ୍ହମୁଗ୍ରଂ ପୃତନାସୁ ସାସହିଂ ଯସ୍ମିନ୍ନହୀରୁରୁଜ୍ରୟଃ ।
ସଂ ଧେନବୋ ଜାୟମାନେ ଅନୋନବୁର୍ଦ୍ୟାବଃ କ୍ଷାମୋ ଅନୋନବୁଃ ॥୧୯॥

ୟଦ୍ୟାବ ଇନ୍ଦ୍ର ତେ ଶତଂ ଶତଂ ଭୂମୀରୁତ ସୁଧଃ ।
ନ ତ୍ବା ବଜ୍ରିହସହସ୍ରଂ ସୂର୍ଯ୍ୟା ଅନୁ ନ ଜାତମଶ୍ଚ ରୋଦସୀ ॥୨୦॥

ଆ ପପ୍ରାଥ ମହିନା ବୃଷ୍ଟ୍ୟା ବୃଷନ୍ତିଶ୍ଚା ଶବିଷ୍ଟ ଶବସା ।
ଅସ୍ମାଁ ଅବ ମଘବନ୍-ଗୋମତି ବ୍ରଜେ ବଜ୍ରିଞ୍ଚିତ୍ରାଭିରୁତିଭିଃ ॥୨୧॥

=====

(୨୦|୯୩) ଋଷିଃ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୩), ଦେବଜାମୟଃ (୪-୮) | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୮) |

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୮)

=====

ଉତ୍ତା ମନ୍ତନ୍ତୁ ସ୍ତୋମାଃ କୃଣୁଷ୍ଠ ରାଧୋ ଅଦ୍ରିବଃ ।

ଅବ ବ୍ରହ୍ମଦ୍ଵିଷୋ ଜହି ||୧||

ପଦା ପଶୀରରାଧସୋ ନି ବାଧସ୍ତୁ ମହୀ ଅସି ।

ନହି ତ୍ବା କଶ୍ଚନ ପ୍ରତି ||୨||

ତ୍ୱମୀଶିଷେ ସୁତାନାମିନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱମସୁତାନାମ୍ ।

ତ୍ୱଂ ରାଜା ଜନାନାମ୍ ||୩||

ଇଞ୍ଜୟନ୍ତୀରପସ୍ତ୍ୟବ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଜାତମୁପାସତେ ।

ଭେଜାନାସଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ||୪||

ତ୍ୱମିନ୍ଦ୍ର ବଲ୍ଲାଦଧି ସହସ୍ରୋ ଜାତ ଓଜସଃ ।

ତ୍ୱଂ ବୃଷନ୍ୟୁଷେଦସି ||୫||

ତ୍ୱମିନ୍ଦ୍ରାସି ବୃତ୍ରହା ବ୍ୟକ୍ତରିକ୍ଷମତିରଃ ।

ଉଦ୍ୟାମସ୍ତତ୍ତା ଓଜସା ||୬||

ତ୍ୱମିନ୍ଦ୍ର ସଜୋଷସମର୍କଂ ବିଭର୍ଷି ବାହ୍ମୋଃ ।

ବଜ୍ରଂ ଶିଶାନ ଓଜସା ||୭||

ତ୍ୱମିନ୍ଦ୍ରାଭିଭୁରସି ବିଶ୍ୱା ଜାତାନୋଽଜସା ।

ସ ବିଶ୍ୱା ଭୁବ ଆଭବଃ ||୮||

=====

(୨୦|୯୪) ଋଷିଃ - କୃଷ୍ଣଃ (୧-୧୧) | ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୩, ୧୦-୧୧), ଜଗତୀ (୪-୯) |

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୧୧)

=====

ଆ ଯାଦ୍ବିନ୍ଦ୍ରଃ ସ୍ବପତିର୍ମଦାୟ ଯୋ ଧର୍ମଣା ତୁତୁଜାନସ୍ତୁବିଷ୍ଣୁନ୍ ।

ପ୍ରତୁକ୍ଷାଣୋ ଅତି ବିଶ୍ୱା ସହାଂସ୍ୟପାରେଣ ମହତା ବୃଷ୍ଟ୍ୟେନ ॥୧॥

ସୁଷ୍ଟାମା ରଥଃ ସୁୟମା ହରୀ ତେ ମିମ୍ୟକ୍ଷ ବଜ୍ରୋ ନୃପତେ ଗଭସ୍ତ୍ରୋ ।

ଶୀଘ୍ରଂ ରାଜନ୍ସୁପଥା ଯାହ୍ୟର୍ବାଙ୍ଘ୍ରଂ ବର୍ଧ୍ୟାମ ତେ ପପୁସୋ ବୃଷ୍ଟ୍ୟାନି ॥୨॥

ଏନ୍ଦ୍ରବାହୋ ନୃପତିଂ ବଜ୍ରବାହୁମୁଗ୍ରମୁଗ୍ରାସସ୍ତ୍ରବିଷାସ ଏନମ୍ ।

ପ୍ରତୁକ୍ଷସଂ ବୃଷଭଂ ସତ୍ୟଶୁଷ୍ଟମେମସ୍ତୁତ୍ରା ସଧମାଦୋ ବହନ୍ତୁ ॥୩॥

ଏବା ପତିଂ ଦ୍ରୋଣସାତଂ ସଚେତସମୂର୍ଜ ସ୍ନମଂ ଧରୁଣ ଆ ବୃଷାୟସେ ।

ଓଜଃ କୃଷ୍ଣ ସଂ ଗୃଭାୟ ତ୍ୱେ ଅପ୍ୟସୋ ଯୁଥା କେନିପାନାମିନୋ ବୃଧେ ॥୪॥

ଗମନ୍ନସ୍ତେ ବସୁନ୍ୟା ହି ଶଂସିଷଂ ସ୍ୱାଶିଷଂ ଭରମା ଯାହି ସୋମିନଃ ।

ତ୍ୱମୀଶିଷେ ସାସ୍ଥିନ୍ନା ସସ୍ତି ବର୍ହିଷ୍ୟନାଧୃଷ୍ୟା ତବ ପାତ୍ରାଣି ଧର୍ମଣା ॥୫॥

ପୃଥକ୍ପ୍ରାୟନ୍ପ୍ରଥମା ଦେବହୂତୟୋଃକୃଶ୍ମତ ଶ୍ରବସ୍ୟାନି ଦୁଷ୍ଠରା ।

ନ ଯେ ଶେକୁର୍ଯୁଈୟାଂ ନାବମାରୁହମିର୍ମୈବ ତେ ନ୍ୟବିଶନ୍ତ କେପୟଃ ॥୬॥

ଏବୈବାପାଗପରେ ସନ୍ତ ଦୃଢ୍ୟୋଃଶ୍ୱା ଯେଷାଂ ଦୁର୍ଯ୍ୟୁଗ ଆୟୁୟୁଜ୍ଜେ ।

ଇତ୍ତା ଯେ ପ୍ରାଗୁପରେ ସନ୍ତି ଦାବନେ ପୁରୁଣି ଯନ୍ତ୍ର ବୟୁନାନି ଭୋଜନା ॥୭॥

ଗିର୍ଘୀରଜ୍ରାନ୍ତେଜମାନାଁ ଅଧାରୟଢ୍ୟୋଃ କ୍ରନ୍ଦଦନ୍ତରିକ୍ଷାଣି କୋପୟତ୍ ।

ସମୀଚୀନେ ଧିଷଣେ ବି ଶ୍ଵଭାୟତି ବୃଷ୍ଣଃ ପୀତ୍ୱା ମଦ ଉକ୍ଥାନି ଶଂସତି ॥୮॥

ଇମଂ ବିଭର୍ମି ସୁକୃତଂ ତେ ଅଙ୍ଗୁଶଂ ଯେନାରୁଜାସି ମଘବଞ୍ଚିତାରୁଜଃ ।
ଅସ୍ମିନ୍ନସ୍ମୁ ତେ ସବନେ ଅସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ୍ୟଂ ସୁତ ଇଷ୍ଟୌ ମଘବନ୍-ବୋଧ୍ୟାଭଗଃ ॥୯॥

ଗୋଭିଷ୍ଟରେମାମତିଂ ଦୁରେବାଂ ଯୁବେନ ସ୍ଥୁପଂ ପୁରୁହୂତ ବିଶ୍ୱାମ୍ ।
ବୟଂ ରାଜଭିଃ ପ୍ରଥମା ଧନାନ୍ୟସ୍ଥାକେନ ବୃଜନେନା ଜୟେମ ॥୧୦॥

ବୃହସ୍ପତିର୍ନଃ ପରି ପାତୁ ପଶ୍ଚାତୁତୋଋଷ୍ଣାଦଧରାଦଘାୟୋଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରସ୍ତାଦୁତ ମଧ୍ୟତୋ ନଃ ସଖା ସଖିଭ୍ୟୋ ବରିବଃ କୃଣୋତୁ ॥୧୧॥

=====

(୨୦।୯୫) ରକ୍ଷିଃ - ଗୃହମଦଃ (୧), ସୁଦାଃ ପୈଜବନ (୨-୪) ।

ଛନ୍ଦ - ଅଷ୍ଟିଃ (୧), ଶକ୍ୱରୀ (୨-୪) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୪)

=====

ତ୍ରିକଦୁକେଷୁ ମହିଷୋ ଯୁବାଶିରଂ ତୁବିଶୁଷ୍ଣସ୍ତୃପସ୍ରୋମମପିବଦ୍ୱିଷ୍ମନା ସୁତଂ ଯଥାବଶତ୍ ।
ସ ଇଂ ମମାଦ ମହି କର୍ମ କର୍ତ୍ତବେ ମହାମୁରୁଂ ସୈନଂ ସଶ୍ଚଢେବୋ ଦେବଂ ସତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରଂ
ସତ୍ୟ ଇନ୍ଦୁଃ ॥୧॥

ପ୍ରୋ ଷ୍ଟୁଷ୍ଟୈ ପୁରୋରଥମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଶୁଷମର୍ଚତ ।
ଅଭୀକେ ତିଦୁ ଲୋକକୃତ୍ରଂଗେ ସମସ୍ତୁ ବୃତ୍ରହାସ୍ଥାକଂ ବୋଧି ତୋଦିତା ନଭନ୍ତ୍ରାମନ୍ୟକେଷାଂ
ଜ୍ୟାକା ଅଧି ଧନ୍ୱସୁ ॥୨॥

ତ୍ୱଂ ସିନ୍ଧୁରବାସ୍ତୃଜୋଽଧରାତୋ ଅହନ୍ନହିମ୍ ।
ଅଶତୁରିନ୍ଦ୍ର ଜଞ୍ଜିଷେ ବିଶ୍ୱଂ ପୁଷ୍ୟସି ବାୟଂ ତଂ ତ୍ୱା ପରି ଷ୍ଟୁଜାମହେ ନଭନ୍ତ୍ରାମନ୍ୟକେଷାଂ
ଜ୍ୟାକା ଅଧି ଧନ୍ୱସୁ ॥୩॥

ବି ଷୁ ବିଶ୍ୱା ଅରାତୟୋଽୟୋ ନଗନ୍ତ ନୋ ପିୟଃ ।
ଅସ୍ତାସି ଶତ୍ରବେ ବଧଂ ଯୋ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଜିଘାଂସତି ଯା ତେ ରାତିର୍ଦଦିର୍ବସୁ ନଭନ୍ତ୍ରାମନ୍ୟକେଷାଂ
ଜ୍ୟାକା ଅଧି ଧନ୍ୱସୁ ॥୪॥

=====

(୨୦|୯୭) ଋଷିଃ - ପୁରଣଃ (୧-୧୦), ରକ୍ଷୋହାଃ (୧୧-୧୨), ବ୍ରହ୍ମା (୧୩-୨୩), ପ୍ରଚେତାଃ (୨୪)
 | ଜ୍ଞାନ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୮), ଶକ୍ତୀଗର୍ଭା ଜଗତୀ (୯), ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (୧୦-୧୮, ୨୪), କକୁଭ୍ଜତ୍ୟନୁଷ୍ଟୁପ୍
 (୧୯), ଚତୁଷ୍ପଦା ଭୁରିକ୍ ଭଷ୍ଟିକ୍ (୨୦), ଉପରିଷ୍ଟାଦ୍ ବିରାଟ୍ ବୃହତୀ (୨୧), ଭଷ୍ଟିକ୍ଗର୍ଭା ନିତୃତ୍
 ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (୨୨), ପଥ୍ୟାପଞ୍ଚିଃ (୨୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୫), ଯଜ୍ଞନାଶନମ୍ (୬-୯), ଆୟୁଃ
 (୧୦), ଗର୍ଭସଂସ୍ରାବେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତମ୍ (୧୧-୧୨), ଯଜ୍ଞବିବର୍ହଣମ୍ (୧୩-୨୩), ଦୁଃସ୍ବପ୍ନନାଶନମ୍ (୨୪)

=====

ତୀବ୍ରସ୍ୟାଭିବୟସୋ ଅସ୍ୟ ପାହି ସର୍ବରଥା ବି ହରୀ ଇହ ମୁଞ୍ଚି ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ମା ତ୍ବା ଯଜମାନାସୋ ଅନ୍ୟେ ନି ରୀରମନ୍ତ୍ରତ୍ୟମିମେ ସୁତାସଃ ॥୧॥

ତୁଭ୍ୟଂ ସୁତାସ୍ତୁଭ୍ୟମ୍ ସୋତ୍ତାସସ୍ତ୍ବାଂ ଗିରଃ ଶ୍ବାତ୍ର୍ୟା ଆ ହୃୟନ୍ତି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରେଦମଦ୍ୟ ସବନଂ ଜୁଷାଣୋ ବିଶ୍ବସ୍ୟ ବିଦ୍ଧାଂ ଇହ ପାହି ସୋମମ୍ ॥୨॥

ୟ ଉଶତା ମନସା ସୋମମସ୍ତ୍ବୈ ସର୍ବହୃଦା ଦେବକାମଃ ସୁନୋତି ।
 ନ ଗା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତସ୍ୟ ପରା ଦଦାତି ପ୍ରଶସ୍ତମିକାରୁମସ୍ତ୍ବୈ କୃଣୋତି ॥୩॥

ଅନୁସ୍ବଷ୍ଟୋ ଭବତ୍ୟେଷୋ ଅସ୍ୟ ଯୋ ଅସ୍ତ୍ବୈ ରେବାନ୍ ସୁନୋତି ସୋମମ୍ ।
 ନିରରତ୍ନୌ ମଘବା ତଂ ଦଧାତି ବ୍ରହ୍ମଦ୍ବିଷୋ ହୃତ୍ୟନାନୁଦିଷ୍ଠଃ ॥୪॥

ଅଶ୍ବାୟନ୍ତୋ ଗବ୍ୟନ୍ତୋ ବାଜୟନ୍ତୋ ହବାମହେ ତ୍ବୋପଗନ୍ତବା ଭ ।
 ଆଭୁଷନ୍ତସ୍ତେ ସୁମତୌ ନବାୟାଂ ବୟମିନ୍ଦ୍ର ତ୍ବା ଶୁନଂ ଦୁବେମ ॥୫॥

ମୁଞ୍ଚାମି ତ୍ବା ହବିଷା ଜୀବନାୟ କମଜ୍ଞାତୟସ୍ତ୍ବାଦୁତ ରାଜୟସ୍ତ୍ବାତ୍ ।
 ଗ୍ରାହିର୍ଜଗ୍ରାହ ଯଦ୍ୟେତଦେନଂ ତସ୍ୟା ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ପ୍ର ମୁମୁକ୍ତମେନମ୍ ॥୬॥

ୟଦି କ୍ଷିତାୟୁର୍ଯଦି ବା ପରେତୋ ଯଦି ମୃତ୍ୟୋରନ୍ତିକଂ ନୀତ ଏବ ।
 ତମା ହରାମି ନିତୃତେରୁପସ୍ଥାଦସ୍ତ୍ବାର୍ଶମେନଂ ଶତଶାରଦାୟ ॥୭॥

ସହସ୍ରାକ୍ଷେଶ ଶତବୀର୍ଯ୍ୟେଶ ଶତାୟୁଷା ହବିଷାହାର୍ଷମେନମ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଯୁଧୈନଂ ଶରଦୋ ନୟାତ୍ୟତି ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଦୁରିତସ୍ୟ ପାରମ୍ ॥୮॥

ଶତଂ ଜୀବ ଶରଦୋ ବର୍ଧମାନଃ ଶତଂ ହେମନ୍ତାଞ୍ଜିତମ୍ ବସନ୍ତାନ୍ ।
ଶତଂ ତ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅଗ୍ନିଃ ସବିତା ବୃହସ୍ପତିଃ ଶତାୟୁଷା ହବିଷାହାର୍ଷମେନମ୍ ॥୯॥

ଆହାର୍ଷମବିଦଂ ତ୍ୱା ପୁନରାଗାଃ ପୁନର୍ଷ୍ଟବଃ ।
ସର୍ବାଙ୍ଗ ସର୍ବଂ ତେ ଚକ୍ଷୁଃ ସର୍ବମାୟୁଷ୍ଟ ତେବିଦମ୍ ॥୧୦॥

ବ୍ରହ୍ମଣାଗ୍ନିଃ ସଂବିଦାନୋ ରକ୍ଷୋହା ବାଧତାମିତଃ ।
ଅମୀବା ଯୁସ୍ତେ ଗର୍ଭଂ ଦୁର୍ଭୀମା ଘୋନିମାଶୟେ ॥୧୧॥

ୟସ୍ତେ ଗର୍ଭମମୀବା ଦୁର୍ଭୀମା ଘୋନିମାଶୟେ ।
ଅଗ୍ନିଷ୍ଟଂ ବ୍ରହ୍ମଣା ସହ ନିଷ୍ପବ୍ୟାଦମନୀନଶତ୍ ॥୧୨॥

ୟସ୍ତେ ହକ୍ତି ପତୟନ୍ତଂ ନିଷତ୍-ସ୍ତୁଂ ଯଃ ସରୀସୃପମ୍ ।
ଜାତଂ ଯସ୍ତେ ଜିଘାଂସତି ତମିତୋ ନାଶୟାମସି ॥୧୩॥

ୟସ୍ତ ଉରୁ ବିହରତ୍ୟନ୍ତରା ଦମ୍ପତୀ ଶୟେ ।
ଘୋନିଂ ଘୋ ଅନ୍ତରାରେଲ୍ଲହି ତମିତୋ ନାଶୟାମସି ॥୧୪॥

ୟସ୍ତା ଭ୍ରାତା ପତିର୍ଭୂତ୍ୱା ଜାରୋ ଭୂତ୍ୱା ନିପଦ୍ୟତେ ।
ପ୍ରଜାଂ ଯସ୍ତେ ଜିଘାଂସତି ତମିତୋ ନାଶୟାମସି ॥୧୫॥

ୟସ୍ତା ସ୍ୱପ୍ନେନ ତମସା ମୋହୟିତ୍ୱା ନିପଦ୍ୟତେ ।
ପ୍ରଜାଂ ଯସ୍ତେ ଜିଘାଂସତି ତମିତୋ ନାଶୟାମସି ॥୧୬॥

ଅକ୍ଷୀଭ୍ୟାଂ ତେ ନାସିକାଭ୍ୟାଂ କର୍ଣ୍ଣାଭ୍ୟାଂ ଛୁବୁକାଦପି ।
ୟସ୍ତଂ ଶୀର୍ଷଣ୍ୟଂ ମସ୍ତିଷ୍କାଞ୍ଜିହ୍ୱାୟା ବି ବୃହାମି ତେ ॥୧୭॥

ଗ୍ରୀବାଭ୍ୟସ୍ତ ଉଷ୍ଣିହାତ୍ୟଃ କୀକସାଭ୍ୟୋ ଅନୁକ୍ୟାତ୍ ।
ୟସ୍ମିନ୍ ଦୋଷଣ୍ୟମଂସାଭ୍ୟାଂ ବାହୁଭ୍ୟାଂ ବି ବୃହାମି ତେ ॥୧୮॥

ହୃଦୟାଞ୍ଚେ ପରି କ୍ଳୋମ୍ନୋ ହଲୀଷ୍ଠାପାର୍ଶ୍ଵାଭ୍ୟାମ୍ ।
ୟସ୍ମିନ୍ ମତସ୍ନାଭ୍ୟାଂ ପ୍ଲାହ୍ନୋ ଯକ୍ମସ୍ତେ ବି ବୃହାମସି ॥୧୯॥

ଆନ୍ତେଭ୍ୟସ୍ତେ ଗୁଦାଭ୍ୟୋ ବନିଷ୍ଠୋରୁଦରାଦଧି ।
ୟସ୍ମିନ୍ କୁକ୍ଷିଭ୍ୟାଂ ପ୍ଲାଶେନାଭ୍ୟା ବି ବୃହାମି ତେ ॥୨୦॥

ଉରୁଭ୍ୟାଂ ତେ ଅଷ୍ଠୀବଦ୍-ଭ୍ୟାଂ ପାର୍ଶ୍ଵିଭ୍ୟାଂ ପ୍ରପଦାଭ୍ୟାମ୍ ।
ୟସ୍ମିନ୍ ଭସଦ୍ୟାଂ ଶ୍ରୋଣିଭ୍ୟାଂ ଭାସଦଂ ଭାଂସସୋ ବି ବୃହାମି ତେ ॥୨୧॥

ଅସ୍ଥିଭ୍ୟସ୍ତେ ମଞ୍ଜୁଭ୍ୟଃ ସ୍ନାବଭ୍ୟୋ ଧମନିଭ୍ୟଃ ।
ୟସ୍ମିନ୍ ପାଣିଭ୍ୟାମଞ୍ଜୁଲିଭ୍ୟୋ ନଶେଭ୍ୟୋ ବି ବୃହାମି ତେ ॥୨୨॥

ଅଙ୍ଗେଅଙ୍ଗେ ଲୋମ୍ବିଲୋମ୍ବି ଯସ୍ତେ ପର୍ବଣିପର୍ବଣି ।
ୟସ୍ମିନ୍ ତ୍ପୁଟସ୍ୟାଂ ତେ ବୟଂ କଣ୍ୟପସ୍ୟ ବୀବର୍ହେଣ ବିଷ୍ଠଞ୍ଜଂ ବି ବୃହାମସି ॥୨୩॥

ଅପେହି ମନସସ୍ତତଃପ କାମ ପରଶ୍ଚର ।
ପରୋ ନିରୂତ୍ୟା ଆ ତସ୍ମୃ ବହୁଧା ଜୀବତୋ ମନଃ ॥୨୪॥

॥ ଇତି ଅଷ୍ଟମୋଽନୁବାକଃ ॥

=====

(୨୦।୯୭) ଋଷିଃ - କଲିଃ । ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଧଃ (୧-୨), ବୃହତୀ (୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ବୟମେନମିଦା ହ୍ୟୋପୀପେମେହ ବଞ୍ଚିଶମ୍ ।
ତସ୍ମା ଉ ଅଦ୍ୟ ସମନା ସୁତଂ ଭରା ନୁନଂ ଭୂଷତ ଶୁଭେ ॥୧॥

ବୃକକ୍ଷିଦସ୍ୟ ବାରଣ ଉରାମଧିରା ବୟନେଷୁ ଭୂଷତି ।
ସେମଂ ନଃ ସ୍ତୋମଂ ଭୁଭୁକ୍ଷାଣ ଆ ଗହୀନ୍ନ ପ୍ର ଚିତ୍ରୟା ଧିୟା ॥୨॥

କଦୁ ନୃସ୍ୟାକୃତମିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟାସ୍ତି ପୌଂସ୍ୟମ୍ ।
କେନୋ ନୁ କଂ ଶ୍ରୋମତେନ ନ ଶୁଶ୍ରୁବେ ଜନୁଷଃ ପରି ବୃତ୍ରହା ॥୩॥

=====

(୨୦।୯୮) ଋଷିଃ - ଶଂୟୁଃ । ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଧଃ (୧-୨) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ତ୍ୱାମିଦି ହବାମହେ ସାତା ବାଜସ୍ୟ କାରବଃ ।
ତ୍ୱାଂ ବୃତ୍ରେଷ୍ଟିନ୍ନ ସପ୍ତତିଂ ନରସ୍ତ୍ୱାଂ କାଷ୍ଠାସ୍ତର୍ବତଃ ॥୧॥

ସ ତ୍ୱଂ ନକ୍ଷିତ୍ର ବଜ୍ରହସ୍ତ ଧୃଷ୍ଣୟା ମହ ସ୍ରବାନୋ ଅଦ୍ରିବଃ ।
ଗାମଶ୍ଚଂ ରଥ୍ୟମିନ୍ନ ସଂ କିର ସତ୍ରା ବାଜଂ ନ ଜିଗ୍ମ୍ୟଷେ ॥୨॥

=====

(୨୦।୯୯) ଋଷିଃ - ମେଧ୍ୟାତିଥିଃ । ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଧଃ (୧-୨) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ଅଭି ତ୍ୱା ପୂର୍ବପୀତୟ ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ତୋମେଭିରାୟବଃ ।
ସମୀଚୀନାସ ଋଭବଃ ସମସ୍ତରନ୍ନୁଦ୍ରା ଗୃଣନ୍ତ ପୂର୍ବ୍ୟମ୍ ॥୧॥

ଅସ୍ତ୍ୟେଦିନ୍ଦ୍ରୋ ବାବୃଧେ ବୃଷ୍ଣ୍ୟଂ ଶବୋ ମଦେ ସୁତସ୍ୟ ବିଷ୍ଟବି ।
ଅଦ୍ୟା ତମସ୍ୟ ମହିମାନମାୟବୋଽନୁ ଷୁବନ୍ତି ପୂର୍ବଥା ॥୨॥

=====

(୨୦|୧୦୦) ଋଷିଃ - ନୃମେଧଃ | ଛନ୍ଦ - ଉଷ୍ଟିକ୍ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ଅଧା ହୀମ୍ନ ଗିର୍ବଣ ଉପ ତ୍ୱା କାମାନୁହଃ ସସୃଜ୍ଜହେ |
ଉଦେବ ଯନ୍ତ୍ର ଉଦଭିଃ ||୧||

ବାର୍ଣ୍ଣ ତ୍ୱା ଯୁବ୍ୟାଭିର୍ବଧ୍ନି ଶୂର ବ୍ରହ୍ମାଣି |
ବାବୃଧ୍ନାଂସଂ ଚିଦଦ୍ରିବୋ ଦିବେଦିବେ ||୨||

ଯୁଞ୍ଜିତ୍ୱ ହରୀ ଇଷିରସ୍ୟ ଗାଧୟୋରୌ ରଥ ଉରୁୟୁଗେ |
ଇନ୍ଦ୍ରବାହା ବଚୋୟୁଜା ||୩||

=====

(୨୦|୧୦୧) ଋଷିଃ - ମେଧ୍ୟାତିଥିଃ | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ (୧-୩)

=====

ଅଗ୍ନିଂ ଦୂତଂ ବୃଣୀମହେ ହୋତାରଂ ବିଶ୍ୱବେଦସମ୍ |
ଅସ୍ୟ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ସୁକ୍ରତୁମ୍ ||୧||

ଅଗ୍ନିମଗ୍ନିଂ ହବୀମଭିଃ ସଦା ହବନ୍ତ ବିଶ୍ୱତିମ୍ |
ହବ୍ୟବାହଂ ପୁରୁପ୍ରିୟମ୍ ||୨||

ଅଗ୍ନେ ଦେବାଁ ଇହା ବହ ଜଞ୍ଜାନୋ ବୃକ୍ତବର୍ହିଷେ |
ଅସି ହୋତା ନ ଇତ୍ୟଃ ||୩||

=====

(୨୦|୧୦୨) ଋଷିଃ - ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଃ | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ (୧-୩)

=====

ଇଲେନେୟା ନମସ୍ୟସ୍ତିରସ୍ତମାଂସି ଦର୍ଶତଃ |

ସମଗ୍ନିରିଧ୍ୟାତେ ବୃଷା ||୧||

ବୃଷୋ ଅଗ୍ନିଃ ସମିଧ୍ୟାତେଃଶ୍ୱୋ ନ ଦେବବାହନଃ |

ତଂ ହବିଷ୍ମନ୍ତଃ ଇଳତେ ||୨||

ବୃଷଣଂ ତ୍ୱା ବୟଂ ବୃଷନ୍ବୃଷଣଃ ସମିଧୀମହି |

ଅଗ୍ନେ ଦୀଦ୍ୟତଂ ବୃହତ୍ ||୩||

=====

(୨୦|୧୦୩) ଋଷିଃ - ସୁଦୀତିପୁରମୀଜୌ (୧), ଭର୍ଗଃ (୨-୩) | ଛନ୍ଦ - ବୃହତୀ (୧),
ପ୍ରଗାଧଃ (୨-୩) | ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ (୧-୩)

=====

ଅଗ୍ନିମୀଳିଷ୍ଟାବସେ ଗାଧାଭିଃ ଶୀରଶୋତିଷମ୍ |

ଅଗ୍ନିଂ ରାୟେ ପୁରୁମୀଲ୍ହ ଶୁତଂ ନରୋଃଗ୍ନିଂ ସୁଦୀତୟେ ଛର୍ଦ୍ଧିଃ ||୧||

ଅଗ୍ନ ଆ ଯାହ୍ୟଗ୍ନିଭିର୍ହୋତାରଂ ତ୍ୱା ବୃଣୀମହେ |

ଆ ତ୍ୱାମନକ୍ଷୁ ପ୍ରୟତା ହବିଷ୍ମତୀ ଯଜିଷ୍ଠଂ ବର୍ହିରାସଦେ ||୨||

ଅଛା ହି ତ୍ୱା ସହସଃ ସୁନୋ ଅଙ୍ଗିରଃ ସୁତଶ୍ଚରନ୍ତ୍ୟଧ୍ୱରେ |

ଭର୍ଜୋ ନପାତଂ ଘୃତକେଶମୀମହେଃଗ୍ନିଂ ଯଜ୍ଞେଷୁ ପୂର୍ବ୍ୟମ୍ ||୩||

=====

(୨୦|୧୦୪) ଋଷିଃ - ମେଧ୍ୟାତିଥିଃ (୧-୨), ନୃମେଧଃ (୩-୪) | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୪) |
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୪)

=====

ଇମା ଉ ତ୍ୱା ପୁରୁବସୋ ଗିରୋ ବର୍ଧନ୍ତୁ ଯା ମମ ।
ପାବକବର୍ଣ୍ଣାଃ ଶୁଚୟୋ ବିପଶ୍ଚିତୋଽତି ସ୍ରୋମୈରନୁଷତ ॥୧॥

ଅୟଂ ସହସ୍ରମୃଷିଭିଃ ସହସ୍ୱତଃ ସମୁଦ୍ର ଇବ ପପ୍ରଥେ ।
ସତ୍ୟଃ ସୋ ଅସ୍ୟ ମହିମା ଗୃଣେ ଶବୋ ଯୁଜ୍ଞେଷୁ ବିପ୍ରରାଜ୍ୟେ ॥୨॥

ଆ ନୋ ବିଶ୍ୱାସୁ ହବ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସମସ୍ତୁ ଭୁଷତୁ ।
ଉପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ସବନାନି ବୃତ୍ରହା ପରମଜ୍ୟା ଋତୀଷମଃ ॥୩॥

ତ୍ୱଂ ଦାତା ପ୍ରଥମୋ ରାଘସାମସ୍ୟସି ସତ୍ୟ ଇଶାନକୃତ୍ ।
ତୁବିଦ୍ୟାମ୍ନସ୍ୟ ଯୁଜ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ପୁତ୍ରସ୍ୟ ଶବସୋ ମହଃ ॥୪॥

=====

(୨୦|୧୦୫) ଋଷିଃ - ନୃମେଧଃ (୧-୩), ପୁରୁହନ୍ତାଃ (୪-୫) | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୨, ୪-୫),
ବୃହତୀ (୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୫)

=====

ତ୍ୱମିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତୁର୍ତ୍ତସ୍ତୁତି ବିଶ୍ୱା ଅସି ସ୍ୱଧଃ ।
ଅଶସ୍ତିହା ଜନିତା ବିଶ୍ୱତୁରସି ତ୍ୱଂ ତୁର୍ଯ୍ୟ ତରୁଷ୍ୟତଃ ॥୧॥

ଅନୁ ତେ ଶୁଷ୍ଟଂ ତୁରୟନ୍ତମୀୟତୁଃ ଷୋଣୀ ଶିଶୁଂ ନ ମାତରା ।
ବିଶ୍ୱାସ୍ତେ ସ୍ୱଧଃ ଶ୍ମଧୟନ୍ତ ମନ୍ୟବେ ବୃତ୍ରଂ ଯଦିନ୍ଦ୍ର ତୁର୍ବସି ॥୨॥

ଇତ ଉତୀ ବୋ ଅଜରଂ ପ୍ରହେତାରମପ୍ରହିତମ୍ ।
ଆଶୁଂ ଜେତାରଂ ହେତାରଂ ରଥୀତମମତୁର୍ତ୍ତଂ ତୁଗ୍ର୍ୟାବୃଧମ୍ ॥୩॥

ଯୋ ରାଜା ଚର୍ଷଣୀନାଂ ଯୁତା ରଥେଭିରପ୍ତିରୁଃ ।
ବିଶ୍ୱାସାଂ ତରୁତା ପୃତନାନାଂ ଜ୍ୟେଷ୍ଠୋ ଯୋ ବୃତ୍ରହା ଗୃଣେ ॥୪॥
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ତଂ ଶୁନ୍ତୁ ପୁରୁହନ୍ତନୁବସେ ଯୁସ୍ୟା ଦ୍ୱିତା ବିଧର୍ତ୍ତରି ।
ହସ୍ତାୟ ବଜ୍ରଃ ପ୍ରତି ଧାୟି ଦର୍ଶତୋ ମହୋ ଦିବେ ନ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ॥୫॥

=====

(୨୦|୧୦୭) ଋଷିଃ - ଗୋଷ୍ଠାକ୍ତ୍ୟଶ୍ୱସୁକ୍ତିନୌ । ଛନ୍ଦ - ଭଷ୍ମିକ୍ (୧-୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ତବ ତ୍ୟଦିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବୃହତ୍ତବ ଶୁଷ୍ମମୁତ କ୍ରତୁମ୍ ।
ବଜ୍ରଂ ଶିଶାତି ପିଷଣା ବରେଣ୍ୟମ୍ ॥୧॥
ତବ ଦୈର୍ଘ୍ୟିନ୍ଦ୍ର ପୌଂସ୍ୟଂ ପୃଥିବୀ ବଧତି ଶ୍ରବଃ ।
ତ୍ୱାମାପଃ ପର୍ବତାସଂ ହିନ୍ଦ୍ରିରେ ॥୨॥
ତ୍ୱାଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ବୃହନ୍-କ୍ଷୟୋ ମିତ୍ରୋ ଗୃଣାତି ବରୁଣଃ ।
ତ୍ୱାଂ ଶର୍ପୋ ମଦତ୍ୟନ୍ତୁ ମାରୁତମ୍ ॥୩॥

=====

(୨୦|୧୦୭) ଋଷିଃ - ବସୁଃ (୧-୩), ବୃହଦ୍ଭିରୋଽଧର୍ବା (୪-୧୨), ବ୍ରହ୍ମା (୧୩-୧୪), କୁସୁଃ (୧୫) ।
ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩), ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୪-୧୧, ୧୪-୧୫), ଭୃଗିକ୍ପରାତିଜାଗତା ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧୨),
ଆର୍ଷୀ ପଞ୍ଚିଃ (୧୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩), ବରୁଣଃ (୪-୧୨), ସୂର୍ଯ୍ୟଃ (୧୩-୧୫)

=====

ସମସ୍ୟା ମନ୍ୟବେ ବିଶୋ ବିଶ୍ୱା ନମନ୍ତ କୁଷ୍ଠୟଃ ।
ସମୁଦ୍ରାୟେବ ସିନ୍ଧବଃ ॥୧॥

ଓଜସ୍ବଦସ୍ୟା ତିଦ୍ବିଷ ଉତ୍ତେ ଯୁସ୍ତମବର୍ତ୍ତୟତ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚର୍ମେବ ରୋଦସୀ ॥୨॥

ବି ଚିଦ୍ବ୍ରତସ୍ୟ ଦୋଧତୋ ବଜ୍ରେଣ ଶତପର୍ବଣା ।
ଶିରୋ ବିଭେଦ ବୃଷ୍ଟିନା ॥୩॥

ତଦିଦାସ ଭୁବନେଷୁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଂ ଯତୋ ଜଞ୍ଜି ଉଗ୍ରସ୍ତେଷନ୍ତମ୍ଣଃ ।
ସଦ୍ୟୋ ଜଞ୍ଜାନୋ ନି ରିଶାତି ଶତ୍ରୁନନ୍ତୁ ଯଦେନଂ ମଦନ୍ତି ବିଶ୍ବ ଉମାଃ ॥୪॥

ବାବୃଧାନଃ ଶବସା ଭୂର୍ଯ୍ୟୋଜାଃ ଶତ୍ରୁର୍ଦାସାୟ ଭିୟସଂ ଦଧାତି ।
ଅବ୍ୟନଜ ବ୍ୟନଜ ସସ୍ମି ସଂ ତେ ନବନ୍ତ ପ୍ରଭୃତା ମଦେଷୁ ॥୫॥

ତ୍ବେ କ୍ରତୁମପି ପୃଞ୍ଚନ୍ତି ଭୂରି ଦ୍ବିର୍ଯ୍ୟଦେତେ ତ୍ରିର୍ଭବନ୍ତ୍ୟମାଃ ।
ସ୍ବାଦୋଃ ସ୍ବାଦୀୟଃ ସ୍ବାଦୁନା ସୃଜା ସମଦଃ ସୁ ମଧୁ ମଧୁନାଭି ଯୋଧୀଃ ॥୬॥

ୟଦି ଚିନ୍ତୁ ତ୍ବା ଧନା ଜୟନ୍ତଂ ରଣେରଣେ ଅନୁମଦନ୍ତି ବିପ୍ରାଃ ।
ଓଜୀୟଃ ଶୁଷ୍ଟିହସ୍ତିରମା ତନ୍ନୁଷ୍ଠ ମା ତ୍ବା ଦଭନ୍ତୁରେବାସଃ କଶୋକାଃ ॥୭॥

ତ୍ବୟା ବୟଂ ଶାଶବୁହେ ରଣେଷୁ ପ୍ରପଶ୍ୟନ୍ତୋ ଯୁଧେନ୍ୟାନି ଭୂରି ।
ଚୋଦୟାମି ତ ଆୟୁଧା ବଚୋଭିଃ ସଂ ତେ ଶିଶାମି ବ୍ରହ୍ମଣା ବୟାଂସି ॥୮॥

ନି ତଦଧିଷ୍ଠେଃବରେ ପରେ ତ ଯୁସ୍ମିନ୍ନାବିଧାବସା ଦୁରୋଣେ ।
ଆ ସ୍ଥାପୟତ ମାତରଂ ଜିଗତୁମତ ଇନ୍ଦ୍ରତ କର୍ବରାଣି ଭୂରି ॥୯॥

ସୁଷ୍ଠ ବର୍ଷ୍ମନ୍ ପୁରୁବର୍ତ୍ତାନଂ ସମୃଦ୍ଧାଶମିନତମମାପ୍ରମାପ୍ରଧାନାନ୍ ।
ଆ ଦର୍ଶତି ଶବସା ଭୂର୍ଯ୍ୟୋଜାଃ ପ୍ର ସକ୍ଷତି ପ୍ରତିମାନଂ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ॥୧୦॥

ଇମା ବ୍ରହ୍ମ ବୃହଦିବଃ କୃଣବଦିନ୍ଦ୍ରାୟ ଶୁଷମଗ୍ନିୟଃ ସ୍ବର୍ଷାଃ ।
ମହୋ ଗୋବ୍ରସ୍ୟ କ୍ଷୟତି ସ୍ବରାଜା ଦୁରଶ୍ବିଦ୍ବିଶ୍ବମର୍ଣ୍ଣବଉପସ୍ତାନ୍ ॥୧୧॥

ଏବା ମହାନ-ବୃହଦିବୋ ଅଥର୍ବାବୋତସ୍ତାଂ ତନ୍ମମିନ୍ଦ୍ରମେବ ।
ସ୍ୱସାରୌ ମାତରିଭୃରୀ ଅରିପ୍ରେ ହିନ୍ଦୁକ୍ତି ଚୈନେଶବସା ବର୍ଧୟକ୍ତି ଚ ॥୧୭॥

ଚିତ୍ରଂ ଦେବାନାଂ କେତୁରନୀକଂ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମାନପ୍ରଦିଶଃ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦ୍ୟନ୍ ।
ଦିବାକରୋଽତି ଦ୍ୟୁମ୍ନୈସ୍ତମାଂସି ବିଶ୍ୱାତାରୀଭୂରିତାନି ଶୁକ୍ରଃ ॥୧୮॥

ଚିତ୍ରଂ ଦେବାନାମୁଦଗାଦନୀକଂ ଚକ୍ଷୁର୍ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟାଗ୍ନେଃ ।
ଆପ୍ରାଜ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆତ୍ମା ଜଗତସ୍ତସ୍ମୁଷଣ୍ଠ ॥୧୯॥

ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଦେବୀମୁଷସଂ ରୋଚମାନାଂ ମର୍ଯ୍ୟୋ ନ ଯୋଷାମଭ୍ୟୋତି ପଶ୍ଚାତ୍ ।
ୟତ୍ରା ନରୋ ଦେବୟନ୍ତୋ ଯୁଗାନି ବିତନ୍ତତେ ପ୍ରତି ଭଦ୍ରାୟ ଭଦ୍ରମ୍ ॥୨୦॥

=====

(୨୦|୧୦୮) ଋଷିଃ - ନୃମେଧଃ । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧), କକୁପ୍ ଉଷ୍ଟିକ୍ (୨), ପୁର ଉଷ୍ଟିକ୍ (୩) ।
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ତ୍ୱଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରା ଭର୍ତ୍ତ ଓଜୋ ନୃମ୍ଣଂ ଶତକ୍ରତୋ ବିଚର୍ଷଣେ ।
ଆ ବୀରଂ ପୃତନାଷହମ୍ ॥୧॥

ତ୍ୱଂ ହି ନଃ ପିତା ବସୋ ତ୍ୱଂ ମାତା ଶତକ୍ରତୋ ବଭୂବିଥ ।
ଅଧା ତେ ସୁମ୍ନମୀମହେ ॥୨॥

ତ୍ୱାଂ ଶୁଷ୍ମିନ୍ପୁରୁହୂତ ବାଜୟନ୍ତମୁପ ବ୍ରୁବେ ଶତକ୍ରତୋ ।
ସ ନୋ ରାସ୍ତ୍ୱ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୩॥

=====

(୨୦|୧୦୯) ଋଷିଃ - ଗୋତମଃ | ଛନ୍ଦ - ପଥ୍ୟାପଞ୍ଜିଃ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ସ୍ବାଦୋରିତ୍ୱା ବିଷୁବତୋ ମଧୁଃ ପିବନ୍ତି ଗୌର୍ଯ୍ୟଃ ।
ୟା ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ସୟାବରୀର୍ବୃଷ୍ଣା ମଦନ୍ତି ଶୋଭସେ ବସ୍ତୀରନ୍ନୁ ସ୍ୱରାଜ୍ୟମ୍ ॥୧॥

ତା ଅସ୍ୟ ପୃଣନାୟୁବଃ ସୋମଂ ଶ୍ରୀଶନ୍ତି ପୃଶ୍ନୟଃ ।
ପ୍ରିୟା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଧେନବୋ ବଜ୍ରଂ ହିନ୍ଦୁନ୍ତି ସାୟକଂ ବସ୍ତୀରନ୍ନୁ ସ୍ୱରାଜ୍ୟମ୍ ॥୨॥

ତା ଅସ୍ୟ ନମସା ସହଃ ସପୟନ୍ତି ପ୍ରଚେତସଃ ।
ବ୍ରତାନ୍ୟସ୍ୟ ସଶ୍ଚିରେ ପୁରୁଣି ପୂର୍ବଚିତ୍ତୟେ ବସ୍ତୀରନ୍ନୁ ସ୍ୱରାଜ୍ୟମ୍ ॥୩॥

=====

(୨୦|୧୧୦) ଋଷିଃ - ଶୁତକ୍ଷଣଃ ସୁକ୍ଷଣଃ ବା | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ମଦୁନେ ସୁତଂ ପରି ଷ୍ଠୋଭନ୍ତୁ ନୋ ଗିରଃ ।
ଅର୍କମର୍ଚନ୍ତୁ କାରବଃ ॥୧॥

ୟସ୍ମିନ୍ନିଶ୍ୱା ଅଧି ଶ୍ରିୟୋ ରଶନ୍ତି ସପ୍ତ ସଂସଦଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସୁତେ ହବାମହେ ॥୨॥

ତ୍ରିକପୁକେଷୁ ଚେତନଂ ଦେବାସୋ ଯଜ୍ଞମଦ୍ରୁତ ।
ତମିଦୃର୍ଧନ୍ତୁ ନୋ ଗିରଃ ॥୩॥

=====

(୨୦|୧୧୧) ଋଷିଃ - ପର୍ବତଃ | ଛନ୍ଦ - ଭୃଷ୍ଟିକ୍ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ୟସ୍ମାମନିନ୍ଦ୍ର ବିଷ୍ଣୁବି ଯଦ୍ବା ଘ ତ୍ରିତ ଆପ୍ତେ ।

ୟଦ୍ବା ମରୁତୁ ମନ୍ଦସେ ସମିନ୍ଦୁଭିଃ ||୧||

ୟଦ୍ବା ଶକ୍ର ପରାବତି ସମୁଦ୍ରେ ଅଧି ମନ୍ଦସେ ।

ଅସ୍ତ୍ରାକମିସ୍ତୁତେ ରଣା ସମିନ୍ଦୁଭିଃ ||୨||

ୟଦ୍ବାସି ସୁନ୍ଦତୋ ବୃଧୋ ଯଜମାନସ୍ୟ ସପ୍ତତେ ।

ଭକ୍-ଥେ ବା ଯସ୍ୟ ରଣ୍ୟସି ସମିନ୍ଦୁଭିଃ ||୩||

=====

(୨୦|୧୧୨) ଋଷିଃ - ସୁକ୍ଷ୍ମଃ | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ୟଦଦ୍ୟ କଳ ବୃତ୍ରହନ୍ତୁଦଗା ଅଭି ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ସର୍ବଂ ତଦିନ୍ଦ୍ର ତେ ବଶେ ||୧||

ୟଦ୍ବା ପ୍ରବୃଜ୍ଞ ସପ୍ତତେ ନ ମରା ଇତି ମନ୍ୟସେ ।

ଭତୋ ତସ୍ତତ୍ୟମିଭବ ||୨||

ୟେ ସୋମାସଃ ପରାବତି ଯେ ଅର୍ବାବତି ସୁନ୍ଦିରେ ।

ସର୍ବାଂସ୍ତ୍ରା ଇନ୍ଦ୍ର ଗଚ୍ଛସି ||୩||

=====

(୨୦|୧୧୩) ଋଷିଃ - ଭର୍ଗଃ | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଧଃ (୧-୨) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ଉଭୟଂ ଶୃଣବଜ୍ଜ ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅର୍ବାଗିଦଂ ବଚଃ |
ସତ୍ରାଚ୍ୟା ମଘବା ସୋମପୀତୟେ ପିୟା ଶବିଷ୍ଠ ଆ ଗମତ୍ ||୧||

ତଂ ହି ସୁରାଜଂ ବୃଷଭଂ ତମୋଜସ୍ରେ ପିଷଣେ ନିଷ୍ଠତକ୍ଷତୁଃ |
ଉତୋପମାନାଂ ପ୍ରଥମୋ ନି ଷୀଦସି ସୋମକାମଂ ହି ତେ ମନଃ ||୨||

=====

(୨୦|୧୧୪) ଋଷିଃ - ସୌଭରିଃ | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୨) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ଅଭ୍ରାତୃବ୍ୟୋ ଅନା ତ୍ୱମନାପିରିନ୍ଦ୍ର ଜନ୍ମଷା ସନାଦସି |
ୟଧେଦାପିତୃମିଚ୍ଛସେ ||୧||

ନକୀ ରେବନ୍ତଂ ସଖ୍ୟାୟ ବିନ୍ଦସେ ପୀୟୁକ୍ତି ତେ ସୁରାଶ୍ଵଃ |
ୟଦା କୃଣୋଷି ନଦନ୍ନଂ ସମୁହସ୍ୟାଦିପିତେବ ହୃୟସେ ||୨||

=====

(୨୦|୧୧୫) ଋଷିଃ - ବସିଃ | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ଅହମିଜି ପିତୃଷ୍ଠରି ମେଧାମୃତସ୍ୟ ଜଗ୍ରତ୍ |
ଅହଂ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଇବାଜନି ||୧||

ଅହଂ ପ୍ରତ୍ନେନ ମନ୍ଥନା ଗିରଃ ଶୁମ୍ଭାମି କଶ୍ଵବତ୍ |
ୟେନେନ୍ଦ୍ରଃ ଶୁଷ୍ମମିଦଧେ ||୨||

ଯେ ଡାମିନ୍ଦ୍ର ନ ତୁଷ୍ଟୁରୂପୟୋ ଯେ ଚ ତୁଷ୍ଟୁରୁଃ ।
ମମେଦୃର୍ଯ୍ୟସ୍ତୁ ସୁଷ୍ଟୁତଃ ॥୩॥

=====

(୨୦|୧୧୭) ଋଷିଃ - ମେଧ୍ୟାତିଥିଃ । ଛନ୍ଦ - ବୃହତୀ (୧-୨) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ମା ଭୂମ ନିଷ୍ଠ୍ୟା ଇବେନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱଦରଣା ଇବ ।
ବନାନି ନି ପ୍ରଜହ୍ନିତାନ୍ୟଦ୍ରିବୋ ଦୁରୋଷାସୋ ଅମନ୍ନୁହି ॥୧॥

ଅମନ୍ନୁହୀଦନାଶବୋଽନୁଗ୍ରାସଞ୍ଚ ବୃତ୍ରହନ୍ ।
ସୁକୃସ୍ତୁ ତେ ମହତା ଶୂର ରାଧସାନୁ ସ୍ତୋମଂ ମୁଦୀମହି ॥୨॥

=====

(୨୦|୧୧୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ । ଛନ୍ଦ - ବିରାଟ୍ ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ପିବା ସୋମମିନ୍ଦ୍ର ମନ୍ଦତୁ ତ୍ୱା ଯଂ ତେ ସୁଷାବ ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ୱାଦ୍ରିଃ ।
ସୋତୁର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ସୁୟତୋ ନାର୍ବା ॥୧॥

ୟସ୍ତେ ମଦୋ ଯୁଜ୍ୟଶ୍ଚାରୁରସ୍ତି ଯେନ ବୃତ୍ରାଣି ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ହଂସି ।
ସ ଡାମିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଭୁବସୋ ମମତୁ ॥୨॥

ବୋଧା ସୁ ମେ ମଘବନ୍ଧାତମେମାଂ ଯାଂ ତେ ବସିଷ୍ଠୋ ଅର୍ଚତି ପ୍ରଶସ୍ତିମ୍ ।
ଇମା ବ୍ରହ୍ମ ସଧମାଦେ ଭୁଷସ୍ତୁ ॥୩॥

=====

(୨୦|୧୧୮) ଋଷିଃ - ଭର୍ଗଃ (୧-୨), ମେଧ୍ୟାତିଥିଃ (୩-୪) | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୪) |

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୪)

=====

ଶଶ୍ୟାସ୍ତ୍ର ଶତୀପତ ଇନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଭିରୁତିଭିଃ |

ଭଗଂ ନ ହି ତ୍ୱା ଯଶସଂ ବସୁବିଦମନ୍ତୁ ଶୂର ଚରାମସି ||୧||

ପୌରୋ ଅଶ୍ୱସ୍ୟ ପୁରୁକୃଷ୍ଣବାମସୁଧ୍ରୋ ଦେବ ହିରଣ୍ୟୟଃ |

ନକିର୍ହି ଦାନଂ ପରିମର୍ଦ୍ଦିଷତ୍ତ୍ୱେ ଯଦ୍ୟଦ୍ୟାମି ତଦା ଭର ||୨||

ଇନ୍ଦ୍ରମିଦେବତାତୟ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ପ୍ରୟତ୍ୟଧ୍ୱରେ |

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସମୀକେ ବନିନୋ ହବାମହ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଧନସ୍ୟ ସାତୟେ ||୩||

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମହ୍ନା ରୋଦସୀ ପପ୍ରଥଛବ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୂର୍ଯ୍ୟମରୋଚୟତ୍ |

ଇନ୍ଦ୍ରେ ହ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାନି ଯେମିର ଇନ୍ଦ୍ରେ ସୁବାନାସ ଇନ୍ଦ୍ରବଃ ||୪||

=====

(୨୦|୧୧୯) ଋଷିଃ - ଆୟୁଃ (୧), ଶୁଷ୍ଟିଶୁଃ (୨) | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଥଃ (୧-୨) |

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ଅସ୍ତ୍ରାବି ମନ୍ତୁ ପୂର୍ବ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମେନ୍ଦ୍ରାୟ ବୋଚତ |

ପୂର୍ବୀଚୂତସ୍ୟ ବୃହତୀରନୂଷତ ସ୍ତ୍ରୋତୁର୍ମେଘା ଅସୃଷତ ||୧||

ତୁରଣ୍ୟବୋ ମଧୁମନ୍ତଂ ଘୃତଶ୍ଚୁତଂ ବିପ୍ରାସୋ ଅର୍କମାନୃତୁଃ |

ଅସ୍ତ୍ରେ ରୟିଃ ପପ୍ରଥେ ବୃଷ୍ଟ୍ୟଂ ଶବୋଽସ୍ତ୍ରେ ସୁବାନାସ ଇନ୍ଦ୍ରବଃ ||୨||

=====

(୨୦|୧୨୦) ଋଷିଃ - ଦେବାତିଥିଃ | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଧଃ (୧-୨) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ୟଦିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାଗପାଗୁଦତ୍-ନ୍ୟଗ୍ନା ହୃୟସେ ନୃଭିଃ |
ସିମା ପୁରୁ ନୃଷୁତୋ ଅସ୍ୟାନବେଽସି ପ୍ରଶର୍ଧ ତୁର୍ବଶେ ||୧||

ୟଦ୍ଭା ରୁମେ ରୁଶମେ ଶ୍ୟାବକେ କୃପ ଇନ୍ଦ୍ର ମାଦୟସେ ସତା |
କଶ୍ମାସସ୍ତ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମତି ସ୍ତ୍ରୋମବାହସ ଇନ୍ଦ୍ରା ଯଜ୍ଞନ୍ତ୍ୟା ଗହି ||୨||

=====

(୨୦|୧୨୧) ଋଷିଃ - ଦେବାତିଥିଃ | ଛନ୍ଦ - ପ୍ରଗାଧଃ (୧-୨) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨)

=====

ଅଭି ତ୍ୱା ଶୂର ନୋନୁମୋଽଦୁରା ଇବ ଧେନବଃ |
ଇଶାନମସ୍ୟ ଜଗତଃ ସ୍ୱର୍ତ୍ତଶମୀଶାନମିନ୍ଦ୍ର ତସ୍ତୁଷଃ ||୧||

ନ ତ୍ୱାବାଁ ଅନ୍ୟୋ ଦିବ୍ୟୋ ନ ପାର୍ଥିବୋ ନ ଜାତୋ ନ ଜନିଷ୍ୟତେ |
ଅଶ୍ୱାୟନ୍ତୋ ମଘବନ୍ତିନ୍ଦ୍ର ବାଜିନୋ ଗବ୍ୟନ୍ତସ୍ତ୍ୱା ହବାମହେ ||୨||

=====

(୨୦|୧୨୨) ଋଷିଃ - ଶୁନଃଶେପଃ | ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) | ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

=====

ରେବତୀର୍ନଃ ସଧମାଦ ଇନ୍ଦ୍ରେ ସନ୍ତୁ ତୁବିବାଜାଃ |
ସୁମନ୍ତୋ ଯାତିର୍ମଦେମ ||୧||

ଆ ଘ ତ୍ୱାବାନ୍-ତ୍ୱନାପ୍ତ ସ୍ତ୍ରୋତୃଭ୍ୟୋ ଧୃଷ୍ଣୁବିୟାନଃ |
ଋଶୋରକ୍ଷଂ ନ ଚକ୍ରୟୋଃ ||୨||

ଆ ଯଦୁବଃ ଶତକ୍ରତବା କାମଂ ଜରିତୁରଶାମ୍ ।
ରଂଗୋରକ୍ଷଂ ନ ଶତୀଭିଃ ॥୩॥

(୨୦|୧୨୩) ରକ୍ଷିଃ - କୁସ୍ରଃ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୨) । ଦେବତା - ସୂର୍ଯ୍ୟ (୧-୨)

ତସ୍ମୈର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଦେବତ୍ୱଂ ତନ୍ନହିତ୍ୱଂ ମଧ୍ୟା କର୍ତ୍ତୋର୍ବିତତଂ ସଂ ଜଭାର ।
ୟଦେଦୟୁକ୍ତ ହରିତଃ ସଧସ୍ଥାଦାଦ୍ରାତ୍ରୀ ବାସସ୍ତନ୍ନୁତେ ସିମସ୍ତୈ ॥୧॥

ତନ୍ନିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟାଭିରକ୍ଷେ ସୂର୍ଯୋ ରୂପଂ କୃଣୁତେ ଦ୍ୟୋରୂପସ୍ତେ ।
ଅନନ୍ତମନ୍ୟଦୁଶଦସ୍ୟ ପ୍ରାଜଃ କୃଷ୍ଣମନ୍ୟଜ୍ଜରିତଃ ସଂ ଭରନ୍ତି ॥୨॥

(୨୦|୧୨୪) ରକ୍ଷିଃ - ବାମଦେବଃ । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୨), ପାଦନିବୃତ୍ ଗାୟତ୍ରୀ (୩),
ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୪-୬) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୬)

କୟା ନଶ୍ଚିତ୍ର ଆ ଭୁବଦୂତୀ ସଦାବୃଧଃ ସଖା ।
କୟା ଶଚିଷୟା ବୃତା ॥୧॥

କସ୍ତ୍ୱା ସତ୍ୟୋ ମଦାନାଂ ମଂହିଷ୍ଟୋ ମସ୍ତଦକ୍ଷସଃ ।
ଦୃଲ୍ହା ଚିଦାରୁଜେ ବସୁ ॥୨॥

ଅଭୀ ଷୁ ଶଃ ସଖୀନାମବିତା ଜରିତୁରଶାମ୍ ।
ଶତଂ ଭବାସୁତିଭିଃ ॥୩॥

ଇମା ନୁ କଂ ଭୁବନା ସୀଷଧାମେନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ବିଶ୍ୱେ ତ ଦେବାଃ ।
ୟଞ୍ଜିଂ ତ ନସ୍ତନ୍ନଂ ତ ପ୍ରଜାଂ ଚାଦିତ୍ୟୈରିନ୍ଦ୍ରଃ ସହ ଚୀକ୍ଳୁପାତି ॥୪॥

ଆଦିତ୍ୟେରିନ୍ଦ୍ରଃ ସଗଣୋ ମରୁଦ୍-ଭିରସ୍ଥାକଂ ଭୃତ୍ସବିତା ତନୁନାମ୍ ।
ହୃତ୍ବାୟ ଦେବା ଅସୁରାନ୍ୟଦାୟାନ୍ଦେବା ଦେବତ୍ବମଭିରକ୍ଷମାଣାଃ ॥୫॥

ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଜମର୍କମନୟଞ୍ଚିତୀଭିରାଦିସ୍ତ୍ରଧାମିଷିରାଂ ପର୍ଯ୍ୟପଶ୍ୟନ୍ ।
ଅୟା ବାଜଂ ଦେବହିତଂ ସନେମ ମଦେମ ଶତହିମାଃ ସୁବୀରାଃ ॥୬॥

=====

(୨୦।୧୨୫) ରକ୍ଷିଃ - ସୁକୀର୍ତ୍ତିଃ । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୩, ୫-୭), ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (୪) ।
ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩, ୬-୭), ଅଶ୍ବିନୌ (୪-୫)

=====

ଅପେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାଚୋ ମଘବନ୍ନମିତ୍ରାନପାପାଚୋ ଅଭିଭୂତେ ନୁଦସ୍ତ୍ୱ ।
ଅପୋଦୀଚୋ ଅପ ଶୂରାଧରାଚ ଉର୍ବୌ ଯଥା ତବ ଶର୍ମନ୍ନଦେମ ॥୧॥

କୁବିଦଙ୍ଗା ଯବମନ୍ତୋ ଯବଂ ଚିଦ୍ୟଥା ଦାନ୍ତ୍ୟନୁପୂର୍ବଂ ବିୟୁୟ ।
ଇହେହୈଷାଂ କୃଣୁହି ଭୋଜନାନି ଯେ ବର୍ହିଷୋ ନମୋବୃକ୍ତିଂ ନ ଜଗୁଃ ॥୨॥

ନହି ସ୍ତୂର୍ଯ୍ବତୁଥା ଯାତମସ୍ତ୍ରି ନୋତ ଶ୍ରବୋ ବିବିଦେ ସଂଗମେଷୁ ।
ଗବ୍ୟନ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସଖ୍ୟାୟ ବିପ୍ରା ଅଶ୍ମାୟନ୍ତୋ ବୃଷଣଂ ବାଜୟନ୍ତଃ ॥୩॥

ୟୁବଂ ସୁରାମମଶ୍ବିନା ନମୁଚାବାସୁରେ ସଚା ।
ବିପିପାନା ଶୁଭୟତୀ ଇନ୍ଦ୍ରଂ କର୍ମସ୍ତ୍ରାବତମ୍ ॥୪॥

ପୁତ୍ରମିବ ପିତରାବଶ୍ବିନୋଭେନ୍ଦ୍ରାବଧୁଃ କାବୈର୍ଯଦଂସନାଭିଃ ।
ୟସୁରାମଂ ବ୍ୟପିବଃ ଶତୀଭିଃ ସରସ୍ତୃତୀ ତ୍ୱା ମଘବନ୍ନଭିଷ୍ଟକ୍ ॥୫॥

ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମା ସ୍ୱର୍ବା ଅବୋଭିଃ ସୁମୃତୀକୋ ଭବତୁ ବିଶ୍ବବେଦାଃ ।
ବାଧତାଂ ଦୈଷୋ ଅଭୟଂ ନଃ କୃଣୋତୁ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପତୟଃ ସ୍ୟାମ ॥୬॥

ସ ସୁତ୍ରାମା ସ୍ବର୍ଗା ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅସ୍ତ୍ରଦାରାଜିଦ୍-ଦ୍ବେଷଃ ସନ୍ନତର୍ଯ୍ୟୁୟୋତୁ ।
ତସ୍ୟ ବୟଃ ସୁମତୌ ଯୁକ୍ତିୟସ୍ୟାପି ଭଦ୍ରେ ସୌମନସେ ସ୍ୟାମ ॥୭॥

=====

(୨୦।୧୨୭) ଋଷିଃ - ବୃଷାକପିରିନ୍ଦ୍ରାଣୀ ଚ । ଛନ୍ଦ - ପଞ୍ଚିଃ (୧-୨୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୨୩)

=====

ବି ହି ସୋତୋରସ୍ତୃଷତ ନେନ୍ଦ୍ରଂ ଦେବମମଂସତ ।
ୟତ୍ରାମଦଦୃଷାକପିରୟଃ ପୁଷ୍ଟେଷୁ ମସ୍ତ୍ରାଣା ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୧॥

ପରା ହୀନ୍ନ ଧାବସି ବୃଷାକପେରତି ବ୍ୟଥଃ ।
ନୋ ଅହ ପ୍ର ବିନ୍ଦସ୍ୟନ୍ୟତ୍ର ସୋମପୀତୟେ ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୨॥

କିମୟଂ ତ୍ବାଂ ବୃଷାକପିଶ୍ଚକାର ହରିତୋ ମୃଗଃ ।
ୟସ୍ମା ଇରସ୍ୟସୀଦୁ ନୃୟୋ ବା ପୁଷ୍ଟିମଦସ୍ତୁ ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୩॥

ୟମିମଂ ତ୍ବାଂ ବୃଷାକପିଂ ପ୍ରିୟମିନ୍ଦ୍ରାଭିରକ୍ଷସି ।
ଶ୍ବା ନୃସ୍ୟ ଜମ୍ବିଷଦପି କର୍ଣ୍ଣେ ବରାହୟୁର୍ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୪॥

ପ୍ରିୟା ତଷ୍ଠାନି ମେ କପିର୍ବ୍ୟକ୍ତା ବ୍ୟଦୁଦୁଷତ୍ ।
ଶିରୋ ନୃସ୍ୟ ରାବିଷଂ ନ ସୁଗଂ ଦୁଷ୍ଟତେ ଭୁବଂ ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୫॥

ନ ମତ୍ସ୍ୟୀ ସୁଭସ୍ତରା ନ ସୁୟାଶୁତରା ଭୁବତ୍ ।
ନ ମତ୍-ପ୍ରତିତ୍ୟବୀୟସୀ ନ ସକ୍ସ୍ୟୁଦ୍ୟମୀୟସୀ ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୬॥

ଉବେ ଅମ୍ନ ସୁଲାଭିକେ ଯଥେବାଙ୍ଗ ଭବିଷ୍ୟତି ।
ଭସନ୍ତେ ଅମ୍ନ ସକ୍ସି ମେ ଶିରୋ ମେ ବୀବ ହୃଷ୍ୟତି ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୭॥

କିଂ ସୁବାହୋ ସ୍ବଜ୍ଞୁରେ ପୃଥୁଷ୍ଠୋ ପୃଥୁଜାଘନେ ।
କିଂ ଶୂରପତ୍ନି ନସ୍ତୁମଭ୍ୟମୀଷି ବୃଷାକପିଂ ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୮॥

ଅବୀରାମିବ ମାମୟଂ ଶରାରୁରତି ମନ୍ୟତେ ।

ଉତାହମସ୍ମି ବୀରିଣୀନ୍ଦ୍ରପତ୍ନୀ ମରୁହଂ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୯॥

ସଂହୋତ୍ରଂ ସ୍ଥ ପୁରା ନାରୀ ସମନଂ ବାବ ଗଚ୍ଛତି ।

ବେଧା ଋତସ୍ୟ ବୀରିଣୀନ୍ଦ୍ରପତ୍ନୀ ମହୀୟତେ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୦॥

ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀମାସୁ ନାରିଷୁ ସୁଭଗାମହମଗ୍ରବମ୍ ।

ନହ୍ୟସ୍ୟା ଅପରଂ ଚନ ଜରସା ମରତେ ପତିର୍ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୧॥

ନାହମିନ୍ଦ୍ରାଣି ରାରଣ ସଖ୍ୟୁର୍ବୃଷାକପେରୂତେ ।

ୟସ୍ୟେଦମପ୍ୟଂ ହବିଃ ପ୍ରିୟଂ ଦେବେଷୁ ଗଚ୍ଛତି ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୨॥

ବୃଷାକପାୟି ରେବତି ସୁପୁତ୍ର ଆତୁ ସୁସୁଷେ ।

ଘସତ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ର ଉକ୍ଷଣଃ ପ୍ରିୟଂ କାଚିକ୍ଳରଂ ହବିର୍ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୩॥

ଉକ୍ଷୋ ହି ମେ ପଞ୍ଚଦଶ ସାକଂ ପଚନ୍ତି ବିଂଶତିମ୍ ।

ଉତାହମସ୍ମି ପୀବ ଇଦୁଭା କୁକ୍ଷୀ ପୃଣନ୍ତି ମେ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୪॥

ବୃଷଭୋ ନ ତିଗ୍ନଶୃଙ୍ଗୋଽନ୍ତର୍ଯ୍ୟଧେଷୁ ରୋରୁବତ୍ ।

ମହ୍ନସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ର ଶଂ ହୃଦେ ଯଂ ତେ ସୁନୋତି ଭାବୟୁର୍ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୫॥

ନ ସେଶେ ଯସ୍ୟ ରମ୍ଭତେଽନ୍ତରା ସକ୍ଥ୍ୟା କପୃତ୍ ।

ସେଦୀଶେ ଯସ୍ୟ ରୋମଶଂ ନିଷେଦୁଷୋ ବିଜୃମ୍ଭତେ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୬॥

ନ ସେଶେ ଯସ୍ୟ ରୋମଶଂ ନିଷେଦୁଷୋ ବିଜୃମ୍ଭତେ ।

ସେଦୀଶେ ଯସ୍ୟ ରମ୍ଭତେଽନ୍ତରା ସକ୍ଥ୍ୟା କପୃଦ୍ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୭॥

ଅୟମିନ୍ଦ୍ର ବୃଷାକପିଃ ପରସ୍ପତ୍ନଂ ହତଂ ବିଦତ୍ ।

ଅସିଂ ସୁନାଂ ନବଂ ଚରୁମାଦେଧସ୍ୟାନ ଆଚିତଂ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାଦିନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତରଃ ॥୧୮॥

ଅୟମେମି ବିଚାକଶଦ୍ବିଚିନ୍ତନାସମାର୍ଯ୍ୟମ୍ ।

ପିବାମି ପାକସୁତୁନୋଽଭି ଧୀରମଚାକଶଂ ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୧୯॥

ଧନ୍ୱ ଚ ଯଜ୍ଞତ୍ରତଂ ଚ କତି ସ୍ଥିତା ବି ଯୋଜନା ।

ନେଦୀୟସୋ ବୃଷାକପେଃସ୍ତମେହି ଗୃହ୍ଣାଁ ଉପ ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୨୦॥

ପୁନରେହି ବୃଷାକପେ ସୁବିତା କଲ୍ଲୟାବହି ।

ୟ ଏଷ ସ୍ବପ୍ନନଂଶନୋଽସ୍ତମେଷି ପଥା ପୁନର୍ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୨୧॥

ୟଦୁଦଞ୍ଜୋ ବୃଷାକପେ ଗୃହମିନ୍ଦ୍ରାଜଗନ୍ତନ ।

କ୍ୱ ସ୍ୟ ପୁଲ୍ଲଘୋ ମୃଗଃ କମଗଂ ଜନୟୋପନୋ ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୨୨॥

ପଶୁର୍ହ ନାମ ମାନବୀ ସାକଂ ସସୁବ ବିଂଶତିମ୍ ।

ଭଦ୍ରଂ ଭଲ ତ୍ୟସ୍ୟା ଅଭୂଦ୍ୟସ୍ୟା ଉଦରମାମୟଦ୍ବିଶ୍ବସ୍ଥାଦିନ୍ନ ଉତ୍ତରଃ ॥୨୩॥

॥ ଅଥ କୁନ୍ତାପସୁକ୍ତାନି ॥

(୨୦।୧୨୭) - ଶିଲସୁକ୍ତମ୍

ଇଦଂ ଜନା ଉପ ଶୁତ ନରାଶଂସ ସ୍ରବିଷ୍ୟତେ ।

ଷଷ୍ଠିଂ ସହସ୍ରା ନବତିଂ ଚ କୌରମ ଆ ରୁଶମେଷୁ ଦଦୁହେ ॥୧॥

ଉଷ୍ଣା ଯୁସ୍ୟ ପ୍ରବାହଣୋ ବଧୂମନ୍ତୋ ଦ୍ବିର୍ଦଶ ।

ବର୍ଷ୍ଣା ରଥସ୍ୟ ନି ଜିହ୍ୱୀତତେ ଦିବ ଇଷମାଶା ଉପସ୍ତୁଶଃ ॥୨॥

ଏଷ ଇଷାୟ ମାମହେ ଶତଂ ନିଷ୍କାୟଶ ସ୍ରଜଃ ।

ତ୍ରୀଶି ଶତାନ୍ୟର୍ବତାଂ ସହସ୍ରା ଦଶ ଗୋନାମ୍ ॥୩॥

ବତ୍ୟସ୍ତୁ ରେଭ ବତ୍ୟସ୍ତୁ ବୃକ୍ଷେ ନ ପକ୍ୱେ ଶକୁନଃ ।
ନଷ୍ଟେ ଜିହ୍ୱା ଚର୍ଚ୍ଚରୀତି କ୍ଷୁରୋ ନ ଭୁରିଜୋରିବ ॥୪॥

ପ୍ର ରେଭାସୋ ମନୀଷା ବୃକ୍ଷା ଗାବ ଇବେରତେ ।
ଅମୋତପୁତ୍ରକା ଏଷାମମୋତ ଗା ଇବାସତେ ॥୫॥

ପ୍ର ରେଭ ଧୀଂ ଭରସ୍ତୁ ଗୋବିନ୍ଦଂ ବସୁବିଦମ୍ ।
ଦେବତ୍ରେମାଂ ବାଚଂ ସ୍ରୀଶୀହୀଷୁର୍ନୀବୀରସ୍ତାରମ୍ ॥୬॥

ରାଜ୍ଞୋ ବିଶ୍ୱଜନୀନସ୍ୟ ଯୋ ଦେବୋମର୍ତ୍ତ୍ୟା ଅତି ।
ବୈଶ୍ୱାନରସ୍ୟ ସୁଷ୍ମତିମା ସୁନୋତା ପରିକ୍ଷିତଃ ॥୭॥

ପରିକ୍ଳିନ୍ନଃ କ୍ଷେମମକରୋତ୍ତମ ଆସନମାଚରନ୍ ।
କୁଲ୍ୟାୟନ୍-କୃଶ୍ଣନ୍-କୌରବ୍ୟଃ ପତିର୍ବଦତି ଜାୟୟା ॥୮॥

କତରତ୍ତ ଆ ହରାଣି ଦଧି ମହ୍ନାଂ ପରି ଶୁତମ୍ ।
ଜାୟଃ ପତିଂ ବି ପୃକ୍ଳତି ରାଷ୍ଟ୍ରେ ରାଜ୍ଞଃ ପରିକ୍ଷିତଃ ॥୯॥

ଅଭୀବସ୍ତୁଃ ପ୍ର ଜିହ୍ୱାତେ ଯୁବଃ ପକ୍ୱଃ ପଥୋ ବିଲମ୍ ।
ଜନଃ ସ ଭଦ୍ରମେଧତି ରାଷ୍ଟ୍ରେ ରାଜ୍ଞଃ ପରିକ୍ଷିତଃ ॥୧୦॥

ଇନ୍ଦ୍ରଃ କାରୁମବୁରୁଧଦୁଷ୍ଟିଷ୍ଟ ବି ଚରା ଜନମ୍ ।
ମମେଦୁଗ୍ରସ୍ୟ ଚକୃଧି ସର୍ବ ଇତ୍ତେ ପୃଣାଦରିଃ ॥୧୧॥

ଇହ ଗାବଃ ପ୍ରଜାୟଧ୍ୱମିହାଶ୍ୱା ଇହ ପୁରୁଷାଃ ।
ଇହୋ ସହସ୍ରଦକ୍ଷିଣୋପି ପୁଷା ନି ଷୀଦତି ॥୧୨॥

ନେମା ଇନ୍ଦ୍ର ଗାବୋ ରିଷନ୍ନୋ ଆସ୍ରାଂ ଗୋପ ରୀରିଷତ୍ ।
ମାସ୍ରାମମିତ୍ରୟୁର୍ଜନ ଇନ୍ଦ୍ର ମା ସ୍ତେନ ଇଶତ ॥୧୩॥

ଉପ ନୋ ନ ରମସି ସୁକ୍ତେନ ବଚସା ବୟଂ ଭଦ୍ରେଣ ବଚସା ବୟମ୍ ।
ବନାଦଧିଧୁନୋ ଗିରୋ ନ ରିଷ୍ୟେମ କଦା ଚନ ॥୧୪॥

=====

(୨୦|୧୨୮) - ଖିଲସୁକ୍ତମ୍

=====

ୟଃ ସତେୟୋ ବିଦଧ୍ୟଃ ସୁତା ଯଜ୍ଞାଥ ପୁରୁଷଃ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଚାମୁ ରିଶାଦସସ୍ତଦେବାଃ ପ୍ରାଗକଲ୍ମୟନ୍ ॥୧॥

ୟୋ ଜାମ୍ୟା ଅପ୍ରଥୟସ୍ତଦ୍ୟସ୍ରୂଷାୟଂ ଦୁଧୂର୍ଷତି ।
ଜ୍ୟେଷ୍ଠୋ ଯଦପ୍ରଚେତାସ୍ତଦାହୁରଧରାଗିତି ॥୨॥

ୟଦ୍-ଭଦ୍ରସ୍ୟ ପୁରୁଷସ୍ୟ ପୁତ୍ରୋ ଭବତି ଦାଧୃଷିଃ ।
ତଦ୍ଦିପ୍ରୋ ଅବ୍ରବୀଦୁ ତଦ୍ଭବିର୍ବଃ କାମ୍ୟଂ ବଚଃ ॥୩॥

ୟଶ୍ଚ ପଣି ରଘୁଜିଷ୍ଟ୍ୟା ଯଶ୍ଚ ଦେବୀ ଅଦାଶୁରିଃ ।
ଧୀରାଶାଂ ଶଶ୍ୱତାମହଂ ତଦପାଗିତି ଶୁଶ୍ରୁମ ॥୪॥

ୟୋ ଚ ଦେବା ଅୟଜନ୍ତାଥୋ ଯୋ ଚ ପରାଦଦିଃ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଦିବମିବ ଗତ୍ୱାୟ ମଘବା ନୋ ବି ରପ୍ଶତେ ॥୫॥

ୟୋଽନାକ୍ରାନ୍ତୋ ଅନଭ୍ୟକ୍ତୋ ଅମଣିବୋ ଅହିରଣ୍ୟବଃ ।
ଅବ୍ରହ୍ମା ବ୍ରହ୍ମଣଃ ପୁତ୍ରସ୍ତୋତା କଲ୍ଲେଷୁ ସଂମିତା ॥୬॥

ୟ ଆକ୍ରାନ୍ତଃ ସୁଭ୍ୟକ୍ତଃ ସୁମଣିଃ ସୁହିରଣ୍ୟବଃ ।
ସୁବ୍ରହ୍ମା ବ୍ରହ୍ମଣଃ ପୁତ୍ରସ୍ତୋତା କଲ୍ଲେଷୁ ସଂମିତା ॥୭॥

ଅପ୍ରପାଣା ଚ ବେଶନ୍ତା ରେବୀ ଅପ୍ରତିଦିଶ୍ୟୟଃ ।
ଅୟତ୍ୟା କନ୍ୟା କଲ୍ୟାଣୀ ତୋତା କଲ୍ଲେଷୁ ସଂମିତା ॥୮॥

ସୁପ୍ରପାଣା ଚ ବେଶନ୍ତା ରେବାହୁସୁପ୍ରତିଦିଶ୍ୟୟଃ ।
ସୁୟତ୍ୟା କନ୍ୟା କଲ୍ୟାଣୀ ତୋତା କଲ୍ଲେଷୁ ସଂମିତା ॥୯॥

ପରିବୃକ୍ତା ଚ ମହିଷୀ ସ୍ୱପ୍ତ୍ୟା ଚ ଯୁଧିଂଗମଃ ।
ଅନାଶୁରଶ୍ଚାୟାମୀ ତୋତା କଲ୍ଲେଷୁ ସଂମିତା ॥୧୦॥

ବାବାତା ଚ ମହିଷୀ ସ୍ୱପ୍ତ୍ୟା ଚ ଯୁଧିଂଗମଃ ।
ଶ୍ୱାଶୁରଶ୍ଚାୟାମୀ ତୋତା କଲ୍ଲେଷୁ ସଂମିତା ॥୧୧॥

ୟଦିନ୍ଦ୍ରାଦୋ ଦାଶରାଜ୍ଞେ ମାନୁଷଂ ବି ଗାହଥାଃ ।
ବିରୂପଃ ସର୍ବସ୍ଥା ଆସୀସୁହ ଯୁଷାୟ କଲ୍ଲତେ ॥୧୨॥

ତ୍ୱଂ ବୃଷାକ୍ଷଂ ମଘବନ୍ଧୁମ୍ ମର୍ଯ୍ୟାକରୋ ରବିଃ ।
ତ୍ୱଂ ଚୌହିଣଂ ବ୍ୟାସେୟା ବି ବୃତ୍ରସ୍ୟାଭିନଞ୍ଚିରଃ ॥୧୩॥

ୟଃ ପର୍ବତାନ୍-ବ୍ୟଦଧାଦେୟା ଅପୋ ବ୍ୟଗାହଥାଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଯୋ ବୃତ୍ରହାନ୍ନହଂ ତସ୍ମାଦିନ୍ଦ୍ର ନମୋଽସ୍ତୁ ତେ ॥୧୪॥

ପୃଷ୍ଠଂ ଧାବନ୍ତଂ ହର୍ଯ୍ୟୋରୌଜୈଃ ଶ୍ରବସମବୁବନ୍ ।
ସ୍ୱପ୍ତ୍ୟଶ୍ଚ ଜୈତ୍ରାୟେନ୍ଦ୍ରମା ବହ ସୁସ୍ରଜନ୍ ॥୧୫॥

ୟେ ତ୍ୱା ଶ୍ୱେତା ଅଜୈଶ୍ରବସୋ ହାୟୌ ଯୁଞ୍ଜନ୍ତି ଦକ୍ଷିଣନ୍ ।
ପୂର୍ବା ନମସ୍ୟ ଦେବାନାଂ ବିଭ୍ରଦିନ୍ଦ୍ର ମହୀୟତେ ॥୧୬॥

(୨୦|୧୨୯) - ଖିଲସୁକ୍ତମ୍

ଏତା ଅଶ୍ୱା ଆ ପୁରନ୍ତେ ୧	ପ୍ରତୀପଂ ପ୍ରାତି ସୁଦ୍ଧନମ୍ ୨
ତାପ୍ରାମେକା ହରିକ୍ଳିକା ୩	ହରିକ୍ଳିକେ କିମିଚ୍ଛାସି ୪
ସାଧୁଂ ପୁତ୍ରଂ ହିରଣ୍ୟୟମ୍ ୫	କ୍ୱାହତଂ ପରାସ୍ୟଃ ୬
ୟତ୍ରାମୁଦ୍ରିସ୍ତଃ ଶିଂଶପାଃ ୭	ପରି ତ୍ରୟଃ ୮
ପୃଦାକବଃ ୯	ଶୃଙ୍ଗଂ ଧମନ୍ତ ଆସତେ ୧୦
ଅୟନ୍ନୁହା ତେ ଅର୍ବାହଃ ୧୧	ସ ଇଚ୍ଛକଂ ସଢାଘତେ ୧୨
ସଢାଘତେ ଗୋମୀଦ୍ୟା ଗୋଗତୀରିତି ୧୩	ପୁମାଂ କୁସ୍ତେ ନିମିଚ୍ଛସି ୧୪
ପଲ୍ଲୁ ବଞ୍ଚ ବୟୋ ଇତି ୧୫	ବଞ୍ଚ ବୋ ଅଘା ଇତି ୧୬
ଅଜାଗାର କେବିକା ୧୭	ଅଶ୍ୱସ୍ୟ ବାରୋ ଗୋଗପଦ୍ୟକେ ୧୮
ଶ୍ୟେନୀପତୀ ସା ୧୯	ଅନାମୟୋପଜିହ୍ୱିକା ୨୦

(୨୦|୧୩୦) - ଖିଲସୁକ୍ତମ୍

କୋ ଅୟଂ ବହୁଲିମା ଇଷୁନି ୧	କୋ ଅସିଦ୍ୟାଃ ପୟଃ ୨
କୋ ଅର୍ଜୁନ୍ୟାଃ ପୟଃ ୩	କଃ କାର୍ଷ୍ଣ୍ୟାଃ ପୟଃ ୪
ଏତଂ ପୃଚ୍ଛ କୁହଂ ପୃଚ୍ଛ ୫	କୁହାକଂ ପକ୍ୱକଂ ପୃଚ୍ଛ ୬

ଯୁବାନୋ ଯୁତିସ୍ମୃତିଃ କୁଭିଃ ||୭||

ଅକୁପ୍ୟନ୍ତଃ କୁପାୟକୁଃ ||୮||

ଆମଣକୋ ମଣସ୍ରକଃ ||୯||

ଦେବ ତ୍ୱପ୍ରତିସ୍ମୃର୍ଯ୍ୟ ||୧୦||

ଏନଶ୍ଚିପଞ୍ଜିକା ହବିଃ ||୧୧||

ପ୍ରଦୁଦ୍ରୁଦୋ ମଘାପ୍ରତି ||୧୨||

ଶୃଙ୍ଗ ଉପ୍ସନ୍ନ ||୧୩||

ମା ତ୍ୱାତି ସଖା ନୋ ବିଦନ୍ ||୧୪||

ବଶାୟାଃ ପୁତ୍ରମା ଯୁକ୍ତି ||୧୫||

ଇରାବେଦୁମୟଂ ଦତ ||୧୬||

ଅଥୋ ଇୟନ୍ନିୟନ୍ନିତି ||୧୭||

ଅଥୋ ଇୟନ୍ନିତି ||୧୮||

ଅଥୋ ଶ୍ୱା ଅସ୍ଥିରୋ ଭବନ୍ ||୧୯||

ଭୟଂ ଯକାଂଶଲୋକକା ||୨୦||

(୨୦|୧୩୧) - ଶିଳସୁକ୍ରମ୍

ଆମିନୋନିତି ଭଦ୍ୟତେ ||୧||

ତସ୍ୟ ଅନୁ ନିଭଞ୍ଜନମ୍ ||୨||

ବରୁଣୋ ଯୁତି ବସ୍ତୁଭିଃ ||୩||

ଶତଂ ବା ଭାରତୀ ଶବଃ ||୪||

ଶତମାଶ୍ୱା ହିରଣ୍ୟୟାଃ |

ଶତଂ ରଥ୍ୟା ହିରଣ୍ୟୟାଃ |

ଶତଂ କୁଥା ହିରଣ୍ୟୟାଃ |

ଶତଂ ନିଷ୍ଟା ହିରଣ୍ୟୟାଃ ||୫||

ଅଦ୍ରୁଲ କୁଶ ବର୍ତ୍ତକ ||୬||

ଶଫେନ ଇବ ଓହତେ ||୭||

ଆୟ ବନେନତୀ ଜନୀ ||୮||

ବନିଷ୍ଠା ନାବ ଗୃହ୍ୟନ୍ତି ||୯||

ଇଦଂ ମହ୍ୟଂ ମଦୁରିତି ||୧୦||

ତେ ବୃକ୍ଷାଃ ସହ ତିଷ୍ଠତି ||୧୧||

ପାକ ବଲିଃ ||୧୨||

ଶକ ବଲିଃ ||୧୩||

ଅଶୁଭ୍ର ଖଦିରୋ ଧବଃ ||୧୪||

ଅରଦ୍ରପରମ ||୧୫||

ଶୟୋ ହତ ଇବ ||୧୬||

ବ୍ୟାପ ପୁରୁଷଃ ||୧୭||

ଅଦୁହମିତ୍ୟାଂ ପୁଷକମ୍ ||୧୮||

ଅତ୍ୟର୍ଥ ଚରସ୍ତୃତଃ ||୧୯||

ଦୌବ ହସ୍ତିନୋ ଦୃତୀ ||୨୦||

(୨୦|୧୩୨) - ଖିଲସୁକ୍ତମ୍

ଆଦଲାରୁକମେକକମ୍ ||୧||

ଅଲାରୁକଂ ନିଖାତକମ୍ ||୨||

କର୍କରିକୋ ନିଖାତକଃ ||୩||

ତଦ୍ଘାତ ଉନ୍ନଥାୟତି ||୪||

କୁଲାୟଂ କୃଣବାଦିତି ||୫||

ଉଗ୍ରଂ ବନିଷଦାତତମ୍ ||୬||

ନ ବନିଷଦନାତତମ୍ ||୭||

କ ଏଷାଂ କର୍କରୀ ଲିଖତ୍ ||୮||

କ ଏଷାଂ ଦୁନ୍ଦୁଭିଂ ହନତ୍ ||୯||

ୟଦୀୟଂ ହନକୁଥଂ ହନତ୍ ||୧୦||

ଦେବୀ ହନକୁହନତ୍ ||୧୧||

ପର୍ଯ୍ୟାଗାରଂ ପୁନଃପୁନଃ ||୧୨||

ତ୍ରୀଶ୍ରୀଷ୍ଟସ୍ୟ ନାମାନି ||୧୩||

ହିରଣ୍ୟ ଇତ୍ୟେକେ ଅବ୍ରବୀତ୍ ||୧୪||

ଦୌ ବା ଯୋ ଶିଶବଃ ||୧୫||

ନୀଲଶିଖଣ୍ଡବାହନଃ ||୧୬||

(୨୦|୧୩୩) - ଖିଲସୁକ୍ତମ୍

ବିତତୌ କିରଣୌ ଦୌ ତାବା ପିନଷ୍ଟି ପୁରୁଷଃ ।
ନ ବୈ କୁମାରି ତତ୍ତଥା ଯଥା କୁମାରି ମନ୍ୟସେ ॥୧॥

ମାତୁଷ୍ଠେ କିରଣୌ ଦୌ ନିବୃତ୍ତଃ ପୁରୁଷାନୃତେ ।
ନ ବୈ କୁମାରି ତତ୍ତଥା ଯଥା କୁମାରି ମନ୍ୟସେ ॥୨॥

ନିଗୃହ୍ୟ କର୍ଣ୍ଣକୌ ଦୌ ନିରାୟତ୍ତସି ମଧ୍ୟମେ ।
ନ ବୈ କୁମାରି ତତ୍ତଥା ଯଥା କୁମାରି ମନ୍ୟସେ ॥୩॥

ଉତ୍ତାନାୟୈ ଶୟନାୟୈ ତିଷ୍ଠନ୍ତୀ ବାବ ଗୃହସି ।
ନ ବୈ କୁମାରି ତତ୍ତଥା ଯଥା କୁମାରି ମନ୍ୟସେ ॥୪॥

ଶ୍ଲୁଷ୍ଟାୟାଂ ଶ୍ଲୁଷ୍ଟିକାୟାଂ ଶ୍ଲୁଷ୍ଟମେବାବ ଗୃହସି ।
ନ ବୈ କୁମାରି ତତ୍ତଥା ଯଥା କୁମାରି ମନ୍ୟସେ ॥୫॥

ଅବଶ୍ଲୁଷ୍ଟମିବ ଭ୍ରଂଶଦନ୍ତର୍ଲୋମମତି ବ୍ରଦେ ।
ନ ବୈ କୁମାରି ତତ୍ତଥା ଯଥା କୁମାରି ମନ୍ୟସେ ॥୬॥

(୨୦|୧୩୪) - ଖିଲସୁକ୍ତମ୍

ଇହେତ୍ସ ପ୍ରାଗପାଗୁଦଗଧରାଗ୍ ଅରାଲ୍ଲାଗୁଦଭର୍ତ୍ତସ୍ୟ ॥୧॥

ଇହେତ୍ସ ପ୍ରାଗପାଗୁଦଗଧରାଗ୍ ବସ୍ତ୍ରାଃ ପୁରୁଷତ୍ତ ଆସତେ ॥୨॥

ଇହେତ୍ସ ପ୍ରାଗପାଗୁଦଗଧରାଗ୍ ସ୍ଥାଲୀପାକୋ ବି ଲୀୟତେ ||୩||

ଇହେତ୍ସ ପ୍ରାଗପାଗୁଦଗଧରାଗ୍ ସ ବୈ ପୃଥୁ ଲୀୟତେ ||୪||

ଇହେତ୍ସ ପ୍ରାଗପାଗୁଦଗଧରାଗ୍ ଆଷ୍ଟେ ଲାହଣି ଲୀଶାଥୀ ||୫||

ଇହେତ୍ସ ପ୍ରାଗପାଗୁଦଗଧରାଗ୍ ଅକ୍ଷ-ଲିଲୀ ପୁଞ୍ଜିଲୀୟତେ ||୬||

(୨୦|୧୩୫) - ଖିଲସୁକ୍ତମ୍

ଭୁଗିତ୍ୟଭିଗତଃ ଶଲିତ୍ୟପକ୍ରାନ୍ତଃ ଫଲିତ୍ୟଭିଷ୍ଟିତଃ ।

ଦୁନ୍ନୁଭିମାହନନାଭ୍ୟାଂ ଜରିତରୋଥାମୋ ଦୈବ ||୧||

କୋଶବିଲେ ରଜନି ଗ୍ରହେର୍ଧାନମୁପାନହି ପାଦମ୍ ।

ଭଉମାଂ ଜନିମାଂ ଜନ୍ୟାନୁଭୂମାଂ ଜନୀନ୍ଦୁର୍ଭୁନ୍ୟାତ୍ ||୨||

ଅଲାବୁନି ପୃଷ୍ଠାତକାନ୍ୟଶ୍ଚୈପଲ୍ଲାଶମ୍ ।

ପିପୀଲିକାବଚଶ୍ଚସୋ ବିଦ୍ୟୁସ୍ତ୍ୱାପର୍ଣ୍ଣଶଫୋ ଗୋଶଫୋ ଜରିତରୋଥାମୋ ଦୈବ ||୩||

ବୀମେ ଦେବା ଅକ୍ରଂସତାଧୂର୍ଯ୍ଯୋ ଶିପ୍ରଂ ପ୍ରଚର ।

ସୁସତ୍ୟମିଢ୍ଵବାମସ୍ୟସି ପ୍ରଖୁଦସି ||୪||

ପତ୍ନୀ ଯଦୃଶ୍ୟତେ ପତ୍ନୀ ଯୁକ୍ଷ୍ୟମାଶା ଜରିତରୋଥାମୋ ଦୈବ ।

ହୋତା ବିଷ୍ଣୁମେନ ଜରିତରୋଥାମୋ ଦୈବ ||୫||

ଆଦିତ୍ୟା ହ ଜରିତରଜିରୋଭ୍ୟୋ ଦକ୍ଷିଣାମନୟନ୍ ।

ତାଂ ହ ଜରିତଃ ପ୍ରତ୍ୟାୟଂସ୍ତ୍ରାମୁ ହ ଜରିତଃ ପ୍ରତ୍ୟାୟନ୍ ||୬||

ତାଂ ହ ଜରିତର୍ନଃ ପ୍ରତ୍ୟଗୃଭ୍ଣଂସ୍ତାମ୍ ହ ଜରିତର୍ନଃ ପ୍ରତ୍ୟଗୃଭ୍ଣଃ ।
ଅହାନେତରସଂ ନ ବି ଚେତନାନି ଯୁକ୍ତାନେତରସଂ ନ ପୁରୋଗବାମଃ ॥୭॥

ଉତ ଶ୍ଵେତ ଆଶୁପତ୍ନା ଉତୋ ପଦ୍ୟାଭିର୍ଯୁବିଷ୍ଠଃ ।
ଉତେମାଶୁ ମାନଂ ପିପର୍ତ୍ତି ॥୮॥

ଆଦିତ୍ୟା ରୁଦ୍ରା ବସବସ୍ତେନୁ ତ ଇଦଂ ରାଧଃ ପ୍ରତି ଗୃଭ୍ଣୀହ୍ୟଙ୍ଗିରଃ ।
ଇଦଂ ରାଧୋ ବିଭୁ ପ୍ରଭୁ ଇଦଂ ରାଧୋ ବୃହତ୍-ପୃଥୁ ॥୯॥

ଦେବା ଦଦତ୍ତାସୁରଂ ତଦ୍ଵୋ ଅସ୍ତୁ ସୁଚେତନମ୍ ।
ଯୁଷ୍ମାଁ ଅସ୍ତୁ ଦିବେଦିବେ ପ୍ରତ୍ୟେବ ଗୃଭ୍ଣାୟତ୍ ॥୧୦॥

ତୃମିନ୍ଦ୍ର ଶର୍ମରିଣା ହବ୍ୟଂ ପାରାବତେଭ୍ୟଃ ।
ବିପ୍ରାୟ ପୁରତେ ବସୁବନିଂ ଦୁରଶ୍ରବସେ ବହ ॥୧୧॥

ତୃମିନ୍ଦ୍ର କପୋତାୟ ଛିନ୍ନପକ୍ଷାୟ ବଞ୍ଚିତେ ।
ଶ୍ୟାମାକଂ ପକ୍ଵଂ ପୀଲୁ ତ ବାରସ୍ଥା ଅକୃଣୋର୍ବହୁଃ ॥୧୨॥

ଅରଂଗରୋ ବାବଦୀତି ତ୍ରେଧା ବଞ୍ଚୋ ବରତ୍ରୟା ।
ଇରାମହ ପ୍ରଶଂସତ୍ୟନିରାମପ ସେଧତି ॥୧୩॥

=====

(୨୦|୧୩୭) - ଖିଲସୁକ୍ତମ୍

=====

ୟଦସ୍ୟା ଅଂଦୁଭେଦ୍ୟାଃ କୃଧୁ ସ୍ଥୁଲମୁପାତସତ୍ ।
ମୁଷ୍ଟାବିଦସ୍ୟା ଏଜତୋ ଗୋଶଫେ ଶକୁଳାବିବ ॥୧॥

ୟଦା ସ୍ଥୁଲେନ ପସସାଶୌ ମୁଷ୍ଟା ଉପାବଧୀତ୍ ।
ବିଷ୍ଠୁଞ୍ଜା ବସ୍ୟା ବଧତଃ ସିକତାସ୍ତେବ ଗର୍ଦଭୌ ॥୨॥

ଯୁଦ୍ଧଲିକାସ୍ତ୍ରଲିକା କର୍କଧୁକେବଷଦ୍ୟତେ ।
ବାସନ୍ତିକମିବ ତେଜନଂ ଯୁକ୍ତ୍ୟବାତାୟା ବିପୁତି ॥୩॥

ୟଦେବାସୋ ଲଲାମଗୁଂ ପ୍ରବିଷ୍ଟୀମିନମାବିଷ୍ଠଃ ।
ସକୁଲା ଦେଦିଶ୍ୟତେ ନାରୀ ସତ୍ୟସ୍ୟାକ୍ଷିଭୁବୋ ଯଥା ॥୪॥

ମହାନଗ୍ନ୍ୟତୁପ୍ଳୁହି ମୋକ୍ତଦଦସ୍ଥାନାସରନ୍ ।
ଶକ୍ତିକାନନା ସ୍ଵତମଶକଂ ସକ୍ତୁ ପଦ୍ୟମ ॥୫॥

ମହାନଗ୍ନ୍ୟଲୁଖଲମତିକ୍ରାମକ୍ତ୍ୟବ୍ରବୀତ୍ ।
ୟଥା ତବ ବନସ୍ତେ ନିରଘ୍ନକ୍ତି ତଥୈବେତି ॥୬॥

ମହାନଗ୍ନ୍ୟପ ବ୍ରୂତେ ଭ୍ରଷ୍ଟୋଥାପ୍ୟଭୁଭୁବଃ ।
ୟଥୈବ ତେ ବନସ୍ତେ ପିପ୍ପତି ତଥୈବେତି ॥୭॥

ମହାନଗ୍ନ୍ୟପ ବ୍ରୂତେ ଭ୍ରଷ୍ଟୋଥାପ୍ୟଭୁଭୁବଃ ।
ୟଥା ବୟୋ ବିଦାହ୍ୟ ସ୍ଵର୍ଗେ ନମବଦହ୍ୟତେ ॥୮॥

ମହାନଗ୍ନ୍ୟପ ବ୍ରୂତେ ସ୍ଵସାବେଶିତଂ ପସଃ ।
ଇତ୍ଵଂ ଫଲସ୍ୟ ବୃକ୍ଷସ୍ୟ ଶୂର୍ପେ ଶୂର୍ପଂ ଭଜେମହି ॥୯॥

ମହାନଗ୍ନୀ କୃକବାକଂ ଶମ୍ୟୟା ପରି ଧାବତି ।
ଅୟଂ ନ ବିଦ୍ଧ ଯୋ ମୃଗଃ ଶୀର୍ଣ୍ଣା ହରତି ଧାଶିକାମ୍ ॥୧୦॥

ମହାନଗ୍ନୀ ମହାନଗ୍ନଂ ଧାବନ୍ତମନୁ ଧାବତି ।
ଇମାସ୍ତଦସ୍ୟ ଗା ରକ୍ଷ ଯତ୍ନ ମାମଜ୍ୟୌଦନମ୍ ॥୧୧॥

ସୁଦେବସ୍ତୁ ମହାନଗ୍ନୀର୍ବବାଧତେ ମହତଃ ସାଧୁ ଖୋଦନମ୍ ।
କୁସଂ ପୀବରୋ ନବତ୍ ॥୧୨॥

ବଶା ଦକ୍ଷାମିମାଞ୍ଜୁରିଂ ପ୍ରସୃଜତୋଗ୍ରତଂ ପରେ ।
ମହାନ୍ ବୈ ଭଦ୍ରୋ ଯତ୍ନ ମାମଜ୍ୟୌଦନମ୍ ॥୧୩॥

ବିଦେବସ୍ତ୍ରା ମହାନଗ୍ନୀର୍ବିବାଧତେ ମହତଃ ସାଧୁ ଖୋଦନମ୍ ।
କୁମାରିକା ପିଙ୍ଗଲିକା କାର୍ଦ୍ଦ ଭସ୍ମା କୁ ଧାବତି ॥୧୪॥

ମହାନ୍ ବୈ ଭଦ୍ରୋ ବିଲ୍ଲୋ ମହାନ୍ଭଦ୍ର ଉଦୁମ୍ବରଃ ।
ମହାଁ ଅଭିକ୍ତ ବାଧତେ ମହତଃ ସାଧୁ ଖୋଦନମ୍ ॥୧୫॥

ୟଃ କୁମାରୀ ପିଙ୍ଗଲିକା ବସନ୍ତଂ ପୀବରୀ ଲଭେତ୍ ।
ତୈଲକୁଣ୍ଡମିମାଞ୍ଜୁଷ୍ଠଂ ରୋଦନ୍ତଂ ଶୁଦମୁଦରେତ୍ ॥୧୬॥

॥ ଇତି କୁନ୍ତାପସୂକ୍ତାନି ॥

=====

(୨୦|୧୩୭) ଋଷିଃ - ଶିରିମ୍ବିଠିଃ (୧), ବୁଧଃ (୨), ବାମଦେବଃ (୩), ଯଜ୍ଞତିଃ (୪-୬),
ତିରଶ୍ମୀରାଙ୍ଗିରସୋ ଦୁ୍ୟତାନୋ ବା (୭-୧୧), ସୁକକ୍ଷଃ (୧୨-୧୪) । ଛନ୍ଦ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (୧, ୩-୬),
ଜଗତୀ (୭), ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୭-୧୧), ଗାୟତ୍ରୀ (୧୨-୧୪) । ଦେବତା - ଅଲକ୍ଷ୍ମୀନାଗନମ୍ (୧),
ବିଶ୍ୱେଦେବା ଋତ୍ୱିକ୍-ସୁତିର୍ବା (୨), ଦଧିକାଃ (୩), ସୋମଃ ପବମାନଃ (୪-୬),
ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୭, ୧୦-୧୪), ଇନ୍ଦ୍ରଃ, ଚତୁର୍ଥପାଦ ମରୁତଃ (୮), ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃହସ୍ପତିଃ ଚ (୯)

=====

ୟଃ ପ୍ରାଚୀରଜଗନ୍ନୋରୋ ମଣ୍ଡୁରଧାଶିକୀଃ ।
ହତା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଶତ୍ରବଃ ସର୍ବେ ବୁଦ୍-ବୁଦୟାଶବଃ ॥୧॥

କପ୍ତନୁରଃ କପ୍ତଥମୁଦଧାତନ ତୋଦୟତ ଖୁଦତ ବାଜସାତୟେ ।
ନିଷ୍ଠିଗ୍ରୀଃ ପୁତ୍ରମା ତ୍ୟାବୟୋତୟ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ସବାଧ ଇହ ସୋମପୀତୟେ ॥୨॥

ଦଧିକ୍ରାବ୍-ଣୋ ଅକାରିଷଂ ଜିଷ୍ଟୋରଶ୍ଵସ୍ୟ ବାଜିନଃ ।
ସୁରଭି ନୋ ମୁଖା କରତ୍-ପ୍ର ଶ ଆୟୁଷି ତାରିଷତ୍ ॥୩॥

ସୁତାସୋ ମଧୁମତ୍ତମାଃ ସୋମା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ମନ୍ଦିନଃ ।
ପବିତ୍ରବନ୍ତୋ ଅକ୍ଷରନ୍ଦେବାନ୍-ଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ବୋ ମଦାଃ ॥୪॥

ଇନ୍ଦୁରିନ୍ଦ୍ରାୟ ପବତ ଇତି ଦେବାସୋ ଅବ୍ରୁବନ୍ ।
ବାଚସ୍ପତିର୍ମଖସ୍ୟତେ ବିଶ୍ଵସ୍ୟୋଶାନ ଓଜସା ॥୫॥

ସହସ୍ରଧାରଃ ପବତେ ସମୁଦ୍ରୋ ବାଚମୀଙ୍ଗୟଃ ।
ସୋମଃ ପତୀ ରୟୀଶାଂ ସଖେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଦିବେଦିବେ ॥୬॥

ଅବ ଦ୍ରଘୋ ଅଂଶୁମତୀମତିଷ୍ଠଦିୟାନଃ କୃଷ୍ଣୋ ଦଶଭିଃ ସହସ୍ରୈଃ ।
ଆବତ୍ତମିନ୍ଦ୍ରଃ ଶତ୍ୟା ଧମନ୍ତ୍ରମପ ସ୍ନେହିତୀର୍ଜୁମଣା ଅଧତ୍ ॥୭॥

ଦ୍ରଘମପଶ୍ୟଂ ବିଷୁଣୋ ଚରନ୍ତମୁପହରେ ନଦ୍ୟୋ ଅଂଶୁମତ୍ୟାଃ ।
ନତୋ ନ କୃଷ୍ଣମବତସ୍ଥିବାଂସମିଷ୍ୟାମି ବୋ ବୃଷଣୋ ଯୁଧ୍ୟତାଜୈ ॥୮॥

ଅଧ ଦ୍ରଘୋ ଅଂଶୁମତ୍ୟା ଉପସ୍ଥୋଧାରୟନ୍ତନ୍ ଡିଡ଼ିଷାଶଃ ।
ବିଶୋ ଅଦେବୀରଭ୍ୟାଚରନ୍ତୀର୍ବୃହସ୍ପତିନା ଯୁଜେନ୍ଦ୍ରଃ ସସାହେ ॥୯॥

ତ୍ଵଂ ହ ତ୍ୟସ୍ତପ୍ରତ୍ୟୋ ଜାୟମାନୋଃଶତ୍ରୁତ୍ୟୋ ଅଭବଃ ଶତ୍ରୁରିନ୍ଦ୍ର ।
ଗୁଲ୍-ହେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ଧବିନ୍ଦୋ ବିଭୁମଦ୍-ତ୍ୟୋ ଭୁବନେତ୍ୟୋ ରଣଂ ଧାଃ ॥୧୦॥

ତ୍ଵଂ ହ ତ୍ୟଦପ୍ରତିମାନମୋଜୋ ବଜ୍ରେଣ ବଜ୍ଜିନ୍-ଧୃଷିତୋ ଜଘନ୍ତୁ ।
ତ୍ଵଂ ଶୁଷ୍ଠସ୍ୟାବାତିରୋ ବଧତ୍ରେସ୍ତୁଂ ଗା ଇନ୍ଦ୍ର ଶତ୍ୟେଦବିନ୍ଦଃ ॥୧୧॥

ତମିନ୍ଦ୍ରଂ ବାଜୟାମସି ମହେ ବୃତ୍ରାୟ ହନ୍ତବେ ।
ସ ବୃଷା ବୃଷଭୋ ଭୁବତ୍ ॥୧୨॥

ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସ ଦାମନେ କୃତ ଓଜିଷ୍ଠଃ ସ ମଦେ ହିତଃ ।

ଦୁ୍ୟମ୍ନୀ ଶ୍ଳୋକୀ ସ ସୋମ୍ୟଃ ॥୧୩॥

ଗିରା ବଜ୍ରୋ ନ ସଂଭୃତଃ ସବଲୋ ଅନପରୁ୍ୟତଃ ।

ବବକ୍ଷ ଋଷ୍ଟୋ ଅସ୍ତୃତଃ ॥୧୪॥

(୨୦|୧୩୮) ଋଷିଃ - ବସୁଃ । ଛନ୍ଦ - ଗାୟତ୍ରୀ (୧-୩) । ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ (୧-୩)

ମହାଁ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଯ ଓଜସା ପର୍ଜନ୍ୟୋ ବୃଷ୍ଟିମାଁ ଇବ ।

ସ୍ତ୍ରୋମୈର୍ବସୁସ୍ୟ ବାବୃଧେ ॥୧॥

ପ୍ରଜାମୃତସ୍ୟ ପିପ୍ରତଃ ପ୍ର ଯଦ୍-ଭରତ୍ଵ ବହ୍ନୟଃ ।

ବିପ୍ରା ଋତସ୍ୟ ବାହସା ॥୨॥

କଶ୍ମାଃ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଯଦକ୍ରତ ସ୍ତ୍ରୋମୈର୍ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ସାଧନମ୍ ।

ଜାମି ବ୍ରୁବତ ଆୟୁଧମ୍ ॥୩॥

(୨୦|୧୩୯) ଋଷିଃ - ଶଶକର୍ଣ୍ଣଃ । ଛନ୍ଦ - ବୃହତୀ (୧, ୪), ଗାୟତ୍ରୀ (୨-୩), କକୁପ୍ (୫) ।

ଦେବତା - ଅଶ୍ୱିନୌ (୧-୫)

ଆ ନୂନମଶ୍ୱିନା ଯୁବଂ ବସୁସ୍ୟ ଗନ୍ତମବସେ ।

ପ୍ରାସ୍ତୈ ଯଜ୍ଞତମବୃକଂ ପୃଥୁ ଛର୍ଦ୍ଦିର୍ଯୁଧୁତଂ ଯା ଅରାତୟଃ ॥୧॥

ଯଦନ୍ତରିକ୍ଷେ ଯଦିବି ଯଦୁଞ୍ଚ ମାନୁଷାଁ ଅନୁ ।

ନୃମ୍ଣାଂ ତଦ୍ଭଗମଶ୍ୱିନା ॥୨॥

ଯେ ବାଂ ଦଂସାଂସ୍ୟଶ୍ଚିନା ବିପ୍ରାସଃ ପରିମାମୁଶୁଃ ।
ଏବେକ୍ଲାଶ୍ଚସ୍ୟ ବୋଧତମ୍ ॥୩॥

ଅୟଂ ବାଂ ଘର୍ମୋ ଅଶ୍ଚିନା ସ୍ତ୍ରୋମେନ ପରି ଷିତ୍ୟତେ ।
ଅୟଂ ସୋମୋ ମଧୁମାନ୍ୟାଜିନୀବସୁ ଯେନ ବୃତ୍ରଂ ଚିକେତଧଃ ॥୪॥

ୟଦପ୍ସୁ ଯଦ୍ଦନସ୍ତତୌ ଯଦୋଷଧୀଷୁ ପୁରୁଦଂସସା କୃତମ୍ ।
ତେନ ମାବିଷ୍ଟମଶ୍ଚିନା ॥୫॥

=====

(୨୦|୧୪୦) ଋଷିଃ - ଶଶକର୍ଣ୍ଣଃ । ଛନ୍ଦ - ବୃହତୀ (୧), ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (୨-୪), ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୫) ।
ଦେବତା - ଅଶ୍ବିନୌ (୧-୫)

=====

ୟନ୍ନାସତ୍ୟା ଭୁରଣ୍ୟଥୋ ଯଦ୍ବା ଦେବ ଭିଷଜ୍ୟଧଃ ।
ଅୟଂ ବାଂ ବସ୍ରୋ ମତିଭିର୍ନ ବିନ୍ଧତେ ହବିଷ୍ମନ୍ତଂ ହି ଗଚ୍ଛଧଃ ॥୧॥

ଆ ନୁନମଶ୍ଚିନୋରୂଷି ସ୍ରୋମଂ ଚିକେତ ବାମୟା ।
ଆ ସୋମଂ ମଧୁମତ୍ତମଂ ଘର୍ମଂ ସିଞ୍ଚାଦଧର୍ବଶି ॥୨॥

ଆ ନୁନଂ ରଘୁବର୍ତ୍ତନିଂ ରଥଂ ତିଷ୍ଠାଥୋ ଅଶ୍ଚିନା ।
ଆ ବାଂ ସ୍ରୋମା ଇମେ ମମ ନଭୋ ନ ତୁତ୍ୟବୀରତ ॥୩॥

ୟଦଦ୍ୟ ବାଂ ନାସତ୍ୟୋକ୍-ଅୈରାତୁରୁ୍ୟବୀମହି ।
ୟଦ୍ବା ବାଶୀଭିରଶ୍ଚିନେବେକ୍ଲାଶ୍ଚସ୍ୟ ବୋଧତମ୍ ॥୪॥

ୟଦ୍ବାଂ କକ୍ଷୀବ୍ବା ଉତ ଯଦ୍ଦ୍ୟଶ୍ଚ ଋଷିର୍ଯଦ୍ବାଂ ଦୀର୍ଘତମା ଭୁହାବ ।
ପୃଥୀ ଯଦ୍ବାଂ ବୈନ୍ୟଃ ସାଦନେଷ୍ଟେବେଦତୋ ଅଶ୍ଚିନା ଚେତୟେଥାମ୍ ॥୫॥

=====

(୨୦|୧୪୧) ଋଷିଃ - ଶଶକର୍ଣ୍ଣଃ | ଛନ୍ଦ - ବିରାଟ୍ ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ (୧), ଜଗତୀ (୨), ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ (୩),
ବୃହତୀ (୪-୫) | ଦେବତା - ଅଶ୍ୱିନୌ (୧-୫)

=====

ୟାତଂ ଛର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟା ଉତ ନଃ ପରୟା ଭୂତଂ ଜଗତ୍ସା ଉତ ନସ୍ତନୂପା ।
ବର୍ତ୍ତିସ୍ତୋକାୟ ତନୟାୟ ଯାତମ୍ ॥୧॥

ୟଦିନ୍ଦ୍ରେଣ ସରଥଂ ଯାଥୋ ଅଶ୍ୱିନା ଯଦ୍ବା ବାୟୁନା ଭବଥଃ ସମୋକସା ।
ୟଦାଦିତ୍ୟେତିରୁଭୁଭିଃ ସଜୋଷସା ଯଦ୍ବା ବିଷ୍ଣୋର୍ବିକ୍ରମଣେଷୁ ତିଷ୍ଠଥଃ ॥୨॥

ୟଦଦ୍ୟାଶ୍ୱିନାବହଂ ଦୁବେୟ ବାଜସାତୟେ ।
ୟତ୍-ପୃଷ୍ଠ ତୁର୍ବଣେ ସନସ୍ତୁଚ୍ଛେଷ୍ଟମଶ୍ୱିନୋରବଃ ॥୩॥

ଆ ନୂନଂ ଯାତମଶ୍ୱିନେମା ହବ୍ୟାନି ବାଂ ହିତା ।
ଇମେ ସୋମାସୋ ଅପି ତୁର୍ବଣେ ଯଦାବିମେ କଶ୍ମେଷୁ ବାମଥ ॥୪॥

ୟନ୍ନାସତ୍ୟା ପରାକେ ଅର୍ବାକେ ଅସ୍ତି ଭେଷଜମ୍ ।
ତେନ ନୂନଂ ବିମଦାୟ ପ୍ରଚେତସା ଛର୍ଦ୍ଦିର୍ବସ୍ତ୍ରାୟ ଯଜ୍ଞତମ୍ ॥୫॥

=====

(୨୦|୧୪୨) ଋଷିଃ - ଶଶକର୍ଣ୍ଣଃ | ଛନ୍ଦ - ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ (୧-୪), ଗାୟତ୍ରୀ (୫-୭) |
ଦେବତା - ଅଶ୍ୱିନୌ (୧-୭)

=====

ଅଭୁସ୍ତ୍ୟ ପ୍ର ଦେବ୍ୟା ସାକଂ ବାତାହମଶ୍ୱିନୋଃ ।
ବ୍ୟାବର୍ଦ୍ଧେବ୍ୟା ମତିଂ ବି ରାତିଂ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଭ୍ୟଃ ॥୧॥

ପ୍ର ବୋଧୟେଷୋ ଅଶ୍ୱିନା ପ୍ର ଦେବି ସୁନୃତେ ମହି ।
ପ୍ର ଯଜ୍ଞହୋତରାନୁଷକ୍ପ୍ର ମଦାୟ ଶ୍ରବୋ ବୃହତ୍ ॥୨॥

ଯଦୁଷୋ ଯୁଧି ଭାନୁନା ସଂ ସୁର୍ଯ୍ୟେଣ ରୋଚସେ ।
ଆ ହାୟମଶ୍ଚିନୋ ରଥୋ ବର୍ତ୍ତିର୍ଯ୍ୟତି ନୃପାୟାମ୍ ॥୩॥

ଯଦାପୀତାସୋ ଅଂଶବୋ ଗାବୋ ନ ଦୁହ୍ନ ଉଧିଃ ।
ଯଦ୍ବା ବାଶୀରନୁଷତ ପ୍ର ଦେବୟନ୍ତୋ ଅଶ୍ବିନା ॥୪॥

ପ୍ର ଦ୍ୟୁମ୍ନାୟ ପ୍ର ଶବସେ ପ୍ର ନୃଷାହ୍ୟାୟ ଶର୍ମଣେ ।
ପ୍ର ଦକ୍ଷାୟ ପ୍ରଚେତସା ॥୫॥

ଯନ୍ନୁନଂ ଧୀତିରଶ୍ବିନା ପିତୁର୍ଯୋନା ନିଷୀଦଥଃ ।
ଯଦ୍ବା ସୁମ୍ନେଭିରୁକ୍ଥ୍ୟା ॥୬॥

=====

(୨୦|୧୪୩) ଋଷିଃ - ପୁରୁମୀଢାଜମୀଢ଼ୌ (୧-୭), ପୂର୍ବାର୍ଦ୍ଧସ୍ୟ ବାମଦେବଃ, ଉତ୍ତରାର୍ଦ୍ଧସ୍ୟ
ମେଧ୍ୟାତିଥିଃ (୮), ମେଧ୍ୟାତିଥିଃ (୯) । ଛନ୍ଦ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ (୧-୯) । ଦେବତା - ଅଶ୍ବିନୌ (୧-୯)

=====

ତଂ ବାଂ ରଥଂ ବୟମଦ୍ୟା ଦୁବେମ ପୃଥୁଜୟମଶ୍ବିନା ସଂଗତିଂ ଗୋଃ ।
ୟଃ ସୂର୍ଯ୍ୟାଂ ବହତି ବନ୍ଧୁରାୟୁର୍ଗର୍ବାହସଂ ପୁରୁତମଂ ବସୁୟାମ୍ ॥୧॥

ୟୁବଂ ଶ୍ରିୟମଶ୍ବିନା ଦେବତା ତାଂ ଦିବୋ ନପାତା ବନଥଃ ଶତୀଭିଃ ।
ୟୁବୋର୍ବପୁରତି ପୃଷଃ ସଚନ୍ତେ ବହନ୍ତି ଯଜ୍ଞକୁହାସୋ ରଥେ ବାମ୍ ॥୨॥

କୋ ବାମଦ୍ୟା କରତେ ରାତହବ୍ୟ ଉତୟେ ବା ସୁତପେୟାୟ ବାକ୍ଷେଃ ।
ଋତସ୍ୟ ବା ବନୁଷେ ପୂର୍ବ୍ୟାୟ ନମୋ ଯେମାନୋ ଅଶ୍ବିନା ବବର୍ତ୍ତତ୍ ॥୩॥

ହିରଣ୍ୟୟେନ ପୁରୁତୁ ରଥେନେମଂ ଯଜ୍ଞଂ ନାସତ୍ୟୋପ ଯାତମ୍ ।
ପିବାଥ ଇନ୍ଧ୍ରଧୁନଃ ସୋମ୍ୟସ୍ୟ ଦଧଥୋ ରତ୍ନଂ ବିଧତେ ଜନାୟ ॥୪॥

ଆ ନୋ ଯାତଂ ଦିବୋ ଅଜ୍ଞା ପୃଥିବ୍ୟା ହିରଣ୍ୟୟେନ ସୁବୃତା ରଥେନ ।
ମା ବାମନେ୍ୟ ନି ଯମନ୍ଦେବୟନ୍ତଃ ସଂ ଯଦ୍ଭଦେ ନାଭିଃ ପୂର୍ବ୍ୟା ବାମ୍ ॥୫॥

ନୁ ନୋ ରୟିଂ ପୁରୁବୀରଂ ବୃହତ୍ତଂ ଦସ୍ରା ମିମାଥାମୁଭୟେଷୁସ୍ତେ ।
ନରୋ ଯଦ୍ବାମଶ୍ଚିନା ସ୍ତୋମମାବହୁସଧସ୍ତୁତିମାଜମୀଲ୍ହାସୋ ଅଗ୍ନନ୍ ॥୬॥

ଇହେହ ଯଦ୍ବାଂ ସମନା ପପୃଷେ ସେୟମସ୍ତେ ସୁମତିର୍ବାଜରତ୍ନା ।
ଭରୁଷ୍ୟତଂ ଜରିତାରଂ ଯୁବଂ ହ ଶ୍ରୀତଃ କାମୋ ନାସତ୍ୟା ଯୁବଦ୍ରିକ୍ ॥୭॥

ମଧୁମତୀରୋଷଧୀର୍ଦ୍ୟାବ ଆପୋ ମଧୁମନ୍ନୋ ଭବତୁନ୍ତରିକ୍ଷମ୍ ।
କ୍ଷେତ୍ରସ୍ୟ ପତିର୍ମଧୁମାନ୍ନୋ ଅସ୍ତୁରିଷ୍ୟନ୍ତୋ ଅନ୍ନେନଂ ଚରେମ ॥୮॥

ପନାୟାଂ ତଦଶ୍ଚିନା କୃତଂ ବାଂ ବୃଷଭୋ ଦିବୋ ରଜସଃ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ସହସ୍ରଂ ଶଂସା ଭତ ଯେ ଗବିଷ୍ଠୌ ସର୍ବା ଇତ୍ତା ଭପ ଯାତା ପିବଧୈ୍ୟ ॥୯॥

॥ ଇତି ନବମୋଽନୁବାକଃ ॥

॥ ଇତି ବିଂଶଂ କାଣ୍ଡମ୍ ସମାପ୍ତମ୍ ॥

॥ ଅଥର୍ବବେଦ ଶୌନକ ସଂହିତା ସମାପ୍ତା ॥

